Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 22

Ljubljana, torek 27. januarja 1931

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 4255.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praha číslo 78.180. Wien št. 105.241.

# JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

## Nova prijateljska pogodba Avstrije in Madžarske

### Danes sta grof Bethlen in dr. Schober podpisala novo poravnalno in razsodiščno pogodbo med Avstrijo in Madžarsko

**Dunaj, 26. januarja.** s. Madžarski ministrski predsednik grof Bethlen je danes najprej posetil zveznega kancelarja dr. Enderja, nato pa podkancelarja in zunanjega ministra dr. Schobra. Grof Bethlen je dr. Enderju čestital k dosedanjim uspehom njegove vlade, z dr. Schobrom pa je podpisal prijateljsko spravno in razsodiščno pogodbo. Nato sta v enourni konferenci izmenjala misli o raznih političnih in gospodarskih problemih, ki se tičejo obeh držav. V vseh vprašanjih je bila ugotovljena popolno soglasnost. S posebnim zadovoljstvom sta oba državnika ugotovila, da potekajo nedavno obnovljena gospodarska pogajanja med Avstrijo in Madžarsko zelo ugodno in da je računati s popolnim uspehom. Popoldne je grofa Bethlena sprejel predsednik avstrijske republike Miklas, ki mu je pri tej priliki izročil svojo sliko s podpisom.

**Dunaj, 26. januarja.** s. Danes podpisana prijateljska spravna in razsodiščna pogodba z Madžarsko obstoji iz treh delov in obsega 22 členov. Nova pogodba je prav za prav samo dopolnilo stare avtsro-madžarske prijateljske sprave in razsodiščne pogodbe iz l. 1923., ki je v ostalem ostala v veljavi. Nova pogodba je v nekaterih določbah bolj natančna in prilagodena izkušnjam na polju mednarodnega prava, ki so jih merodajni faktorji v glavnem izbrali pri raznih pogajanjah juridične komisije v Ženevi od leta 1923 dalje.

**Dunaj, 26. jan.** g. Prijateljska sprava in razsodiščna pogodba z Madžarsko poudarja prav posebno prijateljsko razmerje in podčrtava, da se s sedanjo pogodbo dopolnjuje prejšnja, ki ostane v meritornem oziru v veljavi. Spori kakršnegakoli značaja med obema državama, ki jih ne bo mogoče urediti po diplomatskem potu, se bodo pod določenimi pogoji obravnavali v sodnem ali razsodiščnem postopku, pred katerim se bo v danih okoliščinah vršilo obligatorno ali fakultativno poravnalno postopanje. Nekatere spore bo mogoče rešiti že v poravnalnem postopku. Za primere, če bi to ne bilo mogoče, vsebuje pogodba potrebna navodila za priziv na razsodišče in v skrajnem primeru za izročitev mednarodnemu sodišču v Haagu. Pogodba omogoča, da se v bodoče razsodiščno postopanje ne bo zavlačevalo v nedoglednost.

## Politično in gospodarsko sodelovanje Avstrije in Madžarske

### Grof Bethlen o svojem posetu na Dunaju — Skupna revizionistična akcija Avstrije in Madžarske

**Dunaj, 26. januarja.** d. Listi objavljajo razgovor z madžarskim ministrskim predsednikom grofom Bethlenom, ki je snoči prispel na Dunaj, da vrne svoječasni poset dr. Schobra v Budimpešti. Grof Bethlen pravi, da pri njegovem posetu ne gre samo za čin uljudnosti, temveč predvsem za to, da se še bolj ojačijo prijateljske zveze med Avstrijo in Madžarsko. V prejšnji monarhiji so sicer med obema deželama obstojala razna trenja in tudi po prevratu niso prenehala nesoglasja, ki jih je ojačila še versailleska pogodba, predvsem pa nasprotni politični stališči obeh režimov. Te težkoče so bile končno odstranjene in neskaljenemu prijateljskemu razmerju ni ničesar več na poti.

Sodelovanje med obema državama pospešuje nenavadna paralelnost politike obeh držav. Avstriji, ki je pričela s finančno rekonstrukcijo, je sledila Madžarska in isto se je dogodilo tudi pri prevzetju prvega in drugega mednarodnega posojila. Razen tega sta mirovni pogodbi obeh držav določili iste cilje in celo enake metode, tako, da se lahko govori o popolni sličnosti. Glede na revizijo mirovnih pogodb se pojavlja po mnenju grofa Bethlena polagoma svitanje nad evropskimi duhovi ter se je že pričela jasniti na videz neprodirna tema. Mirovne pogodbe so značile nov red. Če novi red narodom ni prinesel sreče in blagostanja, potem ne smejo ostati nesrečni samo zato, da bi pogodbe še nadalje obstojale, pač pa se mora revidirati novi red, ki je očividno slab. Po njegovem mnenju postaja misel revizije čim dalje močnejša, čim večja je kriza in čim večje je politično nezadovoljstvo.

**Glede na avstrijsko-madžarska trgovinska pogajanja je izjavil grof Bethlen, da** je bil dosežen popoln sporazum. Nova trgovinska pogodba bo temeljila na načelih, ki so bila odobrena v Ženevi in po katerih naj bi sosedne države v vprašanjih izvoza, uvoza in kreditne pomoči stopile v regijonalno razmerje. Izmenjava blaga naj bi se čim živahnejše razvijala v blagor obeh držav. Na tej podlagi je bil dosežen popoln sporazum in pogajanja na Dunaju imajo rešiti samo še potrebne podrobnosti.

## Pred rešitvijo francoske vladne krize

### Zahteve radikalnih socialistov — Briand obdrži še nadalje zunanji resor

**Pariz, 26. januarja** p. Senatorju Lavalu še ni uspelo izvršiti svoje misije in sestaviti novo vlado. Velike težave mu ustvarja nasprotstvo med radikali in skupino Marina. Kljub temu se z gotovostjo pričakuje, da bo Laval sestavil vlado. Radikali so snoči sprejeli resolucijo, v kateri izjavljajo, da bodo podpirali vlado republikanske sprave pod pogojem, ako se bo zavzemala za ohranitev lajične šole, podpirala mirovno politiko ter temeljila na iskreni republikanski politiki. Ta resolucija je naperjena proti skupini Marina, s katerim je zaradi nje Laval pozno snoči konferiral o položaju. Laval se ima odločiti ali žrtvuje Marina ali pa se odreče radikalnim socialistom in sestavi vlado, slično Tardieujevi. Zunanji minister Briand se je vrnil snoči iz Ženeve ter je bil zelo lepo sprejet od svojih številnih prijateljev. V teku noči je imel več političnih sestankov, med drugimi tudi z Lavalom, kateremu je izjavil, da je pripravljen še nadalje obdržati resor zunanjega ministrstva.

**Pariz, 26. januarja AA.** Listi sodijo, da bo Lavalova misija uspela, čeprav so se pojavile težave med radikalnimi socialisti in Marinovo skupino. Če se bo Lavalu posrečilo pomiriti obe skupini, bo njegova vlada še danes sestavljena.

**Pariz, 26. januarja s.** Radikalna zbornična levica je sprejela in izročila Lavalu resolucijo, v kateri izraža zadovoljstvo nad duhom sprave pri radikalnih socialistih in priporoča čim hitrejši popoln sporazum med vsemi republikanci brez izjeme.

## Gandhi in tovariši pomiloščeni

### Gandhi odklanja pomilostitev in zahteva odpravo solnega monopola ter izpustitev vseh političnih kaznjencev

**New Delhi, 26. januarja. AA.** Šest dni po indijski konferenci je podkralj Irwin odredil, naj se izpuste na svobodo Gandhi in drugi voditelji indijskega kongresa, ki so vodili agitacijo za državljansko neposlušnost. Žrtev teh agitacij je bilo več angleških uradnikov in častnikov.

Gandhi bo sklical danes najbrže indijski kongres, da proslavi obletnico boja za indijsko neodvisnost.

Politični jetniki so bili po naredbi podkralja v vseh velikih mestih izpuščeni brezpogojno. Zborovanja kongresa bodo dovoljena in ukinjena je odredba indijske vlade, ki proglaša izvrševalni odbor indijskega kongresa za nelegalen. Podkralj upa, da se bo sedaj Indija pomirila in da bo omogočena mirna razprava o rešitvi važnih indijskih problemov.

**Alahabad, 26. januarja. AA.** Predsednik indijskega nacionalnega kongresa Pandit Javaharlar Neru je bil izpuščen iz zaporov.

**Bombay, 26. januarja. AA.** Ker je bil Gandhi izpuščen, so vrednostni papirji poskočili na tukajšnji borzi za 20 točk.

**Bombay, 26. januarja. s. Voditelj indijskih nacionalistov Gandhi je odklonil izpustitev iz zapora ter je izjavil, da ne sprejme te miloščine angleške vlade tako dolgo, dokler ne bo ukinjen zakon o solnem monopolu in dokler ne bodo izpuščeni iz zapora vsi, ki so sodelovali pri bojkotni akciji in v ostalih borbah indijskih nacionalistov.**

**New Delhi, 26. januarja. s.** V zakonodajni skupščini je podpreds. Crerar sporočil, da je bilo lani od aprila do decembra zaradi meščanske nepokorščine v Indiji obsojenih 54.000 ljudi. Od teh je bilo 20.000 zaprtih, ker so sodelovali pri demonstracijah in stali na straži pred trgovinami. 11.000 zaprtih je bilo doslej izpuščenih, 23.500 pa jih je še vedno v zaporih. Od aprila do julija je bilo pri nemirih ubitih 100 ljudi, težko ranjenih pa 427.

## Razpust angleškega parlamenta

**London, 26. jan. n.** Ministrski svet je napravil izredno važen sklep, da se razpusti parlament in razpišejo nove volitve, če se izreče parlament pri drugem glasovanju o strokovnih organizacijah proti tozadevnemu zakonskemu načrtu. Proti temu načrtu nameravajo po dosedanjih vesteh glasovati vsi konservativci in kakih 10 do 15 liberalov. Vlada je torej pripravljena za vsak slučaj. V vsej Veliki Britaniji vlada največje zanimanje za to vprašanje.

# POMEN KRALJEVEGA BIVANJA V ZAGREBU

### Slavnostna seja zagrebškega občinskega sveta — Kraljevo bivanje v Zagrebu je razpotje, ki vodi v veliko bodočnost — Poset kralja in kraljice v etnografskem muzeju

**Zagreb, 26. januarja. AA.** Danes ob 4. popoldne je bila seja zagrebškega mestnega zastopstva, na kateri je mestni načelnik dr. Stjepan Srkulj pred prehodom na dnevni red imel naslednji govor:

»Gospodje mestni zastopniki! Vi ste se danes zbrali k redni mesečni seji, da sklepate o tekočih poslih našega mesta. Po dnevnem redu današnje seje izgleda, da se v komunalnem življenju našega mesta ni zgodilo nič posebnega. Ali vendar čitam vsem na obrazu nenavadno radost in veselje. Vse to kaže na vaše notranje duševno razpoloženje. To razpoloženje vam je dalo prebivanje Nj. Vel. našega vzvišenega vladarja kralja Aleksandra in vzvišene njegove soproge kraljice Marije. (Mestni zastopniki in galerija burno aplavdirajo pri teh besedah ter kličejo »Živel kralj! Živela kraljica!«) Bivanje Nj. Veličanstev v naši sredini, v belem Zagrebu, ima čisto drug značaj kot sam prihod. Nj. Vel. kralj biva sedaj v Zagrebu, kakor biva v Beogradu ali na Bledu, ter tu rešuje tekoče državne posle. Mi Zagrebčani tega doslej nismo imeli. To nam je manjkalo. To smo iz dna duše želeli. Kakšen dojem je to napravilo na meščanstvo Zagreba, to ste sami videli. To, kar ste videli, je bil spontan izliv zagrebške duše. Bivanje Nj. Vel. v središču hrvatskega dela našega naroda je zgodovinski dogodek v razvoju in življenju našega mesta. To dejstvo sem poudarjal v govoru, s katerim sem pozdravil Njuni Veličanstvi na postaji.

(Župan je nato prečital svoj govor, ki smo ga objavili že včeraj.) Nj. Vel. kralj mi je dejal po končanem govoru:

»Prosim Vas, da ste tolmač naših najtoplejših čustev in ljubezni do Zagreba in do naših dragih Zagrebčanov. Hvala Vam!«

Zagrebško meščanstvo je na potu do banskega dvorca in pred banskim dvorcem pokazalo tolikšno navdušenje, da je Nj. Vel. kralj nagovoril Zagrebčane še z naslednjimi besedami:

»Moji dragi Zagrebčani! Kraljica in jaz sva globoko ganjena nad tem navdušenim sprejemom našega dragega Zagreba, ki že od nekdaj goji svetle hrvatske tradicije in veliko jugoslovensko narodno idejo.

Ti topli in prisrčni pozdravi krepe mojo nezlomljivo vero, da stoji Zagreb čvrsto ob svojem kralju in da mu zvesto sledi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije. Živeli moji dragi Zagrebčani!

Da, gospodje zastopniki, **sedanje bivanje Njunih Veličanstev je razpotje, ki vodi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije in zagrebškega mesta.** Vi pa lahko rečete, da ste bili priče in da ste sodelovali pri tem činu.

Dobro vem, g. zastopniki, da bi se hoteli osebno zahvaliti Njegovemu Veličanstvu za ta sklep. Zato predlagam, da zaprosim v imenu vsega mestnega zastopstva za avdijenco pri Nj. Vel. kralju, da se mu poklonimo in da se mu zahvalimo.

Živel Nj. Vel. kralj Aleksander Karadjordjević!

Živela kraljica Marija!«

Zastopniki vstanejo in kličejo navdušeno: »Živel kralj! Živela kraljica!« Ovacije trajajo več minut.

Po tem svečanem uvodu je sledila razprava o dnevnem redu.

**Zagreb, 26. januarja. AA.** Danes popoldne sta Nj. Vel. kralj in kraljica posetila etnografski muzej. Dasi njun obisk ni bil nikjer javljen, se je vendar začela že okoli dveh zbirati pred muzejem množica meščanstva, željno pričakujoč prihod kraljevske dvojice. Istotako so se zbirale množice po ulicah, po katerih bi imel priti dvorni avtomobil. Posebno veliko ljudstva se je zbralo na Mesnički in Frankopanski ulici. Ob 2.45 je prispel pred etnografski muzej avtomobil, v katerem se je pripeljal minister Frangeš s soprogo. Malo nato so se pripeljali v drugem avtomobilu maršal dvora brigadni general Aleksander Dimitrijević minister dvora Boško Jeftić in ban savske banovine dr. Perović. Ob 3.05 se je pripeljal pred muzej avtomobil z Nj. Vel. kraljem in kraljico. Množica, zbrana pred muzejem, ju je pozdravila s silnim navdušenjem. Nadalje sta prispela dvorna dama Eleonora Šverljugova in prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Dragomir Ž. Stojanović. Njuni Veličanstvi sta se podali v muzej, kjer ju je pričakoval ravnatelj etnografskega muzeja F. Berger, upravnik muzeja dr. Tkalčić in uradništvo muzeja. Gosp. ravnatelj Berger je pozdravil s kratkim govorom Njuni Veličanstvi ter naglasil, da je srečen, da ju lahko zopet pozdravi (o priliki razstave domače obrti, ki je bila prirejena za časa vsesokolskega zleta v Beogradu, je bila direktorju Bergerju dodeljena čast služiti Nj. Vel. kot tolmač pri razkazovanju predmetov), posebno zaradi tega, ker je v tem muzeju predstavljena vsa Jugoslavija. Naglasil je, da je to edinstven muzej v Evropi, kjer so zbrane vse vezilne tehnike, česar nima noben drug narod.

Nato sta si Nj. Vel. kralj in kraljica ogledala z največjim zanimanjem zbirke muzeja. Kraljico je spremljal ravnatelj Berger. Nj. Vel. kraljica je pokazala veliko zanimanje za poedine zbirke, v katerih se prikazujejo življenje in običaji našega naroda. Posebno se je Nj. Vel. kraljica zanimala za narodne noše. Z največjo pažnjo si je ogledala rumunski oddelek (banatski Rumuni). Nj. Vel. kralja je spremljal upravnik gosp. dr. Tkalčić. Nj. Vel. kralj si je z velikim zanimanjem ogledal razne zbirke, posebno zbirko kmečkih interjerjev. Nj. Vel. kralj se je zelo začudil, ko mu je bilo rečeno, da so te interjerje darovali muzeju sami kmetje. Po enournem razgledovanju se je Nj. Vel. kralj zahvalil s prisrčnimi besedami direktorju Bergerju in upravniku dr. Tkalčiću za tolmačenje ter naglasil, da je ves etnografski materijal, zbran v tem muzeju, dokaz edinstvenosti duše celega našega naroda. Tudi Nj. Vel. kraljica se je z nekoliko prisrčnimi besedami zahvalila gosp. Bergerju in dr. Tkalčiću.

Pred muzejem je zbrana množica kralja in kraljico navdušeno pozdravljala z burnimi klici »Živel kralj! Živela kraljica!« Dvorni avto je krenil v smeri Mihanovićeve ulice.

### Izjava ministra Preke

**Beograd, 26. januarja AA.** Minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka, ki se je z drugimi ministri udeležil triumfalnega sprejema suverenov v Zagrebu, se je danes vrnil v Beograd. V razgovoru z novinarji je minister dal izraza svojemu zadovoljstvu in iskreni radosti, da so Hrvati tudi pri tej priliki dokumentirali svojo ljubezen in zvestobo do kralja.

»Sprejem je bil veličasten, navdušen, spontan in presrčen,« je poudaril minister. »Iz množic ljudstva so vstajali valovi navdušenja srca in duše naroda. Človek si ne more predstavljati ničesar presrčnejšega, ničesar svečanejšega, ničesar veličastnejšega. Sredi ljubezni naroda in njegove pažnje sta suverena stopila med prebivalstvo, tako da med kraljem, kraljico in narodom ni bilo posredovalca. Hrvatski narod je vedno kazal toliko vere in ljubezni do vzvišenega kralja in njegove dinastije, da o tem nikdar ni bil mogoč dvom. Ni treba, da bi vam podrobneje popisoval ta triumf, pa tudi ni mogoče, ker so tudi novinarji mogli podati samo slabo sliko tega veličastnega sprejema. Spomin na to bo ostal globoko zapisan v srcih vseh prisotnih. Zanosa naroda ni mogoče popisati. Toda neko podrobnost vam moram izluščiti iz te splošne velike slike.

Ko sta se Nj. Vel. kralj in kraljica vozila v bansko palačo in iz banske palače, so ljudje na ulicah na več krajih v svoji navdušenosti ustavljali avto in vzklikali kraljevski dvojici, jima poljubljali in stiskali roke, mnogi pa so imeli v očeh solze veselja. Tako more in mora ves svet, posebno pa oni, ki nam niso naklonjeni, dobiti prepričanje, koliko simpatij in ljubezni sta deležna kralj in kraljevski dom v vsej državi.

### Minister pravde v Zagrebu

**Beograd, 26. jan. p.** Minister pravde dr. Srškić je nocoj odpotoval v Zagreb, kjer bo jutri poročal Nj. Vel. kralju o poslih svojega resora.

## Zakon o službenem razmerju uslužbencev SUZOR-a in Okrožnih uradov

### Zdravnikom-uradnikom je zabranjena privatna praksa — Pravica do pokojnine — Premestitve

**Beograd, 26. jan. AA.** Nj. Vel. kralj je predpisal in proglasil zakon o sprejemaniu v službo zdravnikov, o vprašanju pravice do osebne pokojnine, o upokojitvi, premeščanju in odpuščanju nameščencev in zdravnikov-uradnikov Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in njihovih krajevnih organov.

Sprejetje tega zakona je izzvala potreba po ureditvi zdravniško-uradniške službe pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev in njegovih krajevnih uradih, da se s to ureditvijo zavarujejo potrebne strokovne sile.

Po tem zakonu morajo zdravniki-uradniki, ki pridejo v službo k Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev in njihovih krajevnih organov potom natečaja, izpolniti razen drugih predpisanih pogojev tudi ta, da so absolvirali kurz iz socijalne medicine. Šef-zdravnik in zdravniki-uradniki pri Osrednjem uradu in glavni zdravnik-uradnik pri Okrožnih uradih **morajo biti specializirani iz socijalne medicine in nimajo pravice do opravljanja privatne prakse. Zdravniki, ki se že nahajajo v službi, so dolžni ustaviti izvrševanje privatne prakse, najkasneje v roku enega leta. Ostali zdravniki-uradniki, ki so zdaj v službi pri teh uradih, so dolžni v roku pet let specializirati se in absolvirati kurz iz socijalne medicine.**

Uslužbenci Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in njihovi krajevni organi dobe **pravico do pokojnine po 10 letih efektivne aktivne službe** pri teh uradih.

Pod »uslužbenci« se razumejo uradniki-zdravniki, uradniki in sluge, ne pa pogodbeni zdravniki, dnevničarji in kontraktualni uradniki. Pri upokojitvi se računa efektivna služba in čas, ki je prebit pri kakem državnem zavodu za zavarovanje delavcev, kakor tudi čas, ki je bil prebit v svojstvu uradnika, ne pa v svojstvu kontraktualnega uradnika ali kontraktualnega zdravnika v državni ali samoupravni službi ali v službi mestnih občin.

Upokoje se lahko uradniki in nameščenci teh uradov, ko so absolvirali 10 efektivnih službenih let, če so nesposobni za službo in so izpolnili potrebno število let ali polno število let službe. Prav tako smejo biti po potrebi službe uradniki, zdravniki in uslužbenci premeščeni izven področja urada, pri katerem so nameščeni.

Tisti nameščenci, ki niso pridobili pravice do osebne pokojnine, smejo biti po potrebi službe odpuščeni brez navedbe razlogov, tako da imajo pravico do odpravnine, ki ne sme biti večja od celoletnih prejemkov. Do te odpravnine nimajo pravice oni, ki so odpuščeni kazenskim potom.

Vsi sklepi po komisarjih Osrednjega urada za zavarovanje delavcev po tem zakonu, so izvršni, če se v roku 15 dni po predložitvi ministru za socijalno politiko in narodno zdravje ne prekličejo ali razveljavijo. Sklep ministra za socijalno politiko in narodno zdravje glede teh sklepov je definitiven.

## Trgovinska pogajanja Jugoslavije in Bolgarije

*Ženeva, 26. jan. p.* Na banketu, ki ga je priredil italijanski zunanji minister Grandi, sta se sestala med drugimi tudi bolgarski zunanji minister Burov in jugoslovenski zunanji minister dr. Marinković. Pri tej priliki sta se dogovorila, da se bodo v najkrajšem času pričela pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe, ker so sedaj odstranjene že vse ovire.

*Ženeva, 26. jan. AA.* Italijanski zunanji minister Grandi je danes odpotoval v Rim.

### Razstava Presbiroja v Skoplju

*Skoplje, 26. januarja.* Včeraj je bila otvorjena v Skoplju v Oficirskem domu velika razstava Centralnega presbiroja pri predsedništvu ministrskega sveta. Svečana otvoritev ob prisotnosti mnogoštevilnih uglednih gostov je bila ob 11.30. Med drugimi so prisostvovali otvoritvi armijski komandant Milan Nedić s pomočnikom in oficirskim zborom, ves konzularni zbor iz Skoplja, general v penziji Žeraić, predsednik občine Josip Mihajlović, starešina Sokola Milojković s številnimi Sokoli, predsednik apelacijskega sodišča, ravnatelji vseh skopljanskih bank, predstavniki pravoslavne in katoliške cerkve, gospodarskih krogov ter ustanov in številno meščanstvo. Nj. Vel. kralju in predsedniku vlade, sta bili odposlani pozdravni brzojavki.

## Predlogi glede davka na poslovni promet

*Beograd, 26. jan. AA.* Ožji odbor gospodarskih organizacij, ki skrbi za zbiranje materijala za izdelavo uredbe o skupnem davku, je končal svoja dela in predal o tem elaborat, ki se deli v tri dele: prvi del govori o tarifah za skupni davek, drugi o načinu zbiranja podatkov, tretji pa vsebuje predloge o izpremembah in dopolnitvah zakona o skupnem davku. Predlogi, ki se tičejo tarif, se tičejo treh četrtin tarifnih postavk. Za nekatere predmete, ki so podvrženi temu davku, je predlagana nova skupina. Na koncu izraža odbor željo, da se dopolnijo razne odredbe in osnovna načela o tem davku.

### Šola za policijske redarje

**Beograd, 26. januarja p.** Ministrski predsednik in notranji minister general Živković je podpisal uredbo o ustanovitvi policijske redarske šole. Šola bo v Zemunu ter bo obsegala šestmesečni teoretični in praktični tečaj za policijske agente in redarje.

### Inozemska turneja guvernerja Narodne banke

**Beograd, 26. januarja p.** Guverner Narodne banke Ignat Bajloni je odpotoval v inozemstvo, da poseti razne prestolnice srednje Evrope in sicer kot predsednik upravnega odbora monopolske uprave. V službenih zadevah je odpotoval v inozemstvo tudi upravnik državnih monopolov **inž. Marko Marković.**

# Velike kraljeve besede

**Ljubljana,** 26. januarja.

Kar so tako mogočno pokazali oni pomembni dnevi v drugi polovici septembra, ko je obiskal Zagreb ministrsk. predsednik general Živković, to je sedaj pred vsem svetom slovesno zapečatila in mogočno podčrtala včerajšnja nedelja, ko se je kraljevskemu Zagrebu izpolnila davna želja, da je prišel v njegovo okrilje bivat in delat naš narodni vladar, kralj Alkesander s svojo vzvišeno soprogo, kraljico Marijo.

Spontane ovacije, s katerimi so zagrebške množice sprejele 21. septembra g. Živkovića in ga spremljale vse dni njegovega zagrebškega bivanja, so odprle oči onemu delu inozemstva, ki je morda še nasedal lažem nesrečnih hrvatskih emigrantov, da so Hrvati z Zagrebom na čelu nezadovoljni z odločnim jugoslovenskim kurzom januarskega režima in da hrvatstvo ni združljivo z jugoslovenstvom. Pokazale so, da je Zagreb hrvatski, a ob enem tudi ravno tako iskreno jugoslovenski.

Še bolj mogočno je prišlo to pravo čuvstvovanje belega Zagreba in po njem reprezentativnih Hrvatov do izraza v nedeljo, ko sta prišla v Zagreb kralj in kraljica.

Z iskrenostjo in navdušenjem, ki ju more roditi le prekipevajoče srce, je stotisočglava množica sprejela vladarsko dvojico, sprejela njega, ki je nositelj prerojene in preporoditeljske jugoslovenske misli. Zagrebški srednji in mali meščan, zagrebški obrtnik in delavec, okoliški kmet in ž njimi zlata hrvatska mladina — vsi ti so tvorili te silne množice. In vsi ti so posvedočili, kako so iskreni, dobri in navdušeni Jugosloveni, čeprav so tudi dobri, iskreni in navdušeni Hrvati.

Zato je umevno, kako globoko so se dojmile teh jugoslovenskih, hrvatskih množic modre in velike kraljeve besede, ki ji jih je spregovoril sinoči na zgodovinskem Markovem trgu:

**»Moji dragi Zagrebčani! Kraljica in jaz sva globoko ganjena nad tem navdušenim sprejemom našega dragega Zagreba, ki že od nekdaj goji svetle hrvatske tradicije in veliko jugoslovensko narodno idejo.**

**Ti topli in presrčni pozdravi krepe mojo nezlomljivo vero, da stoji Zagreb čvrsto ob svojem kralju in da mu zvesto sledi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije. Živeli moji dragi Zagrebčani!«**

»Zagreb že od nekdaj goji svetle hrvatske tradicije in veliko jugoslovensko narodno idejo.« Bolj precizno ni mogoče označiti vodilne ideje narodne zgodovine Hrvatov, a tudi zgodovine Srbov in Slovencev. Vsi veliki pokreti v hrvatski, srbski ali slovenski narodni zgodovini so imeli jugoslovensko obeležje, ako ne izključno, pa vsaj poleg hrvatskega, srbskega ali slovenskega. Od zanosne ilirske dobe dalje pa vse do mogočnega izrazito jugoslovenskega pokreta tik pred in nato še bolj med svetovno vojno. Največji Hrvat Strossmayer je ob enem tudi eden največjih Jugoslovenov.

Njegovo delo je bilo posvečeno hrvatstvu in jugoslovenstvu obenem, je obema hkrati in v enaki meri koristilo. In vsi drugi možje, na katere s ponosom gledajo hrvatski rodovi, so videli v hrvatstvu vedno bisten del jugoslovenstva. Njih smernice so bile jugoslovenske v tej ali oni obliki, včasih bolj, včasih manj izraziti.

Vplivi, ki so skušali ta ali oni hrvatski, slovenski ali srbski pokret spraviti v nasprotje z jugoslovenstvom, so bili vedno tujega izvora. Izhajali so od strani, ki so hotele preprečiti narodno emancipacijo in polno osamosvojitev južnih Slovanov, kakor se je to zlasti žalostno pokazalo v svetovni vojni, ki je bila vendar v prvi vrsti naperjena proti južnim Slovanom in Slovanom sploh. Zato pa ti vplivi tudi nikjer niso mogli trajno pridobiti src narodnih mas. Kadarkoli je prišla prilika, vedno se je z novo elementarno močjo pokazalo pravo jugoslovensko čustvovanje, pa naj je bilo to pri Slovencih, Srbih ali Hrvatih.

Takšna, jugoslovenska je bila skoz in skoz tudi obča nacionalna linija hrvatske politike, nacionalna linija v duševnem razvoju Zagreba. Zato je zagrebško meščanstvo s srčno hvaležnostjo in s tako iskrenim navdušenjem sprejelo velike besede svojega vladarja in je z vsem svojim nastopom pokazalo, kako utemeljena je kraljeva vera, »da stoji Zagreb čvrsto ob svojem kralju in da mu zvesto sledi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije«.

# Zasedanje banskega sveta

## Toplo priznanje prosvetnega šefa učiteljstvu — Ban dr. Marušič o Sokolstvu in verski vzgoji — Zanimiva razprava o vzdrževanju naših cest in o cestnem fondu

**Ljubljana,** 26. januarja. AA. V nadaljevanju seje banskega sveta, na kateri so razpravljali o proračunu oddelka za prosveto, je

**vršilec dolžnosti načelnika prosvetnega oddelka dr. Lončar**

podal podatke, koliko znašajo stanarina in stroški za kurivo učiteljstvu ter katehetske doklade. Odgovarjal je na očitke, ki so jih iznesli posamezni člani banskega sveta, ter je sporočil, da so se posamezne napake skušale že odpraviti s potrebnimi navodili in okrožnicami. Pripominja, da gredo očitki, ki so bili iznešeni proti učiteljem zaradi njihove premajhne agilnosti, tudi na rovaš njihove nestalnosti. Mnogo bi se dalo odpomoči, ako bi se povečala kompetenca banske uprave, zlasti kar se tiče premeščanja in nastavljanja učiteljev. Pri vsem tem pa ni dvoma, da je zelo velik del učiteljstva v resnici dober in ambiciozen. Ne sme se podcenjevati njihovo težko duševno delo ter pozabiti, da opravljajo svojo službo mnogokrat pod neugodnimi in težkimi pogoji ter v slabih prostorih. Kot primer navaja nekaj vzgledov iz Prekmurja, ki kažejo, da so tudi učitelji, ki služijo v težkih razmerah, a vendar požrtvovalno vztrajajo na svojih mestih.

### Banovinski socialni zavodi

Pri proračunu gluhonemnice v Ljubljani, deškega vzgajališča v Ponovičah in zavoda za slepo deco v Kočevju je načelnik dr. Fran Dolšak objasnil nastanek teh zavodov, njih razvoj, število gojencev na posameznih zavodih ter slikal uspehe in utemeljeval potrebo, da se ti zavodi ne samo nadalje ohranijo, temveč še bolj razširijo.

G. **Lebinger** ponovno poudarja, da je misel g. podbana o preselitvi deškega vzgajališča v Ponoviče zelo posrečena. Po možnosti naj bi se tja prenesli še drugi zavodi.

G. **Prepeluh** opozarja, da ima banovina zavod za slepo deco, nima pa še zavoda za slepce sploh. Obstojata pa dve privatni društvi, Podporno društvo slepcev in dom slepih, ki sta si nadeli nalogo, da si sezidata tak zavod, v katerem naj bi se namestila tudi slepa deca. Priporočal je, naj banovina podpira ta skupni načrt in naj ga podpre s podporo kakih 50.000 dinarjev.

G. **dr. Sajovic je mišljenja,** da bi kazalo koncentrirati vse te zavode na enem mestu. Primerno za to se mu zdi veleposestvo Ponoviče. S skupno administracijo bi se tudi mnogo prihranilo. V Ponovičah bi bila gojencem dana prilika, da se vzgoje tudi v poljedelstvu.

G. ban **dr. Marušič je pojasnil, da se je o tem že razmišljalo in da je stvar sedaj v študiju.**

### Ponovna sokolska debata

G. **Steblovnik** izjavlja, da se v svoji kritiki učiteljstva mogoče ni pravilno izrazil. Hotel je povsem poudariti, da je premalo učiteljstva, da bi bilo vešče, odn. se hotelo zanimati za kmetijstvo. Glede Sokola navaja, da on nikakor ni proti idealnim sokolskim delavcem, katerih dela ne omalovažuje, samo način, kako se tu in tam dela, rodbinskim očetom ni po volji. Pri tem misli predvsem na vežbanje v večernih urah. Ako že hoče ta organizacija res delati proti pijančevanju in za dobro versko in moralno vzgojo naroda, potem tudi njemu podpora za Sokola kraljevine Jugoslavije ni prevelika.

G. J. **Ramovš** izvaja kot duhovnik, da se v sokolski vzgoji premalo poudarja verski moment. Naš narod je globoko veren in zaradi tega to težko pogreša. Mi vsi smo za nacionalni princip in za vzvišene ideje Nj. vel. kralja, poudarjati pa mora tudi verske momente, ker bi na ta način odpadli marsikateri ugovori.

**Ban dr. Marušič**

je pripomnil, da si moramo biti na jasnem: **Sokol kraljevine Jugoslavije je nacionalna, ne pa verska organizacija. Sokol mora gojiti požrtvovalnost, bratstvo, ljubezen do domovine, verska vzgoja pa je v rokah duhovništva, ki lahko nemoteno vrši svojo vzvišeno nalogo. Kot vsenarodna organizacija Sokol najmanj in nikdar ne sme žaliti verskega čuta. Sokolstvo pa je tudi vedno razumelo svoje narodno poslanstvo. Sokol ima svoje etične ideje in zamisli, ki niso in ne morejo biti v nasprotstvu z verskimi, etičnimi načeli. Ne more se pa posvetnim ljudem dati naloga verske vzgoje, ki je stvar duhovništva. Naša duhovščina je bila vedno narodno zavedna in zato apelira nanjo, naj bo tudi sedaj širokogrudna in naj z razumevanjem sledi težnjam in idejam Sokola, sai oba činitelja zasledujeta eden in isti visoki etični cilj.**

G. **Ramovš** je izjavil, da je hotel samo poudariti, naj se ne bi ničesar ustvarjalo, kar more pri njem kot duhovniku ali pa pri vernem ljudstvu vzbujati občutek, da se namerava žaliti verski čut. Tako naj bi izostale telovadbe in javni nastopi ob času, ko se vrši v cerkvi služba božja, in pri izletih naj se da otrokom prilika, da se udeležijo službe božje.

G. ban **dr. Marušič je izjavil, da se bo** gledalo na to, da se kaj takega ne bo zgodilo. Eventualne nekorektnosti naj se naznanijo županom ali oblastvom.

G. **dr. Pivko** je poudarjal, da je Sokol že od nekdaj stal na stališču, da ne sme žaliti verskega čuta zardi svetovnosti organizacije in zaradi človečanskih idej, ki jih zastopa. Danes, ko je z zakonom Sokolu poverjena posebno vzvišena naloga, mora še posebej zavzemati to stališče. **Mi moramo tudi onim našim državljanom, ki niso iste vere kot smo mi, omogočiti vstop v Sokola; zato moramo biti strpni. Apeliramo predvsem na človeka, ne pa na verskega pripadnika.** Že svojčas nismo dopuščali žalitev verskih čustev, tem manj se sme dogajati sedaj.

G. **Lebinger** je izjavil da so se že po vojni vršila pogajanja med Sokoli in Orli za združitev. Važna je načelna izjava g. bana, ki bo gotovo marsikatera nasprotja premostila. Tudi 6-mesečni poskusni rok za vstop je marsikateremu ovira.

G. **dr. Pivko** je pojasnil 6-mesečno čakalno dobo. V tej dobi naj se izvrši vsestranski pretres dotičnega v nacionalnem in moralnem oziru. Je to neka prohibitivna mera, kakor je uvedena pri vseh velikih organizacijah. Treba samo medsebojnega zaupanja in to bo združilo vse prave in dobre državljane za skupno, dobro in plemenito delo.

### Razprava o cestah

Nato se je pričela razprava o proračunu tehničnega oddelka in proračunu cestnega fonda.

G. ban **dr. Marušič je poudarjal,** da je banska uprava pri sestavi tega dela proračuna zavzela stališče, naj pri cestah plačuje oni, ki jih največ uporablja. Treba je pritegniti interesente in imovitejše sloje sorazmerno bolj obdavčiti. Vsled tega ni mogoče kriti teh izdatkov iz doklad, ker bi se ti izdatki na podlagi davčne osnove ne mogli razdeliti pravično.

G. **Mihelčič** naproša bansko upravo, naj upošteva in uvažuje sklepe okrajnih cestnih odborov glede uvrstitve bivših okrajnih cest ter navaja nekatere ceste iz celjskega okraja, katere bi bilo treba z ozirom na njih pomembnost brezpogojno uvrstiti med banovinske ceste. Cesta Zidani most—Celje pa naj se uvrsti med državne ceste. Iznesel je nato želje in prošnje za izboljšanje odnosno preureditev raznih cest v celjskem okraju.

Isto je storil g. **Robič** za srez Maribor d. b., g. **Gajšek** pa za šmarsko—kozjanski srez.

G. dr. **Roš** je predlagal, naj se razpravlja le o glavnih točkah proračuna in naj se ne predlagajo v detajlu razne prošnje o preložitvi, popravilu cest itd. Te prošnje naj se predložijo o priliki predložitve proračunov sreskih cestnih odborov.

**G. podban dr. Pirkmajer**

je pojasnil vprašanje revizije kategorizacije cest. Pri tem treba sistematičnega študija, da se pride do pravilne in prave odbire onih občinskih cest, ki spadajo in ki se naj uvrstijo med banovinske. Seveda se ne bodo mogli upoštevati vsi predlogi cestnih odborov. Približno 70 odst. predlogov pa bo upoštevanih. Predvsem se bodo upoštevale one občinske ceste, ki vežejo posamezne kraje z banovinskimi ali pa državnimi cestami. Vprašanje banovinskega prispevka za vzdrževanje banovinskih cest je že rešeno s posebnim pravilnikom. Mnenja je, da je rešitev tega vprašanja pravilna in pravična. Dogajali so se primeri, da so morali nekateri okraji, zlasti oni, ki so ogroženi po vodah, žrtvovati za ceste nesorazmerne zneske in so zaradi tega njih doklade narastle do neznosne višine. Drugi okraji pa so bili v tem pogledu nekako privilegirani in so izhajali z nizkimi dokladami. Problem je tukaj sličen kot pri občinah, kjer treba skrbeti za izravnanje davčnih bremen. Smatra za pravično, da se revni okraji bolj podpirajo kot imovitejši. Banska uprava nima namena, da bi prevzela vzdrževanje **občinskih** cest. Te morajo vzdrževati občine, ki imajo zato na razpolago tudi ljudsko delo. Za redno vzdrževanje občinskih cest banska uprava načeloma ne daje nobenih prispevkov, pač pa ona prispeva k občinskim cestam pri elementarnih nezgodah, pri novih zgradnjah in večjih popravilih, in sicer največ s 50 odst.

Dr. **Goričan** je prosil, naj se regulacija Savinje pri Celju vzame v resen pretes. Prispevek 500 000 Din za regulacijo Savinje je očividno premajhen in naj se primerno zviša, da se bo že letošnjo jesen moglo pričeti z delom. Tudi je nujna potreba, da se že izvršena regulacijska dela od Moziria do Celja stalno nadzorujejo, kar se sedaj ne vrši.

G. **Rajh** je predlagal, naj se davek na vprežno živino črta, ker ta zadene le malega kmeta. Event. nastali primanjkljaj za cestni fond naj se krije iz postavke za nepredvidene izdatke. Poudarja nujno potrebo regulacije Ščavnice.

G. **Steblovnik** je predlagal naj se ne ukinejo započeta dela na cesti Šmartno ob Paki—Mozirje—Nazarje. Potrebno bi bilo, da se ta cesta primerno utrdi, odnosno asfaltira, ker je ena najbolj obteženih in uporabljanih.

G. ban dr. **Marušič** je nato pojasnil osnutek zakona o davku na vprežno živino ter je poudarjal, da so predvidene olajšave ravno za malega kmeta.

G. **Lebinger** se ne more strinjati s tehnično sestavo proračuna ter se izrazi proti cestnemu fondu.

Nato je g. **pomočnik bana dr. Pirkmajer** dal pojasnila k tehniki proračuna. On prevzema vso odgovornost za pravilnost proračuna glede tehnične strani. Problem cest je vprašanje, s katerim se bavi ves svet, da bi našel odločitev, ki bi najbolje odgovarjala potrebam narodnega gospodarstva. Banska uprava je proučevala ureditev tega vprašanja tudi v drugih državah in je prišla pri tem do neke zlate sredine. **Dohodki našega cestnega fonda se bodo uporabljali edinole v cestne namene, za kar je dana garancija že v tehničnem načine sestave proračuna.** Cestni fond bazira na osnutku zakonskega načrta o potnem fondu ki bi veljal za vso državo in po katerem bi naše banovine prevzele tudi v upravo vse državne ceste s predpostavko, da dobe primeren ekvivalent v dohodkih, ki so: avtomobilski davek, davek na nakladanje in razkladanje za prevoz na železničnih postajah, trošarina na bencin, prispevek avtobusnih podjetij za prekomerno uporabljanje cest, ki je že urejen s posebnim zakonom. Davščina na vprežno živino je bila vstavljena v proračun iz principa, ker naj prispevajo k vzdrževanju cest oni, ki se jih poslužujejo.

G. **Litrop** je prosil podpore za cesto Radmonišče—Turnišče.

G. **Ciril Pirc** je naglašal, da je sreski cestni odbor v Kranju z izdatki za ceste občutno preobremenjen. Zato predlaga, naj se tržiška in kokrška cesta zopet podržavita, ako pa to ni mogoče, naj se za vzdrževanje teh cest dajo izdatnejše podpore ali pa naj jih tehnični oddelek banske uprave vzame v svojo upravo.

G. **Oton Detela** se je pridružil predgovorniku ter prosil bansko upravo za posredovanje, da se zbiranje podatkov za odmero prispevkov za prekomerno uporabo cest poenostavi.

G. **Ivan Lončar** je prosil bansko upravo, naj predlaga, da se zakon o nedržavnih cestah toliko izpremeni, da delovna enota ne bi znašala 3 dni, temveč samo en dan, ker so s tem zakonom prizadeti najnižji, predvsem delavski sloji. Govornik je iznesel razne prošnje lokalnega značaja, predvsem pospešitev gradnje mostu na kolodvoru v Tržiču in vodovoda za Križe.

G. **Šerbinek** je predlagal, naj se da sreskim cestnim odborom ista kompetenca kot so jo imeli prej okrajni zastopi.

G. **Babnik** je prosil bansko upravo, naj se prazna mesta cestarjev čim preje zasedejo.

G. **Košir Anton** je predlagal, naj se čim preje izvede regulacija Dravinje. Kljub velikim bremenom pozdravlja proračun tehničnega oddelka.

Nato je bila seja zaključena.

### Želje posameznih srezov

**Ljubljana,** dne 26. januarja. AA. Na četrti seji banskega sveta se je nadaljevala razprava o proračunu tehničnega oddelka in proračuna cestnega fonda.

G. **Veršič je prosil pojasnila, kako je** razdeljena skupna postavka za regulacijo splavnih in plovnih rek.

G. dr. **Sajovic je poudarjal, da so nekatere ceste, predvsem pa dolenjske, zelo** slabe. Naglaša važnost ceste Ljubljana—Kočevje—Delnice, ki veže banovino z morjem. Z ozirom na to važnost bi bilo potrebno, da se ta cesta podržavi. Hvali bansko upravo, ki je posvetila baš cestnemu vprašanju tako veliko pozornost. Da se omogoči točno poslovanje sreskih odborov, je potrebno, da se jim stavijo denarna **sredstva vedno pravočasno na razpolago.**

G. **Kregar** je govoril o osuševanju ljubljanskega barja in poglobitve Ljubljanice. Prosi pojasnila, ali je prispevek banovine za ta dela vnešen v proračun, v kakšnem stanju je sedaj ta zadeva in kdaj se namerava pričeti z deli.

Načelnik tehničnega **oddelka inž. Krajc** je pripomnil, da so vsa ta dela proračunjena približno na 40,000.000 Din. Financiranje je rešeno na ta način, da prispeva stroškom tretjino država, tretjino mesto Ljubljana, eno šestinko banovina, eno šestinko pa glavni odbor za osuševanje barja, odnosno interesenti. Licitacija del dosedaj še ni odobrena. V tekoči račun je država vnesla letni odgovarjajoči prispevek, v predlogu bodočega proračuna pa je država predvidela 1,000.000 kot letni prispevek. Za Barje je treba še terenskega snemanja. Stroški za to so predvideni v banovinskem proračunu.

G. **Benko** je opozoril na nujno važnost regulacije Mure. Na Muri sta v razdalji 70 kilometrov samo dva mostova. Nujno bi bilo zgraditi most pri Betanjcih in to že zaradi zdravilišča Slatina—Radenci in zaradi tega, ker je na brod, ki je sedaj tamkaj, navezana tretjina vsega Prekmurja.

G. dr. **Koritnik** govori o dezolatnih cestnih razmerah v čabarskem srezu in prosi bansko upravo, da posveti tem cestam svojo posebno pažnjo. Treba bi bilo, da čim preje odpošlje na lice mesta svojega strokovnjaka.

G. *Pfeifer* **priporoča graditev vodovoda za Krško polje, ker so vsi tamošnji prebivalci navezani sedaj na vodnjake, ki se pa v letnem času posuše.** Prosi bansko upravo, naj izdela tozadevni načrt in proračun stroškov za izpeljavo tega vodovoda. Nujno je potrebno, da se čimprej popravi krški most in da se uredi Sava pri Krškem.

G. *Kurent* je poudarjal, da je bil krški srez s preureditvijo cest težko udarjen, ker je bilo mnogo važnih cest uvrščenih med občinske. Predlaga, da se te zopet uvrstijo med banovinske.

G. *Lipej* se v splošnem pridružuje predgovorniku. Naglaša potrebo regulacije Save pri Brežicah do meje savske banovine, kakor tudi regulacijo Sotle. Dalje predlaga, naj država prevzame cesto Poljčane-Brežice. Avtomobilizem se mu zdi preveč obdavčen. Davek na nakladanje in razkladanje pomeni obremenitev obrta, trgovine in industrije.

*Pomočnik bana dr. Pirkmajer*

je pojasnil, da znaša davščina na nakladanje odnosno razkladanje komaj 25 para od 100 kg. Osnovo sedanje debate tvori cestni fond. Potrebno je, da prikaže koliko prispevajo druge države za ceste. Velika Britanija prispeva 14 milijard dinarjev, Pruska pa 4.8 milijarde. Za 1 km izda Velika Britanija letno 130.000 Din, Pruska 93.600 Din, mi pa, ako prištejemo tudi prispevek vseh cestnih odborov, 15.000 Din. Na glavo odpade v Veliki Britaniji letno 325, v Prusiji 130, pri nas pa 60 Din.

Nato razlaga v podrobnostih *osnutek zakona o cestnem fondu,* ki naj bi veljal za vso državo. Ako pa ta osnutek ne bo prodrl, se bo cestni fond skušal uveljaviti vsaj za našo banovino v obliki uredbe. Prosi torej, naj se proračun cestnega fonda obravnava z nekoliko širšega stališča. Na posebno vprašanje člana g. Frana Lipeja pojasni, da bo vsak avtobusni podjetnik obdavčen po dolžini ceste, po kateri vozi po naši banovini. Ta avtobusna podjetja plačujejo poleg doklad, ki jih morajo plačati po tej uredbi tudi takse, posebnega prispevka pa se nameravajo oprostiti.

G. *Robič* **je iznesel razne želje glede regulacijskih del v obeh mariborskih srezih.**

G. *Čižek* je predlagal izvršitev najnujnejših regulacijskih del Mislinje. Prosi, naj se poenostavijo komisijonelni ogledi in naj se po možnosti združijo. Predlaga, naj se da sreskim cestnim odborom nekoliko večja kompetenca.

### Sreski cestni odbori

G. pomočnik bana dr. *Pirkmajer* je pojasnil, da imajo sreski cestni odbori pravico po dosedanjem pravilniku razpolagati z zneskom 10.000 Din. Ko se bodo nastavili pri sreskih cestnih odborih tehnični strokovnjaki, se bo mogla tudi njih kompetenca povečati.

G. *Golouh* je govoril o osebnem delu na cestah ter poudarjal, da je ta zgrešen tudi glede delavstva. Delavec mora plačati za kuluk 300 Din, kar znaša več kot njegova tedenska mezda. Delavec tudi najmanj uporablja ceste, zato prosi govornik bansko upravo, naj najde sredstva in pota, da se na vsak način olajša ta dajatev. Dalje govori o veliki brezposelnosti v rudarskih revirjih. Banska uprava naj zveže svojo akcijo glede cest z akcijo za pobijanje brezposelnosti. Zato naj bi se čimprej pričelo s cestnimi gradbenimi deli.

G. dr. *Roš* je poudarjal važnost, ki jo ima regulacija Savinje za celjski in laški srez. Priporoča podržavljenje ceste Poljčane-Celje-Zidani most in čimprejšnji pričetek zgradbe ceste Radeče-Litija z ozirom na brezposelnost v tamošnjem okraju.

G. *Štrcin Ivan* je opozoril na važnost regulacije Kamniške Bistrice in je prosil, naj se započeta dela nadaljujejo. Dalje je poudarjal, da je pri imenovanju sreskih cestnih odborov izpadlo mnogo dobrih in delavnih ljudi. Prišli so novi ljudje, ki nimajo v tem pogledu toliko izkustva, in se je bati, da bi se poslabšalo cestno gospodarstvo.

**Gosp. ban dr. Marušič**

je pojasnil, da so bili **pri imenovanju članov novih sreskih cestnih odborov merodajni samo stvarni vidiki. Zaradi združitve cestnih odborov se je zmanjšalo število članov in zaradi tega so morali nekateri odpasti. V odbore so bili imenovani zlasti oni, ki so voljni in sposobni delati. Princip je bil ta, da se temu delu pritegnejo nove moči in da se delo osveži. Brez ozira na kakšne kategorizacije in prejšnje stranke moramo nanovo usmeriti naše poslovanje. Pri tem naj velja načelo, naj se pri istih osebah ne kopiči preveč javnih funkcij in da je posameznika pritegniti v prvi vrsti za one delo, za katero je najbolj sposoben.**

### Financiranje cestnega fonda

G. **dr. Obersnel** izjavlja, da gospodarski krogi toplo pozdravljajo veliki cestni program banske uprave. Glede načina financiranja predlaga, naj se vse to, kar ni tekočega značaja, v bodočih proračunih vnese kot investicija. Pravilno se mu zdi načelo, da se pritegnejo k plačevanju oni, ki imajo od ceste koristi in jih uporabljajo. Ni pravično, da se pobira davek na nakladanje in razkladanje tovorov za prevoz na železnicah tudi v primeru, kjer pride blago na železnicah po industrijskih tirih. Znak današnjega časa je, da padajo cene življenskih potrebščin, le javne dajatve pa imajo tendenco navzgor. Davek na osebno delo na cestah je nesimpatičen, iz gospodarskih ozirov neracijonalen, iz socijalnih ozirov krivičen. Predlaga, naj se banska uprava tega ne poslužuje. Tudi v pravnem oziru se mu ta dajatev v naših krajih ne zdi upravičena. Dalje predlaga, naj bi se čim prej zgradil most, ki bi vezal Blejsko Dobravo s Koroško Belo. Končno predlaga, naj bi poslovanje naših organov pri tehničnem oddelku bilo oproščeno prevelikega birokratizma in naj bi se vpeljali komercijalni principi, kakor jih imamo v privatnih podjetjih.

G. **Mihelčič je predlagal, naj bi banska** uprava posredovala za čim večji državni prispevek za regulacijo Savinje in dotokov.

G. **Šerbinek** je priporočal nadaljevanje regulacije Pesnice, posebno v okolici Šmarjete. Prosi, da bi se v srezu Maribor levi breg ustanovila hiralnica ali kaka slična socijalna institucija.

G. **Prepeluh je poudarjal, da je tehnični** način predlaganega budžetiranja glede cest dober. Dvomi pa, da bo naša generacija, ki ima toliko potreb, mogla prenesti vsa ta bremena. V proračunu pogreša program del za bodoče. Ta program naj se objavi. Govoreč o osebnem delu na cestah, dvomi, ali bodo občine od njega imele posebnega uspeha. Polovico preliminirane vsote bodo plačali delavci. Predlaga, naj se povprečna delavska mezda, določena za odkup osebnega dela zniža.

G. **dr. Senčar je izjavil, da z ozirom na** pojasnitev g. pomočnika bana, ne more nasprotovati davščinam za cestni fond. Ne sme prevladati stališče, da se govori zoper razne dajatve in obremenitve, ako je izvršitev dela nujna in potrebna. Pridružuje se predlogu g. Prepeluha, da se gradbeni program objavi.

G. **Steblovnik zahteva, naj se izvajanje** osebnega dela skuša omiliti.

### Pojasnila podbana dr. Pirkmajerja

G. pomočnik bana dr. Pirkmajer je nato zaključil debato o proračunu tehničnega oddelka, ter dal še naslednja pojasnila:

V pogledu regulacije rek je razlikovati med regulacijo plovnih in ostalih rek. Med plovnimi rekami zavzemajo posebno važnost obmejne reke (Mura), kjer se je že mnogo storilo. K regulaciji ostalih rek prispevala banovina isti znesek kot država. Pri regulaciji rek in potokov ne da država ali banovina inicijative, temveč mora ta priti od strani lokalnih faktorjev, ki morajo nositi tudi sorazmerni del stroškov. Priporoča v tem pogledu vprašanje lokalnega financiranja in to potom raznih interesnih skupin ali vodnih zadrug. Po važnosti regulacijskega objekta prispeva banovina okoli 30 do 60 odstotkov in več.

Banovinski prispevek okrajnim cestnim odborom je pavšalno povsod izplačan, točno pa bo določen šele po odobritvi obračunov.

Dolg države napram bivšim okrajnim zastopom in cestnim odborom je znašal 25 milijonov dinarjev. Dosedaj je bil izplačan znesek 15 milijonov dinarjev, s čimer so se krili dolgovi bivših okrajnih zastopov oz. okrajnih cestnih odborov. Ostanek 10 milijonov dinarjev se bo porabil v iste svrhe in po odplačilu dolgov kot prispevek onim cestnim odborom, v čijih območju so potrebne večje nove investicije.

Glede osebnega dela na cestah priznava, da je težko najti povsem socialno pravično rešitev. Vendar delavstvo v splošnem od banovine ni tako obremenjeno, kot se je poudarjalo. Iz uradne statistike je razvidno, da so banovinske doklade od direktnih davkov dosedaj plačane kot sledi: ves uslužbenski davek 914.915 Din, družbeni davek 3,754.927 Din, rentnina 435.653 Din, pridobnina 7,109.603 Din, zgradarina 3,980.335 dinarjev, zemljarina 9,071.439 Din. Iz te relacije posameznih vrst davka pridemo do ene konstatacije, da namreč delavstvo k banovinskim dajatvam ni pretirano pritegnjeno, zato se glede osebnega dela ne bo moglo povsem razbremeniti.

Mezdna povprečnina je znižana od 30 na 20 Din. Ta bi se event. dala znižati še dalje. Toda z nadaljnjim znižanjem bi se omalovaževalo efektivno delo, kateremu se na ta način ne bi priznala odgovarjajoča faktična vrednost. Število delavskih enot se bo v bodoče moglo znižati, to pa zavisi od finančnega efekta, ki se bo videl že na koncu proračunskega leta.

Priznava, da obrat tehničnega oddelka banske uprave ni tako ekspeditiven kot bi bilo potrebno. Zato se razmišlja že vprašanje komercijalizacije enega dela poslov tega oddelka.

Priznava, da je kompetenca cestnih odborov res ozka. To pa je posledica tega, ker nimamo povsod tehnično izvežbanega osobja. Če bodo dobili ti odbori sčasoma svoje tehnične strokovnjake inženjerje, se bo tudi kompetenca teh odborov lahko povečala. Da namerava banska uprava posvetiti posebno pažnjo nadzorstvu nad poslovanjem cestnih organov je razvidno iz tega, da je vstavila v proračun 42 cestnih nadzornikov. Želja g. Prepeluha, naj se izdela gradbeni program za bodočnost, je umestna, ker predpisuje to tudi zakon. Tehnični oddelek je tozadevni nalog že dobil ter izvršil program za državne ceste. Za banovinske ceste se tak načrt pripravlja, objavljen pa še ni, ker mora biti prej odobren od ministrstva za gradbe. Poleg tega pa je treba prej še vedeti, kakšen bo efekt cestnega fonda.

V veliko zadoščenje mu je, da more ugotoviti, da so gg. člani banskega sveta s takim zanimanjem in pozornostjo sledili obravnavi predloga proračuna tehničnega oddelka. To zanimanje in pozornost pa bo banski upravi obenem tudi v spodbudo za bodoče delovanje.

# Vremenska napoved

**Zagrebška vremenska napoved za danes:** Večinoma oblačno, zmerno hladno, nestalno.

**Dunajska vremenska napoved za torek:** Spremenljivo, ponekod padavine z malo spremembo temperature. Ojačenje severovzhodnih vetrov.

# Naši kraji in ljudje

## Kralj in kraljica v Zagrebu

**Jugoslovenski Zagreb je sprejel kraljevsko dvojico z izredno veličastnimi in prisrčnimi ovacijami in manifestacijami**

Po izstopu iz dvornega vlaka je Nj. Vel. kralj obšel na peronu častno četo.

Že včeraj smo obširno poročali o triumfalnem sprejemu, ki je bil prirejen Nj. Vel. kralju in kraljici, ko sta v nedeljo prispela v Zagreb na daljše bivanje. Na 160.000 ljudi cenijo množice, ki so ob prihodu vladarske dvojice napolnile zagrebške trge in ulice in sprejemale s prekipevajočim navdušenjem svoja visoka gosta. Med množicami so bili tudi tisoči seljakov iz bližnje in daljne okolice, tako da je bil ta sprejem res prava vsenarodna manifestacija ljubezni in vdanosti Hrvatov do svojega kralja in do Jugoslavije.

Nj. Vel. kralj in kraljica sta bila deležna tako spontanih in veličastnih ovacij, da bo ostal ta dan v neizbrisnem spominu vsega naroda. Kralj in kraljica sta tako rekoč ves dan prebila med ljudstvom, kajti ogromne mase so neprestano oblegale kreljevski dvorec in zaustavljale po ulicah avtomobil, s katerim sta si kralj in kraljica ogledovala beli Zagreb in okolico.

Zvečer se je vršila ogromna manifestacijska bakljada, kateri je prisostvovalo zopet mnogo okrog 100 tisoč ljudi. Pozno v noč so trajale manifestacije pred dvorcem, kjer sta se kralj in kraljica ob odprtem oknu ponovno zahvaljevala za pozdrave in ovacije. Zagreb je tudi pri tej priliki pokazal, da je ves jugoslovenski in nerazdružno spojen z veliko in močno Jugoslavijo.

Nj. Vel. kralj v razgovoru z zagrebškim nadškofom dr. A. Bauerjem

Kralj in kraljica poslušata pozdravni nagovor zagrebškega župana dr. Srkulja (na levi). Za kraljem komandant zagrebške armije general Marić, poleg kraljice savski ban dr. Perović.

## Strašna avtomobilska nesreča pri Konjicah

**Karambol avtomobila z vlakom — Veletrgovec Grobelšek mrtev, dva spremljevalca težko ranjena**

**Maribor, 26. januarja**

Snoči okrog 9. se je pripetila v Konjicah ravno na križišču državne ceste z železniško progo Poljčane-Zreče katastrofalna avtomobilska nesreča, katere žrtve so postali trije Mariborčani. Veletrgovec Franc Grobelšek je bil takoj mrtev, dva pa težko ranjena.

Lastnik poljedelsko - industrijskega podjetja na Aleksandrovi cesti št. 57 v Mariboru, veletrgovec Fran Grobelšek je napravil včeraj popoldne v družbi učitelja Ačima Jurčiča, dodeljenega pisarni prosvetne uprave pri sreskem načelstvu v Mariboru, in njegove žene Štefanije, ki stanujeta v Grobelškovi hiši, izlet preko Konjic proti Celju s svojim avtomobilom. Vozil je Grobelškov šofer Mihael Matela iz Pobrežja. Ko so se izletniki okrog 9. zvečer vračali iz Konjic proti Mariboru, je v hipu, ko so hoteli pasirati železniško progo, privozil vlak. Šofer, ki ni poznal krajevnih razmer, se je zaletel z vso silo z avtomobilom v lokomotivo. Posledica karambola, ki je bil neizogiben, je bila strašna. Avtomobil se je popolnoma razbil, Grobelšek je obležal s strašnimi poškodbami na glavi takoj mrtev, šofer Matela in ga. Jurčičeva s težkimi poškodbami na glavi nezavestna, učitelj Jurčič pa je čudežno odnesel le neznatne praske. Konjičani so oba težko ranjena in učitelja Jurčiča z avtotaksijem odpremili v Maribor, kjer je bila ga. Jurčičeva oddana v bolnico. Ima prebito lobanjo in je večinoma v nezavesti. Šoferja Matelo so ponoči odpremili v njegovo stanovanje v Pobrežju, vendar pa so morali tudi njega zaradi težkih poškodb na glavi davi izročiti v bolnico.

Po smrtno ponesrečenega g. Grobelška se je davi odpeljal z avtomobilom njegov sin in ga iz konjiške mrtvašnice prepeljal v Maribor, kjer bo pokopan na pobreškem mestnem pokopališču.

Strašna nesreča je vzbudila v Mariboru in okolici splošno sočutje z žrtvami, tem bolj, ker je bila nesreča neizogibna.

## Na grobu dr. Šavnika

*Kranj, 25. januarja.*

Pogreb blagopokojnega dr. Edvarda Šavnika je bil veličasten. V dolgo vrsto so se strnili zastopniki vseh državnih, mestnih in privatnih uradov. Sokol z župnim in društvenim starešinstvom, člani v kroju s praporom, Narodna čitalnica in Triglavani z zastavo, četa Gasilnega društva, dijaška kuhinja, Olepševalno društvo, gimnazijci s celokupnim profesorskim zborom in zastopniki raznih korporacij. Na grob je bilo položeno mnogo vencev in se tako ni uresničila tiha želja blagega pokojnika, naj bi se mestu cvetja rajši prispevalo za dijaško kuhinjo. Mnogoštevilne so bile neme priče ljubezni in spoštovanja.

Po obrednih molitvah sta zapela dijaški zbor in zbor združenih pevcev Narodne čitalnice ter Prosvetnega društva. Žalostinke je svirala godba Delavskega doma. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika v imenu župljanov duhovni svetnik g. Škrbec, sledil je govor mestnega svetnika g. Maksa Focka, ki je v imenu občine, Sokola, Narodne čitalnice in Gasilnega društva poudarjal, da bo iz roda v rod ostalo v spominu in spoštovanju ime pokojnika, ki je s svojim idealizmom ustvaril dobrodelnim in kulturnim društvom trdno podlago. Ravnatelj gimnazije g. Košnik se je spominjal velikih zaslug pokojnika za Dijaško kuhinjo, v imenu tovarišev zdravnikov pa je govoril g. dr. De Gleria. Na grobu so se poklonili prapori in ko so odzveneli zadnji akordi žalostinke, se je velika množica razšla v nemi tugi za blagim pokojnikom.

## Predlog gorenjskih gospodarskih krogov

*Jesenice, 26. januarja.*

V kratkem se prično razgovori o novi trgovinski pogodbi z republiko Avstrijo. Ob tej priliki naj opozorimo odločilne faktorje na možnost idealne telefonske zveze Ljubljane in večine Dravske banovine z našimi severnimi sosedi in preko teh tudi z Nemčijo, Švico in Francijo.

V karavanskem predoru ležita izza časa, ko je stekla proga Dunaj - Celovec - Jesenice - Trst, dva prvovrstna telefonska kabla. Enega uporablja železnica, drugi, namenjen javnemu telefonskemu prometu se ne uporablja od prevrata sem. Ta drugi kabel bi se moglo prez posebnih stroškov izkoristiti za mednarodni telefonski promet. Ker je bil kabel pred nedavnim časom pregledan in se izkazal kot odlično uporaben, bi bilo na našem ozemlju potrebno izpeljati samo vod po železniških drogovih od predora do pošte Jesenice, kar predstavlja pač minimalne stroške. Na avstrijskem ozemlju je ravno tako potrebna samo napeljava od severnega portala predora do pošte Rosenbach, od katere že itak obstoje telefonske zveze tako na Celovec, kakor tudi na Beljak. Za Jesenice same so od posebne važnosti telefonske zveze s Celovcem, Beljakom, Bistrico v Rožu (podružnica KID) ter dalje na Solnograd, Buchs in ev. Monakovo, zveze, ki jih potrebujejo vsi pridobitni krogi Dravske banovine.

V rentabilnost te proge ne dvomimo. Predvsem bi bili vsi razgovori Ljubljane in bivše ljubljanske oblasti lahko usmerjeni preko Jesenic, proga preko Maribora pa bi bila s tem razbremenjena in bi bolje služila krajem bivše mariborske oblasti, Zagrebu itd. Jesenice same imajo zelo velik mednarodni tovorni promet, ki često zahteva takojšnjo zvezo s Celovcem ali Beljakom, pa tudi Podrožico samo, tako pa smo v tem in tudi drugih ozirih popolnoma odrezani od Koroške. Prav posebno pa se bo pokazala potreba te zveze, ko bo letos zgrajena nova carinarnica.

Že l. 1925 so se pridobitni sloji zavzemali za to telefonsko zvezo skozi karavanski predor, vendar iz neznanih razlogov ni prišlo do realizacije. Prosimo ministrstvo prometa, da to zadevo prouči in ukrene, da pride čimprej do predmetnih razgovorov s sosedi.

**Trdovratno zapeko,** katar debelega črevesa, napetosti želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice,** če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čašico. Zdravniki strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje **»Franz Josefova«** voda celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

**Jutri premiera najduhovitejše šaloigre sedanjosti!**

**Vsa Ljubljana se bo smejala kot še nikdar poprej!**

**Lažni feldmaršal**

Sijajna veseloigra iz vojaških krogov preteklosti!

V glavnih vlogah briljirata

**VLASTA BURIAN** in **RODA RODA**

najboljši češki komik — slavni pisatelj humorist

**Jutri premiera v Elitnem kinu Matici!**

## Presrčna poslovitev od poslanika dr. Kramerja ob odhodu v Prago

**Na ljubljanskem kolodvoru se je k slovesu zbrala množica prijateljev in odličnih predstavnikov**

Poslanik dr. Kramer z gospo pred slovesom na glavnem kolodvoru.

**Ljubljana, 26. januarja**

Ko je danes opoldne prišel čas, da se naš novi poslanik minister g. dr. Albert Kramer odpelje v Prago, so najodličnejši predstavniki in mnogi prijatelji porabili priliko, da mu ob slovesu še enkrat posvedočijo iskrene simpatije in mu zaželijo vso srečo na novem mestu. Že pol ure pred poldnem se je začela na peronu glavnega kolodvora zbirati velika in odlična družba; prišel je k slovesu divizijski komandant general Ilić, ban dr. Marušič s podbanom dr. Pirkmajerjem, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, župan dr. Puc, I. podstarešina SKJ E. Gangl, starosta JGZ Josip Turk, upravnik policije dr. Guštin, čsl. konzul inž. Sevčik s podkonzulom Cihelko, portugalski konzul Štrucelj, dr. Gregorin, glavni tajnik Zbornice za TOI dr. Windischer s tajnikom dr. Plessom, kot predstavnik JČ-lige Rasto Pustoslemšek, predsednik ZKD ravnatelj Jug, ravnatelj »Putnika« Ante Pintar, občinski svetniki Likozar, Tavčar, Mihelčič, Čotar, dr. Klepec, predsednik Zveze obrtnih zadrug Josip Rebek in ravnatelj OUZD dr. Bohinjec, ravnatelj Sancin, magistratni nadsvetnik Govekar. Mnogo akademikov, nasmejani g. Krapeš, pa tudi možje iz okolice: župan Zakotnik iz Zg. Šiške, sokolski starosta Zebal iz Rudnika itd. Prišle pa so tudi mnoge dame, ki so g. poslaniku podarile za slovo prekrasne šopke nageljnov. In seveda so tudi člani konzorcija »Jutra« kakor uredniki in drugi nameščenci »Jutrovih« listov in Narodne tiskarne prihiteli na kolodvor, da se poslovijo od priljubljenega direktorja.

Minister g. dr. Kramer, ki se je pripeljal na kolodvor z gospo soprogo, se je ganjen nad toliko iskreno presrčnostjo poslovil od širokega kroga, rokujoč se z vsakim posebej. Ko je prispel brzovlak, je načelnik g. Ludvik uredil vse potrebno za udobno potovanje. — Kratek signal, burni »Zdravo!« — in vlak je odbrzel v daljavo. Spremljala so ga voščila, ki jih venomer gojijo naša srca: Da bi nam bil dr. Kramer srečen in zdrav v zlati, bratski Pragi!

### Poslovitev v Mariboru

**Maribor, 26. januarja**

Na poti v Prago se je s popoldanskim brzovlakom pripeljal v Maribor naš praški poslanik g. dr. Albert Kramer. Na kolodvoru so g. poslanika pozdravili sreski načelnik dr. Ipavic za okrožni inspektorat dravske banovine, podžupan dr. Lipold za mariborsko občino, inspektor davčne uprave dr. Sedlar, za JČL dr. Reisman in ravn. Kadunc, za Češki klub ravnatelj Knop in Fran Bureš. G. poslanik se je do odhoda vlaka živahno razgovarjal z vsemi in se ponovno zahvaljeval za izkazane mu simpatije in čestitke.

Presrčne ovacije ob odhodu brzovlaka.

## Evgenična predavanja v Mariboru

**Maribor, 25. januarja.**

Evgenični ciklus, ki ga prireja pod nesebičnim vodstvom g. inž. Kukovca naša Ljudska univerza je v petek otvoril znani ljubljanski antropolog dr. B. Škerlj s predavanjem o osnovnih pojmih in stremljenih evgenike.

V pojasnjevanju temeljnega problema evgenike, o možnosti izboljšanja človeškega rodu, nam je mladi izsledovalec jasno prikazal zanimive zakonitosti, ki urejajo dednost in smiselni izbor (selekcija), osnovno važnost študija rodovnikov ter zakone križanja, omenjajoč pomembnost sheme Gaussove krivulje v menarhi (pričetek meseč. peril) ter v varijaciji človeške velikosti.

Pokazal je na smoter in pomen smiselne selekcije, pomakniti val varijacijske krivulje v zaželjeni smeri, in iz tega dejstva izvirajočo smotrenost evgenike, ki me pusti priti manjvrednih (abnormalnih) do potomstva, da tako zamre manjvredna substanca. Občinstvo je seznanil z načini in potrebami evgenske indikacije za steriliziranje manjvrednih, in sicer po temeljitem študiju rodovnika, kakor se to že praktično uveljavlja v Ameriki in v državah severne Evrope. Evgeniki služijo asanacija, telesna in javna higijena ter higijenična prosveta. Evgenika izpoveduje visoka etična načela smiselne človečnosti v podreditvi interesov posameznika interesom družbe v racionalnem gospodarstvu s človeškimi silami.

Naše domače razmere nas same silijo k upoštevanju in študiju evgeničnih zamisli, ki izvirajo iz etično globoke ideologije in vzpodbujajo človeštvo k napredku v zdravejšo, zato lepšo, bodočnost.

Primerna kulturna, gospodarska in higijenska politika bo sama po sebi uredila smotreno racionalizacijo rojstev ter tako omogočila telesno in duhovno zdravo, krepko in inteligentno potomstvo.

Znanstveno resnim in prepričevalnim izvajanjem je občinstvo vseskozi sledilo z napeto pozornostjo, ki naj bo pač gospodu znanstveniku najboljše priznanje za njegovo delo. A — — c.

## Zadnja pot višjega sodnega svetnika Posege

*Maribor, 26. januarja.*

Prerano umrli višji sodni svetnik mariborskega okrožnega sodišča g. Fran Posega je nastopil danes popoldne svojo zadnjo pot v tesno domovje ob vznožju Pohorja, kjer je našel svoj večni počitek. Ogromna udeležba občinstva je pričala kako velik ugled in simpatije je užival pokojni v javnosti. V sprevodu so poleg venca njegovih ožjih sorodnikov nosili še krasen venec mariborskega okrožnega sodišča in državnega pravdništva, mariborskih odvetnikov ter venec dr. Slokarja. Po cerkvenih obredih pred mrtvašnico je pevski zbor Glas. Matice bivšemu predsedniku in izbornemu pevcu zapel turobno »Vigred«, nakar se je razvil po božji njivi žalni sprevod. Sodniki mariborskega okrožnega sodišča pod vodstvom predsednika dr. Žiherja in prvega državnega pravdnika dr. Jančiča so polnoštevilno izkazali zadnjo čast svojemu tovarišu. Manom pokojnika pa se je prihitelo poklonit tudi več sodnikov iz Ptuja in Sv. Lenarta. V žalnem sprevodu so stopali tudi okrožni inspektor dr. Schaubach, župan dr. Juvan, sreska podnačelnika dr. Makar in dr. Vrečar, polkovnik Stojadinović, starosta Sokola Matice dr. Boštjančič, gimnazijski ravnatelj dr. Tominšek, ravnatelj realne gimnazije Jakob Zupančič in izredno veliko število drugih odličnih funkcionarjev ter mnogobrojno občinstvo. Pred odprtim grobom se je od pokojnika v prekrasnem govoru poslovil predsednik okrožnega sodišča dr. Žiher, ki je slavil njegove vrline kot človeka jurista, ki je vestno vršil svojo službo, ne oziraje se na levo in desno in kateremu je bil vedno le najvišji cilj resnica in pravica. Pevski zbor Glasbene Matice je zapel še žalostinko »Blagor mu«, nakar so pričele padati kepe grude in so zaprle vrata svežega groba pod vznožjem Pohorja.

**MED. UNIV.**

**DR. ROMAN VIDMAR**

**zdravnik v Dev. Mar. v Polju**

**ordinira začasno od pol 1. do pol 3. in po 6. uri zvečer v občinskem domu.**

**2224**

# Neveste

dobijo že od Din 200.— naprej lepe obleke, plašče pa od Din 400.— naprej. Ženini pa lepe črne zimske suknje od Din 800.— naprej. 2284

**Fr. Lukić — Stritarjeva ul.**

# Domače vesti

* **Redakcija »Jutra« in njegovih listov.** Naš direktor g. dr. Albert Kramer je zaradi imenovanja za poslanika v Pragi nastopil dopust. Konsorcij »Jutra« je poveril vodstvo redakcij naših listov glavnemu uredniku g. Stanku Virantu.

* **Z banske uprave.** G. ban dr. Marušič Drago in pomočnik bana dr. Pirkmajer Otmar v torek 27. t. m. in v petek 30. t. m. zaradi zasedanja banskega sveta ne bosta sprejemala zasebnih strank in deputacij.

* **Vojaške vesti.** Na predlog ministra vojske in mornarice so prevedeni v zrakoplovno stroko poročniki Ciril Peče, Ljudevit Kos in Vladimir Kren ter podporočnik Božidar Rovšek. Na službovanje so prideljeni: artiljerijski polkovnik Ferdinand Janež splošnemu odseku artiljerijske inspekcije; nižji vojaški uradnik Fran Žmaher kot manipulant artiljerijskega materijala dunavskega artiljerijskega skladišča; intendantski podporočnik Adolf Župančič kot blagajnik artiljerijskemu polku III. armijske oblasti; vetrinarski pomočnik Jakob Dimec na službovanje pri referentu veterine moravske divizijske oblasti; zrakoplovni podporočnik Pavle Dominko tehničnemu odseku komande zrakoplovne vojske; artiljerijski kapetan 2. razreda Josip Šimon pa kot komandir 10. četi 1. polka trdnjavske artiljerije. Narednik muzičar Andrej Oman pri 45. pehotnem polku je trajno upokojen, Jakob Zinauer pa je imenovan za kontraktualnega uradnika v oddelku za civilno zrakoplovstvo komande zrakoplovstva vojske z letno plačo 36.000 Din. Izpit za čin rezervnega konjeniškega podporočnika so položili podnaredniki-dijaki: Bogomir Imenšek, Vincenc Beranek, Ivo Muhar, Radovan Slauc, Mirko Špindler, Edvard Tomšič, Anton Lavrenčič, Ivan Žumer in Ljudevit Kiselj.

* **Jadranska straža** pripravlja za letos celo vrsto svečanih prireditev na vsem našem Primorju. Tako se bo v Splitu vršila slavnostna izročitev šolske ladje naši vojni mornarici. Simbolična bo svečanost v Boki Kotorski, kjer se bo izročila zastava križarki »Dalmacija«, ki jo poklanja odbor Jadranske straže v Skoplju. Za to svečanost se pripravlja številen poset iz Južne Srbije. Kongres pomladka Jadranske straže v Splitu bo pokazal, kako globoko je prodrla v našo mladino ideja Jadranske straže.

* **Predavanje profesorja dr. Brežnika v Beogradu.** Pod pokrovitelјstvom Udruženja prijateljev Velike Britanije in Amerike v Beogradu je profesor dr. Pavel Brežnik predaval o Jellowstonskem narodnem parku v Ameriki. Predavanja, ki se je v nedeljo vršilo na ljudski univerzi, se je udeležilo mnogo občinstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo govorniku.

* **Angleži v Boki Kotorski.** Kakor smo že javili, je prispel te dni z Malte v Boko Kotorsko oddelek angleške vojne mornarice — nekoliko rušilcev ter velika vojna ladja »Glorious«. V nedeljo so angleški oficirji napravili izlet na Cetinje ter občudovali lepoto Črne gore in Boke Kotorske. Včeraj so odpluli nazaj na Malto.

* **Spomenik Pilsudskemu na otoku Šolti.** Po inicijativi poljskih prijateljev Jugoslavije se je v soboto vršila v Varšavi seja Udruženja prijateljev Jugoslavije, na kateri je bil izvoljen odbor za postavitev spomenika maršalu Pilsudskemu na dalmatinskem otoku Šolti. Za predsednika je bil izvoljen Dubiecki. Odkritje spomenika se bo vršilo letošnjo jesen. Slavnosti se bo udeležilo veliko število deputacij iz Poljske.

* **Devetmesečni vinarski tečaj** se bo pričel letos 1. marca pri upravi banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah in bo vanj sprejetih 12 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in je v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega opravila v posameznih kulturah neobhodno potrebno. V tečaj se sprejmejo viničarski in kmečki sinovi, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh del na zavodovem posestvu. Gojenci dobe popolnoma prosto oskrbo in mesečno po 50 Din za nabavo potrebnih učil. Lastnoročno pisanim, s 5+20 Din kolkovanim prošnjam je priložiti: krstni list domovnico, odpustnico osnov. šole, zdravniško in nravstveno spričevalo in obvezo staršev, da pustijo prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju. Vposlati upravitelјstvu najkasneje do 15. februarja. Tečajniki dobe ob zaključku tečaja izpričevala o doseženi sposobnosti za opravila v vinogradništvu, sadjarstvu in kletarstvu.

* **Novi grobovi.** V Ljubljani je umrl poštni upok. g. Anton Ravnikar, ki ga bodo pokopali danes ob pol 15. — Dalje je preminil v Ljubljani g. Josip Pleša, strojevodja državnih železnic v pokoju. Pogreb pokojnika bo danes ob 14. — V Banjaluki je umrla rodbini artiljerijskega podpolkovnika g. Valentina Čopa 7 letna hčerkica Sonja. Mlado žrtev bele žene so prepeljali v Ljubljano, kjer so jo položili včeraj k večnemu počitku. — V Vodmatu je ugrabila smrt rodbini g. Ivana Jurce istotako 7 letno hčerkico Verico. Pogreb bo danes ob tričetrt na 16. — V soboto je umrl v celjski bolnici 28 letni mizar Štefan Hrnčič iz Celja. — V nedeljo je preminil v Gradcu v 64. letu starosti g. Anton Koschel, bivši ključavničarski mojster in posestnik v Celju. Po prevozu trupla v Celje se bo vršil pogreb v sredo ob 16. na mestno pokopališče. — V ponedeljek je umrla v Celju v starosti 59 let ga. Ana Holobarjeva roj. Hermanova, posestnica v Vrežu, mati slikarskega mojstra g. Stojana Holobarja. Pogreb pokojnice bo v sredo ob 16. na okoliško pokopališče. — Na Velikem stradonu v Ljubljani je umrla ga. Marija Šubljeva, rojena Sterletova. Pogreb bo danes ob 14. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Učiteljski zabavni večer** s pestrim sporedom pevskega zbora UJU in plesom se bo vršil v nedeljo 1. februarja v vseh prostorih Trgovskega doma v Simon Gregorčičevi ulici v Ljubljani. Predprodaja vstopnic v Učiteljski knjigarni po 10 Din.

* **Obletnica katastrofe »Dakse«.** Včeraj je poteklo leto dni od grozne katastrofe naše trgovske ladje »Dakse«, pri kateri je izgubilo življenje 38 jugoslovenskih mornarjev. Jadranska straža v Splitu je skupno z društvom pomorcev priredila svečano žalno slavnost za ponesrečene žrtve.

* **Zdravniško posvetovalnico,** ki je zaradi pomanjkanja prostora v nedeljski številki izostala, objavljamo danes na 5. strani »Jutra«.

* **Sokolsko društvo Pragersko** priredi v nedeljo 1. februarja v kolodvorski restavraciji na Pragerskem maškerado z nagradnim tekmovanjem najlepše maske. Za dobro voljo je poskrbljeno. Vse prijatelje Sokolstva kakor tudi vsa okoliška društva vabi na obilno udeležbo Sokol Pragersko.

* **1800 do 2000 strani bo obsegal celotni »Winnetou«.** Poizkusni snopič dobite v vsaki knjigarni, po pošti pa od Cirilove tiskarne v Mariboru. Izrežite inserat na zadnji strani: Mi kupimo za vas.

* **Živa bakija.** Kakor poročajo iz Križevcev, je v selu Sv. Petar grozne smrti umrla seljakinja Mara Bušićeva. Nesrečnica je pozno v noč čistila perilo, pri čemer se je preveč približala ognju in jo je mahoma objel plamen. Hitela je na dvorišče in klicala na pomoč. Predno so prihiteli domačini, je že zgorela na njej vsa obleka. Na vsem telesu je bila ženica grozno opečena in je na transportu v bolnico umrla.

* **Zabranjena knjiga.** Z odlokom notranjega ministra je zabranjen uvoz v našo državo in razpečavanje knjige »Der Kampf um Kärnten, ki je izšla v Celovcu.

* **Dva bratca, ki ne smeta v krčmo.** Sresko načelstvo v Šmarju pri Jelšah objavlja, da je po sodbi okr. sodišča v Rogatcu zabranjeno zahajanje v krčmo za dobo šest mesecev kmečkima fantoma Alojzu Sekliču in Francu Sekliču, ki sta oba doma iz Drevenika iz občine Kostrivnice, in sicer Lojze ne sme v krčmo od 18. dec. 1930 do 18. maja letos, France pa od 10. januarja do 11. junija letos.

**ITO zobna pasta najboljša!**

* **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

* **Lov občine Šmarje-okolica** se bo oddal po javni dražbi v zakup za dobo 3 let. Dražba se bo vršila 20. februarja ob 10. uri pri sreskem načelstvu v Šmarju pri Jelšah. Natančnejši pogoji so med uradnimi urami vsakomur na vpogled.

* **Najlepši roman »Winnetou«.** Poizkusni snopič dobite **brezplačno** v vsaki knjigarni, po pošti pa od Cirilove tiskarne v Mariboru. Izrežite inserat na zadnji strani: Mi kupimo za vas.

## Iz Ljubljane

u— **Spored II. simfoničnega koncerta,** ki bo 6. februarja v Unionu, je naslednji: Prvo koncertno točko tvori Mozartova simfonija v es-duru št. 39. Sledi Lisztova simfonična pesnitev »Tasso«. V II. delu pa sta zastopana francoska avtorja Debussy s »Preludijem« in Ravel z »La Valse«. Dirigiral bo L. M. Škerjanc, orkester (80 oseb) pa je sestavljen iz članov opernega orkestra in Orkestralnega društva Glasbene matice. Predprodaja vstopnic se že vrši v Matični knjigarni.

u— **Iz gledališča.** »Trije vaški svetniki« bodo razveseljevali gledalce zopet jutri. Predstava je za red C. Za 60 letnico pisatelja Frana S. Finžgarja pripravlja drama narodno igro »Divji lovec«. Proslava bo 9. februarja. Predstavo pripravlja prof. Šest, novo inscenacijo je pripravil prof. Ivan Vavpotič. — Pred petimi sezonami je bil Boris Popov stalen član naše opere. Kot odličen pevec baritonist je bil prvovrsten umetnik in pri občinstvu izredno priljubljen. Zdaj nastopa na Ruski operi v Parizu, a enomesečni dopust je porabil za gostovanja v Jugoslaviji. Najprvo bo gostoval v Ljubljani in sicer jutri v Čajkovskega operi »Evgenij Onjegin«, nato v nedeljo pa v »Tosci«. Partijo Onjegina bo pel v ruskem jeziku, Scarpio pa v slovenščini. Opera pripravlja zopetno vprizoritev »Luize« in kot novost rusko opero »Snjeguročka«. Opereta pa nam bo dala »Dijaka prosjaka«.

**Drva in premog**
**prodaja najceneje IVAN BOHINC.**
**Linhartova ulica 3.** 2259

u— **Velezanimivo predavanje s čajanko.** Konzul češkoslovaške republike g. inž. Ševčik bo predaval na podlagi lastnih doživljajev o operacijah češkoslovaških legijonarjev v Sibiriji v sredo 28. t. m. ob 18. v predavalni dvorani Delavske zbornice. Po predavanju priredi poseben odsek Jugoslovensko-češkoslovaške lige pod predsedništvom g. dr. Egona Stareta čajanko za posetnike vseh letošnjih čeških jezikovnih tečajev. Pri čajanki bodo sodelovale soproge g. konzula in podkonzula, odbornice in soproge liginih odbornikov. Na predavanje in na čajanko so vabljeni gojenci čeških tečajev, člani Jugoslovensko-češkoslovaške lige in Češkoslovenske obce kakor tudi vsi prijatelji jugoslovensko-češkoslovaške vzajemnosti!

u— **Film o gradnji cest in avtomobilov.** Ameriška avtomobilska trgovska zbornica prikazuje po svojih predstavnikih v propagandistične svrhe poučen film o gradnji modernih cest ter o gradnji avtomobilov. V Ljubljani bo priredil tako predstavo delegat ameriške zbornice Mr. Lawrence drevi ob 20. v mali kazinski dvorani. Vabljeni so zlasti avtomobilisti, člani Avtokluba, inženjerska združenja, gradbene tvrdke, predstavniki gradbenih oblasti in vsi interesenti.

u— **Svetosavska proslava v Ljubljani.** Vse predpriprave za tradicijonelno nacijonalno proslavo sv. Save gredo h koncu. Po predpripravah sodeč bo letošnja prireditev ena najlepših izmed dosedanjih proslav. Odbor sedaj pričakuje odziva ljubljanske nacijonalne javnosti in je prepričan, da bo tudi letos napolnila prostore Tabora. Po Srbiji se na tak večer zbere vse, kar je nacijonalno, v prvih vrstah pa stoje profesorji, učitelji, akademiki, sploh vse, kar ima s prosveto posla z ozirom, da je bil sv. Sava največji naš prosvetitelj in je ta dan slava vse prosvete. Prepričani smo, da bodo tudi v Ljubljani stali v prvih vrstah vsi oni, katerim je praznik namenjen. Naj bi Ljubljana pokazala na dan sv. Save, da je res nacijonalna in da ve ceniti velike usluge sv. Save za naš narod. Pozivamo vso nacijonalno javnost, da se zbere drevi ob 20. na Taboru.

u— **Sreski odbor zveze vojnih dobrovoljcev v Ljubljani** je na občnem zboru 17. t. m. izvolil naslednji odbor: predsednik A. Lorger, podpredsednik S. Velkovrh, tajnik M. Mravlje, blagajnik J. Bukovec, odborniki V. Starman, J. Gorečan in Albin Šifrer; nadzorni odbor predsednik dr. M. Kambič, odbornika dr. E. Turk, A. Habe, in namestnika Edo Prinčič in P. Krečič. Novih uverenj je prišlo doslej 15 in približno toliko članov bo letos še nadeljenih z zemljo. Vsak posameznik bo takoj obveščen, če bo nujno in važno. Člani naj poravnajo svoje obveznosti čim prej. — Odbor.

u— **O sodobnem vrtnarskem oblikovanju** bo govoril inž. C. Jeglič jutri 28. t. m. ob 19. v dvorani mineraloškega instituta na univerzi. Predavatelj bo z besedo in lepimi skioptičnimi slikami pojasnil razvoj in naloge modernega vrtnarskega oblikovanja. Oziral se bo predvsem na vprašanje, kako naj služi meščanu vrt in kako je treba tudi javne vrtove in parke prilagoditi današnjim socijalnim potrebam. Predavanje priredi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za prospeh našega vrtnarstva tudi v kulturnem pogledu. Vstopnine ni.

**PLES**
**trgovskih nameščencev**
**CELJE** **31. I. 1931.**
2181

**KRESIVAL**
omehča sluzo
in olajša kašelj!

*7. februarja 1931*
**BOHEMSKI KARNEVAL**
*S. K. ILIRIJE* — Vse informacije o prireditvi se dobijo v kavarni Evropa — *TABOR*

u— **Sokolsko društvo Ljubljana II.** opozarja članstvo in cenjeno občinstvo na svojo vsakoletno tradicionalno prireditev maškarade, ki se bo vršila na pustni torek ob 20. v dvorani Kazine. Kdor želi domače zabave, je vabljen, da se zavrti ob zvokih priznanega sokolskega »Jazz-banda«. Na svidenje!

u— **Sibirski tovariši pokojnega kapitana Širclja** imajo drevi ob 18.30 kratek sestanek v damski sobi kavarne »Emona«.

u— **Odbor JNAD Jadrana** poziva člane in prijatelje društva na redni članski sestanek drevi ob pol 21. v čitalnici Jadrana. Predaval bo predsednik Branko Alujević o temi: Pravna zaščita narodnih manjšin.

u— **Društvo državnih policijskih nameščencev in upokojencev v Ljubljani** bo imelo 11. in 12. februarja XII redni letni občni zbor v prostorih policijske ekspozature na glavnem kolodvoru. Začetek ob 18.30.

u— **Prvi primer smrti v Rdeči hiši.** V novi mestni hiši na Poljanski cesti se je v nedeljo prvič, odkar je bila dozidana, oglasila bela žena, smrt. Pretrgala je nit življenja poštnemu upokojencu g. Antonu Ravniharju, za katerim žalujejo soproga Marija, hčerka Ana ter sinova Anton in Vinko. Pogreb blagega pokojnika bo danes, v torek, ob 14.30 s Poljanskega nasipa.

u— **Tudi plošče kradejo.** Neznan tat je ponoči odnesel Alojziju Gabrovšku na Aleševčevi cesti tri po 5 mm debele železne plošče, ki so bile naslonjene na obzidek pri železniškem prelazu.

u— **Spet dva apaša.** Nedavno noč okrog 23. sta ustavila dva neznanca na Cesti II. v bližini Beletove pekarije Tomaža S. ter mu odvzela listnico z gotovino 200 Din. Drzna roparja zasleduje policija.

u— **Na cehovskem balu,** ki ga priredi v nedeljo 1. februarja v Trgovskem domu v Simon Gregorčičevi ulici pevski zbor UJU, bo ves aranžma v rokah učiteljev in učiteljic, ki bodo fungirali kot kafedžije, natakarice, plačilni »obri«, cvetličarke itd. Sodelujeta pevski zbor UJU in učiteljski jazz. Vstopnice po 10 Din so v predprodaji v Učiteljski knjigarni.

u— **Po tragediji v Šiški.** O tragediji matere in sina v sobici poslopja restavracije pri gorenjskem kolodvoru je včerajšnje »Jutro« obširno poročalo. Trupli 45 letne Alke Ramičeve ter 22 letnega sina Meha ležita v mrtvašnici pri sv. Krištofu, odkoder bo danes pogreb k sv. Križu. Tretja žrtev 22 letni I. Kasalovič leži v bolnici in je njegovo stanje skrajno kritično. Dobil je že več močnih injekcij, ki so poživile delovanje srca, vendar se Kasalovič tudi še včeraj ves dan ni zavedel in leži še vedno v globoki omotici.

## Iz Celja

e— **Vprašanje znižanja obresti za mestna posojila.** Mestna občina bo skušala doseči znižanje obresti za svoja posojila pri Mestni hranilnici v Celju in Pokojninskem zavodu v Ljubljani od 8 na 7%. V tem primeru bi najela celjska občina pri Pokojninskem zavodu posojilo v znesku 15 milijonov Din.

e— **Osemdesetletnico rojstva je obhajal** včeraj znani celjski meščan in obrtnik gospod Franc Kmecl, oče trgovčeve soproge ge. Jagodičeve. Jubilant je ena redkih živih prič iz časov pred 65 leti, ko se je pričelo slovenstvo v Celju in okolici prebujati. G. Kmecl je bil neomahljiv narodni značaj in je povsod priljubljen zaradi svoje ljubeznivosti in gostoljubnosti. K lepemu življenskemu jubileju mu izrekamo najiskrenejše čestitke!

e— **Iz celjskega Sokolstva.** Na nedeljo 8. februarja ob 8. zjutraj se bo vršila v telovadnici Sokolskega društva v Celju seja zbora društvenih načelnikov in načelnic Sokolske župe Celje. Vabila z dnevnim redom so odposlana vsem društvom. V nedeljo 15. febr. ob 8. zjutraj se bodo začeli v telovadnici Sokolskega društva Celje društveni in župni prednjaški izpiti. Društveni izpit je namenjen bratom in sestram enih društev, ki nimajo lastnega prednjaškega zbora, župni izpit pa onim, ki so napravili že društveni izpit. Prijave je poslati župnemu načelništvu do 10. februarja. Vse ostale podrobnosti so razvidne iz poslovnika o prednjaških izpitih, objavljenega lani v št. 6 »Prednjaka«.

e— **Celjski obrtniki naj se zglase jutri** 28. t. m. ob 20. v pisarni Obrtnega društva v Obrtnem domu zaradi razgovora o davčni napovedi.

e— **Uradni dan Zbornice TOI za Celje** in okolico bo 3. februarja od 8. do 12. v posvetovalnici Gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica 8, pritličje, levo.

e— **Tajništvo Gremija trgovcev v Celju** je prevzel z novim letom davčni nadupravitelj v p. g. Jakob Blažon. Prejšnji tajnik gremija g. Rafael Dolinšek se je preselil v Zagreb. Stranke naj se tudi glede vseh zadev bolniškega in nezgodnega zavarovanja pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu obračajo na tajnika gremija.

e— **Cvetje v zimi.** Prijatelj našega lista je prinesel v našo celjsko podružnico vejico s svežimi črešnjevimi cveti, ki jih je utrgal z neke črešnje v Šoštanju.

e— **Davčna prijava za pridobnino.** Gremij trgovcev opozarja vse člane, da poteče rok za vložitev davčnih prijav s 6. februarjem.

e— **Pri ekspoziturі borze dela v Celju** je v prejšnjem tednu iskalo dela 74 oseb (59 moških in 15 žensk), od prejšnjega tedna je preostalo 669 oseb (509 moških in 160 žensk), delo je bilo ponujeno za 37 oseb (19 moških in 18 žensk). Posredovanj je bilo izvršenih 19 (za 13 moških in 6 žensk), odpadle so 4 osebe (3 moški in 1 ženska), ob koncu tedna je ostalo v evidenci 720 oseb (552 moških in 168 žensk).

e— **Zelo brezobziren avtomobilist** je neki celjski trgovec. Lani je bil že nešteto-krat prijavljen zaradi prehitre vožnje, a ni nič zaleglo. V soboto opoldne je zopet vozil po Vodnikovi ulici z brzino 50 do 60 km, da je brizgalo blato na vse strani. Leopolda V. je poškropil od nog do glave z blatom in mu poškodoval obleko. Avto je oškropil tudi več otrok, ki so se vračali iz meščanske šole domov. Ko se je V. zglasil pri trgovcu na domu zaradi pokvarjene obleke, mu je ta dejal, da ga zadeva nič ne briga. Stvar je prijavljena policiji.

e— **Mestni kino.** Drevi ob pol 1. sijajna komedija »Prismojena Šarlota«. V glavnih vlogah Lya de Putti, Livio Pavanelli in Alfonz Fryland. Film spremlja zvočna aparatura. Kot dodatek izvrstna zvočna šaloigra.

## Iz Maribora

a— **Marij Šimenc — Janko v »Prodani nevesti.** Najboljši jugoslovenski tenor g. Marij Šimenc, sedaj prvi tenor vseh treh jugoslovenskih centralnih gledališč, bo gostoval jutri v sredo kot Janko v »Prodani nevesti«. Šimenčevo ime samo že jamči, da bo gledališče popolnoma zasedeno, zato priporočamo občinstvu, da si nabavi vstopnice čim prej v predprodaji.

a— **Nov župan na Pobrežju.** Dosedanji župan pobreške občine g. Stržina je bil razrešen županskih poslov, za novega župana pa je bil imenovan posestnik in bivši orožniški oficir g. Vovk, načelnik pobreškega Sokola.

a— **Svetosavska proslava v Mariboru.** Na današnji svečani seji liturgije, ki se bo vršila ob 9. dopoldne v koncertni dvorani Uniona, bo izvajal pravoslavni cerkveni zbor Mokranjčevo liturgijo pod vodstvom g. Kovača. Po liturgiji bo letošnji domačin g. polkovnik Putniković slovesno izročil domačinstvo za leto 1931 v roke gospoda polkovnika Radovanića. Nato se bo vršilo rezanje kolača in razdelitev peciva otrokom pravoslavne cerkvene občine. Ob 20.30 bo v »Unionu« na korist fonda za zgradbo pravoslavne cerkve svetosavski koncert s sodelovanjem vojaške godbe ter pevskega zbora inženjerske podoficirske šole. Po oficielni proslavi bo prosta zabava s plesom. Dopoldanska prireditev je brez vstopnine, za večerno pa bo znašala 15 Din.

a— **Pristojbina za splošno bolnico v Mariboru.** Od 1. januarja veljajo sledeče bolnične pristojbine: za III. oskrbni razred 32.50 Din, za II. razred 100 Din, za I. razred 130 Din. Državni in banovinski nameščenci in upokojenci imajo pravico do brezplačnega zdravljenja v III. oskrbnem razredu. Ako pa žele biti oskrbovani v višjem razredu, morajo plačati za II. razred diferenco 67.50 Din, za I. razred pa 97.50 Din. Za oskrbo v II. in I. razredu mora biti kavcija v višini 10 dnevne oskrbne pristojbine založena vnaprej. Stranke, ki so oskrbne stroške po prejšnji nižji tarifi že plačale ali pa prejele račune po prejšnji tarifi, bodo morale naknadno doplačati diferenco na novo pristojbino od 1. januarja 1931 dalje.

a— **Umrla sta** v nedeljo v bolnici 8 letna šolarka Jožefa Partlič, v Linhartovi ulici pa 85 letni knjigovez Franc Nipič.

a— **Govedina po 9 Din** kilogram se bo prodajala v četrtek 29. t. m. na stojnici za oporečno meso. Na razpolago je 180 kg mesa, in sicer za osebo največ 2 kg.

a— **Nezgoda pri čiščenju dreves.** Včeraj opoldne se je pripetila na Ješenci pri Framu 44 letnemu posestniku Josipu Četrniku težka nezgoda. Ko je bil zaposlen pri obrezovanju vej starega oreha, je izgubil ravnotežje ter padel kakih 7 m globoko na tla. Pri padcu si je zlomil hrbtenico, dobil pa tudi notranje poškodbe. Na kraj nesreče pozvani rešilni avtomobil je ponesrečenca odpremil v bolnico v Mariboru, vendar pa je malo upanja, da bi okreval.

## Iz Kranja

r— **Vodarina.** Opozarjajo se vse one stranke, ki še niso plačale vodarine, da to čim prej store. Oni, ki nimajo števcev, marveč plačujejo pavšalno, naj oddajo odmerjeni znesek stražniku.

r— **Komisijski ogled** se bo 28. februarja ponovno vršil pri tovarni Vulkan za napravo skladišča in vulkanizacije.

r— **Veliki gasilski ples** se bo vršil prihodnjo nedeljo, 1. februarja ob 16. v vseh prostorih Narodnega doma. Priprave za to tradicionalno prireditev so v polnem teku. Nedvomno bo gasilski ples največja družabna zabava v letošnjem predpustu. Sodelovala bo Kraniska delavska godba, ki je ponovno dokazala lep napredek in bo gotovo popolnoma zadovoljna, ter »Olimp jazz-band«; v spodnjih prostorih Narodnega doma pa bo igral originalni »domači tercet«. Na to popularno prireditev že danes opozarjamo vse prijatelje prave, neprisiljene zabave.

r— **Narodna čitalnica** prosi osebe, ki so prevzele ob selitvi Narodne čitalnice iz Majerjeve hiše v Narodni dom l. 1925. v varstvo slike Prešerna, Bleiweisa, Vodnika in Lajerja, da jih izroče zopet čitalnici ali sporoče svoj naslov, da jih pride iskat kak odbornik.

r— **Tatovi na delu.** Poročali smo že o drznem vlomu v Sabothyevo vrtno hišico, kjer si je tat nagromadil precej dragocenega blaga. V noči od srede na četrtek pa si je neznan tat izposodil iz veže trgovca g. J. Likozarja veliko steklenico rum-esenca in 20 kg težak zaboj piškotov. Najbolj drzen vlom pa se je izvršil v soboto med opoldanskim odmorom. Ob največjem prometu na ulici je bilo vlomljeno v trgovino čevljev Jadran. Tat je najbrž odprl z vitrihom vrata, ki drže v vežo, čevlje in drugo blago je pustil nedotaknjeno, vzel je le 800 Din, ki so ležali v miznici, 10 bankovcev po 10 Din je pustil za seme. Škoda, ki jo trpi trgovec Fr. Strniša, je krita z zavarovalnino.

**KINO IDEAL**
Premiera! — Ob 4., pol 8. in 9. uri
**PRAGOZD V PLAMENIH**
Conrad Nagel in Renée Adorée

**Elitni kino Matica**
Samo še danes nepreklicno zadnjikrat ob 4., 7. in 9. uri zvečer
**DAT IN PATACHON**
Prvi govoreči film kraljev smeha!
Zabava! Krohot!
Izvrsten dopolnilni spored.
Tel. 2124

## Vremensko poročilo

**Meteorološkega zavoda v Ljubljani**
*24. januarja 1931.*

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperaturo, 4 relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6 oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8 padavine v mm.

dne 26. januarja 1931.

**Ljubljana:** 7. 760.2, 2.8, 85, NE 2, 10, dež, 1.0. **Maribor:** 7. 760.2, 1.0, 92, mirno, 10, —, —. **Mostar:** 7. 754.2, 8.0, 93, N 6, 6, dež, 12.0. **Zagreb:** 7. 759.9, 2.0, 94, mirno, 10, dež, 4.0. **Beograd:** 7. 759.2, 1.0, 95, WNW 2, 4, dež, 2.0. **Sarajevo:** 7. 759.5, —0.2, 92, mirno, 10, sneg, 12.0. **Skoplje:** 7. 756.3, 4.0, 93, W 4, 10, dež, 5.0. **Kumbor:** 7. 751.8, 11.0, 57, E 4, 7, dež, 10.0. **Split:** 7. 756.0, 8.0, 36, N 2, 2, dež, 8.0. **Rab:** 7. 758.3, 7.0, 67, N 6, 6, —, —. **Vis:** 7. 752.1, 5.0, 46, N 12, 3, dež, 13.0.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 4.8, najnižja 1.6, v Mariboru 0, v Mostaru 6, v Zagrebu 2, v Beogradu —1, v Sarajevu —1, v Skoplju 1.

Solnce vzhaja ob 7.26, zahaja ob 17.0, luna vzhaja ob 10.49, zahaja ob 1.2.

## Z Bleda

bl— *Izpit za župnega prednjeka* sta napravila v 14 dnevni prednjaški šoli v Kranju sestra Jožica Kapusova in br. Slavko Šebenikar. Na smuški tečaj v Kranjski gori je poslal tukajšnji Sokol dva brata, ki se vežbata za smuške vodnike.

bl— **Vprašanje vodovoda v Ribnem.** Važna pridobitev za Ribno bi bil vodovod, ki je neobhodno potreben. V primeru kakega požara nimajo Ribnani kje črpati vode. Sicer sta dva studenca v vasi, ki pa se posušita, ako ni več tednov dežja. Blejci bodo v kratkem napeljali vodovod k okrožni bolnici in Ribnani bi imeli lepo priliko, da bi se vodovod podaljšal do Ribnega. Upamo, da pristojni činitelji ne bodo držali rok križem in da se bodo začeli zanimati za to važno zadevo.

## Iz Kamnika

ka— **Prosvetno delo.** Te dni je imel Sokol sejo, na kateri se je razpravljalo o prosvetnem delovanju. Prosvetar br. Rus je predlagal širši program, pri katerega izvedbi bodo pomagali učitelji in drugi. V tem letu bo več predavanj za novovstopivše člane kakor tudi zdravniško predavanje. Če se bo poskrbelo še za lutkovni oder, bo Sokol nudil svojim članom in mladini mnogo zanimivih in poučnih večerov. Priredila se bo tudi običajna maškarada. Aranžma ima br. Kos s širšim odborom.

## Iz Škofje Loke

šl— **Osebne izpremembe.** Pisarni sreskega prosvetnega referata v Škofji Loki je prideljen v službovanje g. Mikuš iz Ljubljane. Škofjo Loko je zapustil vojaški zdravnik dr. Bogomir Magajna, ki je mesec dni nadomestoval zdravnika škofjeloške garnizije dr. Spirovića Alkibijada. Upravni uradnik Vinko Vidmar je pridelejen sreskemu načelstvu v Litiji.

šl— *Podružnica Kmetijske družbe za Škofjo Loko bo zborovala* v nedeljo 1. februarja ob 9. dopoldne v gostilni Homan na Mestnem trgu v Škofji Loki. Pridite!

šl— *Aretacija podjetnega kavalirja.* Kakor smo poročali, je oslepari neki mladenič ženico Berčičevo pri Sv. Duhu. Naša oblastva so bila nenavadnemu rokomavhu hitro za petami in so elegantnega gospodiča aretirala takoj po škofjeloški avanturi na ljubljanskem kolodvoru. Pri osebni konfrontaciji se je izkazalo, da gre za nekega brezposelnega Guzlja, ki je nedavno zapustil zapore ljubljanskega sodišča. Pri nepridipravu so našli dva samokresa in štiri ženske obleke. Berčičeva ženica je prejela obleko nazaj. Bolj trda pa bo za 200 Din, ker so dobili pri njem samo 7 dinarjev premoženja.

## Iz Novega mesta

n— **Novomeško županstvo** poziva vse delodajalce, ki imajo zaposlene obrtne pomočnike, delavce ali posle, da jih najkasneje do 31. t. m. prijavijo zaradi vpisa v seznam za uporabo ljudskega dela (kulук) za nedržavne ceste. Zglasijo naj se tudi vsi ostali v občini bivajoči moški v starosti od 18 do 55 leta, ki niso v nikakem službenem razmerju in ki niso prijavljeni za bivanje pri mestnem županstvu, da se zglasijo zaradi vpisa v zadevni seznam. Davkoplačevalci so izvzeti.

## Iz Litije

i— **Smrt matere šmarskega nadučitelja.** V Št. Rupertu na Dolenjskem je umrla v starosti 81 let ga. Marija Kovačičeva. Blaga pokojnica je bila zadnja leta precej rahlega zdravja, smrt jo je otela vseh nadaljnjih telesnih muk. Gospo je spremilo na njeni zadnji poti izredno veliko ljudi. Precej pogrebcev je bilo tudi iz Šmartnega pri Litiji, kjer je njen sin Maks šolski upravitelj, spoštovan v vseh krogih. Šmarsko gasilsko društvo in pevsko društvo Zvon sta se udeležili pogreba z zastavama. Pokojnici blog spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

i— **Iz državne službe.** Dolgoletni preglednik finančne kontrole v Litiji g. Rupnik je premeščen k ljubljanski carinarnici. Bil je pri nas zelo priljubljen. Svojo družino je vzgojil v strogo narodnem in sokolskem duhu. Prijatelja bomo ohranili vedno prijaznem spominu ter mu želimo na novem mestu vso srečo!

## Iz Trbovelj

t— **Javna ljudska knjižnica.** Od rednega obiskovalca Javne ljudske knjižnice smo prejeli: Neprijetno nas je zadela vest, da se namerava preseliti naša knjižnica v trboveljsko šolo. To se nam ne vidi pravilno, kajti center trboveljske doline je vendar na Vodah in tudi čitateljev je največ iz tega okoliša. Preselitev knjižnice bi imela za posledico, da bi se krog čitateljev zmanjšal, kar pa ni v interesu ljudske izobrazbe. Javna ljudska knjižnica spada na Vode, kjer naj ostane.

## Iz Hrastnika

h— *Na občnem zboru Čitalnice* je odložil funkcijo tajnika čitalnični ustanovitelj in častni član g. Miloš Roš, ki je bil 24 let duša društva. Izreklo se mu je zahvalno priznanje za nesebično delovanje. Občni zbor je med drugim sklenil znižati prispevke za izposojene knjige. Od sedaj naprej se bo plačalo za knjigo od 25 do 50 par in bo tako ustrežen orevnejšim čitateljem. Knjige se izposojajo vsak petek od pol 6. do 7. zvečer.

h— *Zastrupljene ribe.* Iz greznice rudniške kolonije je te dni po nesreči izteklo nekaj fekalij v čisti potok Boben. V onesnaženi vodi se je zastrupilo dosti rib. Precej postrvi je poginilo, druge pa so omotene plavale po vodi, da so jih otroci kar z roko lovili.

## Iz Slovenigradca

sg— **Razne nesreče.** Puh Lovrenc iz Šmartna, sedaj dijak VI. razreda mariborske realke, se je pri sekanju težko poškodoval levo roko. Hlapec Juvan Matevž iz Dravograda je pri zaviranju voza s polžem ravnal tako nesrečno, da mu je odtrgalo mali prst na desni roki. 13 letni sin Znajdena Jakob je pomagal pri stroju za rezanje živinske krme. Med delom ga je pograbil stroj in mu težko poškodoval levo roko. Vsi ponesrečenci so morali poiskati pomoč v tukajšnji bolnici.

## Iz Šoštanja

št— **Kmetijsko predevanje.** Pred dnevi se je vršilo v mali dvorani Slomškovega doma pri Šmihelu dobro obiskano predavanje o kmetijstvu in sadjarstvu. O stanju kmetijskega gospodarstva v Švici je govoril g. Iv. Košan, ki se je mudil lani v študijskih namenih v Švici. O umnem sadjarstvu pa je predaval g. Ivan Stropnik. Oba mlada predavatelja sta žela od zbranih kmetovalcev, ki so dvorano popolnoma zasedli, za svoja nazorna predavanja obilno priznanje.

## Iz Ljutomera

lj— **Kmetijski tečaj** se vrši že dva tedna v Križevcih v osnovni šoli ter bo trajal v celem 6 tednov. Kmetijski strokovnjaki predavajo dvakrat na teden o važnih vprašanjih vseh panog kmetijstva. Poset tečaja je prav dober in zato je pričakovati, da bo v polni meri dosegel svoj smoter.

lj— **Posipanje hodnikov** je pri nas bolj redka zadeva. To smo občutili ob zadnji poledici, ki še ni čisto minila. Vsako leto je redno zima s poledico, toda vsako leto nam primanjkuje peska za posipanje, ki ga je treba nakopati, kajpada, še preden zmrzne zemlja.

## Iz Ruš

ru— **Pomoč slabotni deci.** Protituberkulozna liga je poskrbela, da dobi dnevno 40 slabotnih otrok osnovne šole za južino toplega mleka in kruha. Glavna zasluga na tem človekoljubnem činu gre ravnateljstvu tvornice za dušik in g. direktorju Krejčiju, ki sta ligo gmotno podprla. Oskrbo prehrane dece vodi šol. upravitelj gospod Bregant.

# GOSPODARSTVO

## Zahteve naših obrtnikov

Na nedeljskem občnem zboru Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, o katerem je poročalo že ponedeljkovo »Jutro«, je bila sprejeta naslednja resolucija.

Delegati obrtnih zadrug bivše ljubljanske oblasti, zbrani na občnem zboru Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani 25. januarja 1931, pooblaščajo in pozivljajo zvezo, da sestavi in odpošlje, odnosno po deputaciji predloži merodajnim mestom posamezne in obrazložene spomenice, ki se tičejo naslednjih zahtev našega obrtništva, katerih upoštevanje je eksistenčne važnosti za našega obrtnega gospodarja in njega naraščaj.

1.) Izdatno omiljenje davčnih bremen, osobito malemu obrtniku. Rokodelci se morajo uvrstiti v III. davčno skupino. Uvesti je treba eksistenčni **minimum za pobiranje dopolnilnega davka** ali pa odmero davka pavšalnim potom brez vlaganja davčnih prijav. Davek na poslovni promet naj se za obrtnika ukine ali pa uvede kombinirani davek.

2.) Znižanje carinskih in trošarinskih postavk glede sirovin za obrtniške izdelke, kar bi obrtniku dalo vsaj delno možnost konkurence.

3.) Prepovedati je treba oddajanje del inozemskim tvrdkam in podjetnikom, ker je v tuzemstvu dovolj kvalificiranih obrtnikov, ki jim dela primanjkuje in še več brezposelnih delavcev.

4.) Izdati se morajo najstrožje odredbe proti pobijanju šušmarstva, ki se od dne do dne bolj razširja in izpodjeda upravičenemu obrtniku zadnji košček kruha. Za ta prestopek naj se določijo najstrožje kazni, in to tudi za dotičnega, ki daje šušmarju delo. Za nekatere posamezne stroke naj se izdajo posebna določila, tako n. pr. za klanje živine po deželi od strani neupravičenih kmetov, za peko in prodajo kruha od neupravičencev privatnim strankam, za gojitev in prodajo umetnih cvetlic po osebah, ki nimajo vrtnarske obrti itd.

5.) Nujno je potrebna zaščita oblačilnih strok, predvsem čevljarske in krojaške. Onemogočiti se mora nameravana gradnja Bat'ove tvornice v Jugoslaviji in omejiti prekomerni uvoz izdelanih čevljev in konfekcije ter drugih izdelkov iz inozemstva. Omejiti je tudi pravice za prodajo čevljev in konfekcije od strani trgovcev, ki nimajo za to obrtnega znanja, zlasti pa se mora preprečiti vzdrževanje obrtnih delavnic po takih trgovcih.

6.) Izdajanje obrtnih listov je treba skrčiti v krajih, kjer so posamezne obrtne stroke prenatrpane in kjer zadošča število obrtnikov za krajevne potrebe.

7.) Izvesti se mora tudi omejitev prekomernega števila vajencev bodisi v tvornicah ali zasebnih zavodih, kakor tudi pri obrtniških mojstrih samih. Posebno umestno bi bilo v tvorniških obratih in zavodih sploh prepovedati vzgajanje vajencev, saj je to tudi eden glavnih vzrokov propadanja obrti.

8.) Pospešiti se mora ustanavljanje produktivnih obrtnih zadrug in nabavnih zadrug ter kreditnih zadrug.

9.) Urediti je treba obrtnikom kredite brez kompliciranih formalnosti in visokih stroškov ter taks proti primernim in nepretiranim obrestim.

10.) Posebno pažnjo pa je posvetiti obrtno - nadaljevalnemu šolstvu. Obrtno - nadaljevalne šole se morajo ustanoviti v vsakem kraju, kjer je sedež kake obrtne zadruge. Pri določitvi učnih ur naj v vsakem kraju upošteva šolsko vodstvo želje in predloge dotične obrtne zadruge.

## Nazadovanje porabe železa v naši državi

Posledice gospodarske depresije se kažejo kakor znano, tudi v nazadujočem konsumu železa v naši državi. Ta konsum je mogoče točno ugotoviti, ker so tako količine uvoza kakor tudi količine, oddane od naših domačih železarn pod kontrolo skupnega evidenčnega urada jugoslovenskega in srednjeevropskega železarskega kartela v Zagrebu. Ta evidenca je bila pred leti ustanovljena na podlagi sporazuma med domačimi in srednjeevropskimi železarnami, po katerem krijejo jugoslovenske železarne dve tretjini, srednjeevropske (Alpine, Rima-Murany) pa tretjino jugoslovenskega konsuma (od jugoslovenske kvote pa odpade 52 % na železarno v Zenici, 34 % na železarno na Jesenicah in 14% na železarno v Štorah pri Celju).

Po podatkih, ki jih objavlja zagrebški strokovni mesečnik »Kovina«, je lani poraba karteliranih izdelkov železarn (šipkasto, obročno železo, male tračnice, valjana žica) **padla za preko 10 % nasproti porabi v letu 1929.** Količine oddaje domačih železarn in uvoza srednjeevropskih železarn so znašale v vagonih:

| srednjeevropske | šipkast. obroč. železa in tračnic | | valjane žice | |
|---|---|---|---|---|
| | 1930 | 1929 | 1930 | 1929 |
| dom. železarne | 4205 | 4333 | 345 | 311 |
| železarne | 1495 | 2324 | 146 | 116 |
| skupaj | 5700 | 6657 | 491 | 427 |

Oddaja šipkastega in obročnega železa ter jamskih tračnic (do 21,2 kg teže pri metru) je padla za 957 vagonov ali za preko 14 % na 5700 vagonov; nasprotno pa se je oddaja valjane žice nekoliko dvignila. Pri tem pa moramo z zadovoljstvom ugotoviti, da je oddaja šipkastega in obročnega železa ter tračnic iz domačih železarn padla le za 128 vagonov, medtem ko znaša nazadovanje uvoza 829 vagonov ali 35 %. Tudi pri oddaji valjane žice vidimo nazadovanje uvoza pri povečani oddaji domačih železarn. Pri teh številkah je treba seveda upoštevati, da je večji zastoj v oddaji nastopil šele v teku leta in zato nazadovanje potrošnje v celoletni lanski statistiki še ni moglo priti v polni meri do veljave. Nadalje je treba upoštevati, da je oddaja v znatni meri padla tudi zaradi tega, ker je lani postala trgovina bolj rezervirana in se ni v večjem obsegu zalagala. Gradbena delavnost je bila razmeroma dobra, zato je ostal konsum gradbenega železa razmeroma ugoden. Popustila pa je predvsem poraba železo predelujoče industrije in poraba malih konsumentov, ki krijejo svoje potrebe preko detajlnih trgovin.

## Razširjenje signiranja na ves slovenski hmelj

Mnogo črnila se je že prelilo in mnogo hudih besed je že padlo zaradi signiranja našega hmelja. Na pobudo Zbornice za TOI je pretekli petek dopoldne sklical sreski načelnik v Celju gosp dr. Hubad konferenco, ki bi naj določila znamko za ves slovenski hmelj in bi se naj ustanovila banovinska oznamenovalnica, ki bi delovala ambulatno, t. j. da njeno delovanje ne bi bilo vezano kakor doslej le na Žalec, temveč bi se oznamenovanje hmelja vršilo tudi drugod, kjer bi se za to zglasili hmeljarji, tako da bi se ustreglo hmeljarjem in trgovini ter bi se zmanjšali stroški. Konference so se udeležili: za hmeljarno v Žalcu njen ravnatelj g. Vilko Senica, za Hmeljarsko društvo tajnik g. Petriček, za Zbornico za TOI zborničnī svetnik g. Maks Turnšek iz Nazarja, za hmeljarno v Šoštanju ravnatelj g. Smertnik, za družbo »Hed« v Žalcu g. Vinko Vabič in za Združene savinjske hmeljarske trgovce g. Josip Vook. Konferenco je vodil okr. načelnik g. dr. Hubad, kot strokovni referent pa ji je prisostvoval hmeljarski nadzornik g. inž. Janko Dolinar.

Po daljši debati je večina sklenila predlagati banski upravi, da naj nova oznamenovalnica uporablja za ves slovenski hmelj le znamko Štajerski hmelj«, za kvalitetni hmelj iz Savinjske doline pa poleg tega še podznamka »Savinjski hmelj«. Nasprotno stališče sta zavzela ravnatelj Hmeljarne v Žalcu g. Vilko Senica in poslovodja Hmeljarskega društva g. Anton Petriček, ki sta predlagala za izvensavinjski hmelj drugo oznako.

Ker g. Petriček ni imel nikakega pooblastila Hmeljarskega društva za tako dalekosežne sklepe, je govoril le v svojem imenu. Če pomislimo, koliko škodo so imeli baš savinjski hmeljarji ob času ugodnih cen od izvensavinjskih konjunkturnih hmeljarjev, ki so danes razen pičlih ostankov povsem izginili, se nam zdi prav čudno, da se kdo še navdušuje za nove hmeljarje, ki s kvaliteto svojega blaga daleč zaostajajo za savinjskimi starimi hmeljarji. Danes pač ne kaže dajati za bodoče potuho žalostnim eksperimentom hmeljarjenja izven Savinjske doline, ki ima edina v Sloveniji tla, podnebje in dolgoletne izkušnje za pridelavo kvalitnega blaga. Na konferenci ni imel nihče legitimacije, da govori v imenu naših hmeljarjev kot celote. Za tako življensko važno vprašanje našega hmeljarstva je potrebno, da se skliče pred kakimi prenagljenimi sklepi javno zborovanje vseh hmeljarjev, tudi tistih, ki niso člani Hmeljarskega društva — ki jih je ogromno število — da se razčisti pereče vprašanje hmeljskega ozna-

= *Zanimiv poizkus uvedbe preferenčnega režima med Avstrijo in Madžarsko brez omejitve klavzule o največjih ugodnostih.* Z Dunaja poročajo, da je prišlo na trgovinskih pogajanjih med Avstrijo in Madžarsko v Budimpešti načelno do popolnega sporazuma in je treba za izvedbo sporazuma le še pogajanj glede podrobnosti, ki se bodo vršila v drugi polovici februarja na Dunaju. Namen dosedanjih pogajanj je bil ta, da se omogoči boljša in intenzivnejša izmenjava blaga brez kršitve klavzule o največjih ugodnosti, tako da bi bil onemogočen ugovor tretjih držav, ki uživajo največje ugodnosti. Madžarska je pripravljena uvesti posebno ugodnostno postopanje za uvoz avstrijskih industrijskih izdelkov, predvsem tekstilnega blaga, konfekcije, kovinskih predmetov, električnega materijala, strojev, lesa, papirja itd.; Avstrija pa bi onemogočila posebne ugodnosti za madžarsko žito, moko, sočivje, sadje, jajca, vino in krompir. Način ugodnostnega carinskega postopanja še ni točno določen, ker je tu dovolj možnosti. Razpravljalo se je zlasti o režimu, ki bi obstojal v tem, da plača Avstrija izvozne premije za izvoz industrijskih izdelkov v Madžarsko. Madžarska pa prav tako za izvoz agrarnih produktov v Avstrijo. Glede teh izvoznih premij bi se uvedlo medsebojno obračunavanje torej neke vrste clearing za izravnavo. Kakor se čuje obstoji namen, da se ta sistem uvede tudi z drugimi sosednimi državami.

= **Ustanovitev jugoslovensko-madžarske trgovske zbornice v Budimpešti.** V soboto se je vršil v Budimpešti ustanovni občni zbor jugoslovensko-madžarske trgovske zbornice, na katerem so bili navzoči številni predstavniki madžarske industrije pa tudi številni predstavniki naših oblastev in gospodarskih krogov, tako ravnatelj našega zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Tomičić, naš konzul v Budimpešti dr. Pavlinović in uradniki tamošnjega poslaništva. Za častnega predsednika je bil izvoljen bivši madžarski finančni minister Tibor Kalaj, za poslevodečega predsednika pa konzul dr. Pavlinović in v Beogradu madžarski trgovinski ataše dr. Geza Szilagy. Na banketu, ki se je vršil v hotelu »Carlton«, je med drugim v imenu slovenskih gospodarskih krogov govoril ravnatelj g. Kreiči iz Maribora, ki se je zavzel za poglobitev gospodarskih stikov med obema državama in se zahvalil za izkazano gostoljubnost.

= *Najnižji obtok bankovcev po izvršeni stabilizaciji dinarja.* Iz Beograda nam poročajo, da je obtok bankovcev Narodne banke od 15. do 22. t. m. padel za 134 milijonov dinarjev, navzlic temu, da je bilo s povečanjem deviznega zaklada izdanih za 126 milijonov dinarjev novih bankovcev. Skupni obtok je padel pod 5 milijard Din in je znašal 22. t. m. le 4877 milijonov dinarjev, *kar je najnižje stanje od kar je dinar stabiliziran.* Pod 5 milijard je vsa ta leta padel obtok le enkrat, in sicer 22. junija 1929., pa tudi takrat le na 4963 milijonov. To občutno nazadovanje obtoka je posledica zopetnega stalnega naraščanja žirovnih vlog. Privatna žirovna in druga dobroimetja, ki so se že v prvi polovici januarja povečala za 150 milijonov Din, so v tretji četrtini tekočega meseca ponovno narastla za 150 milijonov dinarjev. Ker gre tu za brezobrestne žirovne vloge, je to naraščanje znak novega povečanja likvidnosti na našem denarnem trgu. Vrhu tega so v tretji četrtini narastla tudi dobroimetja države za skoro 100 milijonov dinarjev. Kakor omenjeno se je devizni zaklad povečal za 126 milijonov Din, dočim je v prvi polovici meseca Narodna banka izgubila za 190 milijonov Din deviz.

= *Pred trgovinskimi pogajanji z Bolgarijo.* Iz Sofije poročajo, da je predsednik bolgarske vlade g. Ljapčev po svojem prihodu iz Ženeve izjavil, da je imel tam priliko daljšega razgovora z našim zunanjim ministrom dr. Marinkovićem, pri čemer je bilo sklenjeno, da se v kratkem prično trgovinska pogajanja med Bolgarijo in Jugoslavijo, ker so odstranjene gotove prejšnje ovire.

= **Dobave.** Gradbeni odelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 650 komadov čopičev za pleskanje, 1000 m vrvic za zastore, 150 m gradla za zastore, 100 m hesiana in 50 m merino - platna; splošni oddelek do 30. t. m. ponudbe glede dobave večje množine papirja; prometno - komercijalni oddelek do 3. februarja ponudbe glede dobave 3200 komadov nalučnikov; strojni oddelek pa do 3. februarja ponudbe glede oddaje 321 komadov pil v popravilo in nasekovanje.

## BORZE

**26. januarja.**

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik. Deviza Trst se je okrepila, Dunaj pa je nekoliko popustil.

Na zagrebškem efektnem tržišču je **Vojna škoda nenadoma precej popustila.** Za aranžma se je trgovala po 412, pozneje pa po 411 (ob koncu zadnjega tedna 417) in za marc po 415, odnosno 414. Na beograjski borzi to nazadovanje ni bilo tako občutno. Ostali državni papirji so obdržali stare tečaje in je prišlo do prometa v 7% Blairovem posojilu po 80 — 80.50. Med bančnimi delnicami so bili zaključki v Praštedioni po 975, v Srpski po 192, v Unionbanki po 191, v Jugobanki po 78, v Etni po 135 in v Zemaljski po 132. Od industrijskih vrednot pa so se trgovale Trboveljska po 130—132, Dubrovačka po 375 — 380 in Drava po 235.

**Devize.**

**Ljubljana.** Amsterdam 22.76 — 22.82, Berlin 13.45 — 13.48 (13.465), Bruselj 7.898, Budimpešta 9.8904, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9467 — 7.9767 (7.9617), London 274.6—275.4 (275), Newyork 56.545, Praga 167.28 — 168.08 (167.68), Trst 295.55 do 297.55 (296.55).

**Curih.** Zagreb 9.127, Pariz 20.26, London 25.09375, Newyork 516.95, Bruselj 72.05, Milan 27.0575, Madrid 54, Amsterdam 207.95, Berlin 122.94, Dunaj 72.66, Sofija 3.7425, Praga 15.30, Varšava 57.90, Budimpešta 90.25, Bukarešta 3.0725.

**Efekti.**

**Ljubljana.** 8% Blair 92.5 bl., 7% Blair 80.5 bl., Celjska 160 den., Ljub. kred. 125 den., Praštediona 970 den., Kreditni zavod 170 do 180, Vevče 128 den., Ruše 200 — 230.

**Zagreb** Državne vrednote: Vojna škoda 411 — 413, kasa 411 — 413, za februar 408 do 413, za marc 410 — 413, investicijsko 87.50 bl., agrarne 51 bl., 8% Blair 91.50 do 92.50, 7% Blair 79.875 — 80.125, 7% Drž. hipot. banka 80.125 — 80.25, 6% begluške 66 — 67; bančne vrednote: Praštediona 975 do 980, Jugo 78 — 79, Union 191 — 193, Ljubljanska kreditna 125 den., Etno 135 do 136, Srpska 190 — 193, Zemaljska 130—134; industrijske vrednote: Našička 925 — 975, Gutmann 130 — 137, Slavonija 200 den., Drava 235 — 237, Šečerana 275 — 295, Brod vagon 90 — 100, Vevče 128 den., Isis 40 do 46, Dubrovačka 373 — 390, Trbovlje 330 do 345.

**Beograd.** Vojna škoda 415 — 416.5, za februar 411 — 412.5, 7% Blair 80 — 80.75, 7% investicijsko 86.75 bl.

## Blagovna tržišča

### LES

+ **Ljubljanska borza** (26. t. m.) Tendenca za les slaba. Zaključen je bil 1 vagon bukovega oglja. Povpraševanje je za trame (ca. 200 kub. m, 4/4" do 9/10", 4—10 m dolž.), za deske (za stavbne svrhe 3/4" in 4/4", 10 kub. m), za bukovo oglje (samo »canello«, po Lit. 35 za 100 kg fco meja Postojna tranzit), za smrekovo žamanje (okrog 2 vagona), za 2—3000 anten in antenel (po možnosti smrekovih, dolž. 15—25 m, odnosno 6—14 m, premer na spodnjem koncu pri antenelah 8—16 cm, pri antenah 15 do 40 cm), za parjeno, obrobljeno bukovino (od 2 m dolž. navzgor, 27 — 100 mm debeline, ca 150—200 kub. m), za naravno obrobljeno bukovino (III., 38 mm debeline), za večjo množino jelševih in lipovih plohov (od 50 mm navzgor), za hrastove prage ve (dolž. 2.60 m, deb. 14/25 cm, več tisoč komadov) in za večjo množino bukovega oglja (po 70 Din fco Karlovac).

### ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (26. t. m.) Tendenca za žito čvrsta. Zaključen je bil 1 vagon pšenice. Nudi se (franco slovenska postaja po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): **pšenica:** baška, potiska in srbobranska 80/81 kg po 210 — 212.5, gornjebaška 79/80 kg po 205 — 207.5, baranjska, 79/80 kg po 190 — 192.5. Sombor okolica 79 kg po 190 — 192.50; **oves:** baranjski (pri navadni voznini) po 195 — 197.5 **koruza:** baška, stara po 150— 152.5, baška nova, umetno sušena po 142.5 — 145, pri navadni voznini po 147.5 — 152.5, času primerno suha, pri navadni voznini po 140 do 142.5; **moka:** banaška »0« po 340 — 345.

+ **Novosadska blagovna borza** (26. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 8 vagonov pšenice, 2 vagona ovsa, 20 vagonov koruze in 10 vagonov moke. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, 79/80 kg 152.5 do 155; baška, potiska, šlep 79/80 kg 157.5 — 160; gornjebaška, 79/80 kg 155 do 160; gornjebanaška, 79/80 kg 152.5 — 155 sremska, 78 kg težka 135 — 140. — **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 107.5 do 112.5. **Oves:** baški in sremski 145 do 150. **Koruza:** baška in sremska, stara 95 — 100; nova 75 — 80; za januar 77.5 do 80; za marc - maj 87.5 — 92.5; sremska umetno sušena 90—92.5. **Moka:** baška »0« »0gg« 245 — 265; »2« 215 — 230; »5« 185 do 195; »6« 160 — 170; »7« 135 — 140; »8« 100 — 115. **Otrobi:** baški 95 — 97.5; sremski in banaški 90 — 95.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (26. t. m.) Tendenca prijaznejša, v koruzi slabša; promet majhen. **Pšenica:** za marc 14.36 do 14.37 (obračunski tečaj 14.40), za maj 14.71 — 14.72 (14.70); **rž:** za marc 10.34 do 10.35 (10.30), za maj 10.40 — 10.41 (10.40); **koruza:** za maj 12.05 — 12.06 (12.10), tranzitna za maj 9.56 — 9.60 (9.60).

## Zdravniška posvetovalnica

»Zdravje« v S. Ad 1. Ni prav uvideti, zakaj bi bile kopeli v tem času prepovedane. Že telesna higijena zahteva čistost in kopanje. Vendar mora biti voda temperirana, zlasti ne prevroča, da ne bi nastala s tem škoda. Ad 2. Ni ugovora proti popravljanju zobovja, pač pa opozorite zdravnika na svoje stanje. Ad 3. Na razne čenče in »dobre nasvete« se ne ozirajte, ker boste sicer umrli od lakote. Kakor sami uvidite, so Vam že vse, še tako nedolžne jedi prepovedali, ozir. odsvetovali. Malo več samostojnosti in lastnega opazovanja Vam svetujemo, da boste sami videli, kaj Vam škoduje in kaj Vam koristi. Ljudem ni nič po godu. — »R. Pesniški«. To kar je naravno, ne more biti grdo. Če so lasje naravno ostveli, ne vrača se jim več prejšna barva. Vsa sredstva, ki utegnejo pomagati, barvajo umetno lase, naj bodo to domača sredstva ali pa razna barvila. V splošnem Vam take tinkture in podobnega ne priporočamo; uspeh zavisi od kemijske sestave. — Gdčna. P. v St. Ad 1. Zakaj je koža tam tako rdeča, ni prav jasno. Je to samo pozimi ali kadar se temperatura naglo izpremeni? Je koža povsem normalna (mozolji, rumene pike itd.)? Ste podvrženi črevesnim motnjam? Na to vse bi rabili odgovora, da Vam vsaj pobliže kaj svetujemo. Ad 2. Zaradi teh težkoč pojdite čimpreje k zdravniku, da se ne razvije iz tega dolgotrajna slabokrvnost in še kaj drugega. Ad 3. Je verjetno bolezen na mehurju, mogoče v zvezi s prejšnjo. Tudi zdravniška preiskava potrebna. Najvažnejši pa so pač znaki pod 2. — G. M. Z. v M. Moremo Vam le to in precej nujno svetovati, da povedete otroka ponovno k zdravniku. Gnoj v očesu komaj 1 mesec starega dojenca pomeni ev. težko očesno bolezen z zelo nevarnimi in trajnimi posledicami. Ne zamudite pravega termina za lečenje! — G. K. F. v V. Tudi polovica tako drži kot celota. Vse skupaj bo nepopolen razvoj na eni strani, dočim je druga normalna. Vaše skrbi so neutemeljene, ker je to brez posledic za druge. Le nekaj bi Vam svetovali, ako bi opazili sedaj ali pa po letih na bolni strani rastočo bulo ali bezgavke, tedaj nemudoma k zdravniku! Drugače pa brez vsakega pomena. — »Zdravje« v B. (R.). Ad 1. Takšno zbadanje ali podobne bolečine ob rebrih prihajajo največkrat od krajevnega vnetja prsne (pljučne, rebrne) mrene in če tako hitro izgine, ne bo verjetno nič resnega. Ako pa opazite druge znake (kakor kašljanje, izkašljevanje gnojnih izmečkov, naraščanje temperature do in preko 37.5°, potenje po noči, hujšanje itd), so to resnejši znaki, ki pričajo o spremembah v pljučih. Tudi eden izmed teh znakov, če je bolj izrazit, zadostuje, da se čimpreje napotite z zdravniku. Ad 2. Ta barva vode prihaja od številnih soli, ki so raztopljene v gorkem urinu, ki pa izpadejo pri ohlajenju vode. V barvi je ta gošča podobna zmleti žgani opeki. Stvar je normalna. — Ga K. M. v P. Iz skromnega popisa k večjemu z neko verjetnostjo sklepamo, da gre za nenavadno lego maternice, koje sluznica je vneta. To je mnogokrat vzrok neplodnosti. Čemu se ne ravnate po navodilih prešnjega zdravnika? Bolečine v križu izvirajo verjetno iz vsega tega. Ker ne bivate daleč od Ljubljane, pojdite o priliki k specijalistu za ženske bolezni, da Vas pregleda in zapiše zdravila in da natančnejša navodila. Prav v teh slučajih odvisi zaželjeni uspeh od točnega pregleda, morda se da z nenevarno operacijo kaj popraviti. Zdravniku se mirno zaupajte, on Vas popolnoma razume, njemu vse povejte.

G.G. A. v M. S. Če je Vaša nevesta zdrava, potem ne preti ne Vam niti drugim nevarnost. Trahom se prenaša od bolnega človeka na zdrave, zaradi tega morate biti previdni pri občevanju s trahomovci. Od zdravih staršev ne preide bolezen na otroka. Če je pa človek okužen, tedaj se mora javiti zdravniku in se pri trajni kontroli točno ravnati po prejetih navodilih. — M. T. M. Katar v žrelu (goltancu) je aktualen ali kroničen. Slednja oblika zelo pogosta pri kadilcih, ker je sluznica trajno izpostavljena snovem v dimu. Kadilca takšen katar ne moti mnogo. Akutni katar pa bolj neprijeten, zoper njega naročamo obkladke (mrzle ali parne), ev. požiranje koščkov ledu, grgranje s lahkimi dezinfekcijskimi sredstvi, s hipermanganom, galunom itd. Notranja sredstva dobivate le proti receptu. — Nikotin. Znaki zastrupljenja z nikotinom se javljajo pri pušenju, žvečenju tobaka, pri uporabljanju tobaka na koži ali v vlivku. Dotičnemu postane prav slabo, bljuva, slina se mu zbira v ustih, javi se vrtoglavost in glavobol, diareja. Srčno bilo je počasno in nepravilno, neredno. V težkih slučajih omedlevanje, krči in nerednost v dihanju. Prvega izmed teh znakov pozna vsakdo še od prve cigarete ali celo smotke. Kljub neugodju pa nas premaga strast. — »Trakulja«. Ona nova metoda, ki jo navajate, obstoji v tem, da se uvede bolniku tanka kavčukasta cev v želodec in naprej v žolčno drevo, kamor se direktno odlaga zdravilo zoper trakulje. Po prvih, nevelikih neprijetnih občutkih je to naravnost idealna metoda za odpravljanje trakulje. Tudi v ljubljanski bolnici izvajajo ta način in so bolniki in zdravniki prav zadovoljni.

Mladost, svežost, lepota!

CREME DARUVARY

Najbolj dovršen proizvod moderne in znanstvene kozmetike. Kar po prvi uporabi postane koža sveža, mehka in fina, odstrani vso nečistost, mozolje, spuščaje, pege, rdečico nosu in drugo. Na zahtevo smo razposlali okoli 30.000 poskušnjih puščic ter na temelju tega prejeli mnogo priznanic in nad 20.000 naročil. Ne verujte nikomur, ampak zahtevajte brezplačno poskusno puščico, da se prepričate. Pošljemo Vam jo brezplačno, ako nam pošljete za stroške v znamkah 3 Din. Originalne trioglate puščice dobite po ceni od 15 Din v vsaki apoteki, drogeriji in strokovni trgovini. S pošto pošlje: 2121

apoteka BLUM, Subotica 17.

# Iz življenja in sveta

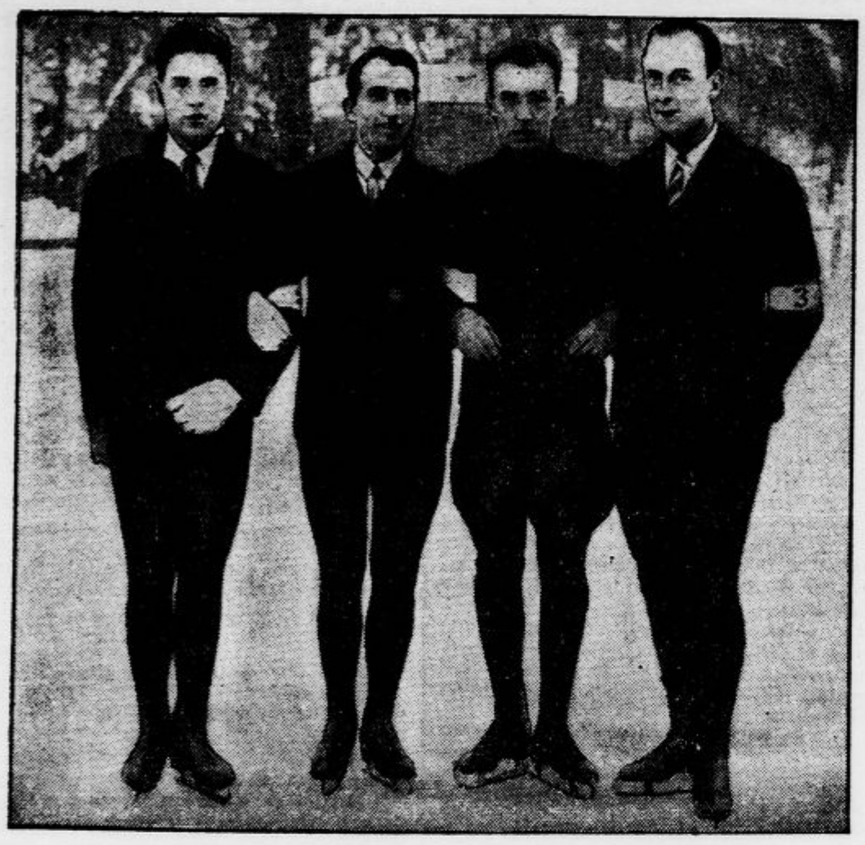

**Četvorica znamenitih nemških drsalcev**

Od leve na desno: Schäfer, Wrede, Zettelmann in Bernhausen. Udeležili so se tekme za evropsko mojstrstvo, ki se je vršila prošlo nedeljo na Dunaju.

## Kovani denar manjših držav

Po zadnjih vesteh iz Vatikana se državni guverner pripravlja, da izda kovani vatikanski denar, ki naj dokazuje suverenost nove države tudi na zunaj. Po lateranski pogodbi med papežem in italijansko državo sme papež izdati zlatega kovanega denarja v neomejeni količini, srebrnega, nikljastega in bakrenega pa le v vrednosti enega milijona lir. Vatikanski denar bo imel na eni strani papeški grb, na drugi strani pa kak prizor iz zgodovine cerkve z latinskim napisom »Civitas Vaticana«. S tem denarjem bo na apeninskem polotoku troje različnih kovanih denarnih znakov. Razen italijanskega denarja izdaja tudi republika S. Marino svoje kovane novce. Italija je namreč l. 1862. sklenila z malo ljudovlado pogodbo, po kateri bodo imeli kovani sanmarinski novci veljavo po vsem italijanskem kraljestvu, ako bodo imeli isto kovinsko vsebino in isti naziv, kakor italijanski državni denarni znaki. Ljudovlada je nato izdala v prošlem stoletju denarne znake po pet, deset in dvajsetpet stotink. Leta 1906. je dala ljudovlada v promet trd denar po 50 stotink ter po 1, 2 in 5 lir. L. 1925. pa se je povzpela do zlatega denarja in izdala dvajset tisoč zlatnikov po 10 lir in deset tisoč po 20 lir. Sanmarinski denar pa ni nikoli dolgo v prometu, ker se ga kmalu polaste zbiralci in ljudovlada dela ž njim dobre posle, kakor s poštnimi znamkami. Isto usodo bo imel tudi vatikanski trdi denar. Izmed manjših evropskih držav je pred vojno imela kneževina Monaco zlatnike po 100 frankov, ki pa so vsi zaostali po raznih zbirkah, tako da vlada ni več kovala trdega denarja, marveč je ostala pri francoski vrednosti. Kneževina Lichtenštein bo imela le še nekoliko mesecev lasten denar v obliki srebrnjakov, nakar bo za celo državo uvedena švicarska veljava.

**Drese za smučarje**

iz najboljšega švedskega lodna najcenejše pri

**Drago Schwab, Ljubljana.**

## Kdo da več?

Ljubitelji redkosti imajo zdaj priliko koristno naložiti svoj denar. Republika Honduras v Srednji Ameriki prodaja cel ognjenik blizu mesta Holuteka. To je 2200 m visok hrib, poraščen s tropskim pragozdom, po katerem lazijo neštevilni jaguari in velikanski udavi. Ognjenik je bljuval zadnjič pepel in lavo leta 1876., a seveda ne more nihče jamčiti za to, da bo vedno miren. Geologična raziskovanja so lani ugotovila bogata žveplena ležišča po obronkih hriba. Vlada je mislila, da bo utegnil ta zaklad privabiti inostranske podjetnike in je razpisala dražbo. Zahtevala je kot najmanjši znesek samo 10.000 dolarjev kupnine, a se ni do sedaj nihče zanimal za ponudbo...

Denarja potrebni beduinski rodovi so ponudili frančiškanskemu redu za 150.000 frankov na prodaj hrib Nebo. To je vrh, s katerega je Mojzes pred svojo smrtjo gledal Obljubljeno deželo, v katero mu ni bilo več usojeno priti. A očetje frančiškani so odklonili ponudbo, ker je hrib gola skala in ni primeren za naselbino. Zdaj pa so dospeli v Palestino zastopniki ameriških Mormonov. Pogajajo se z Arabci in so namenjeni na vrhu zgraditi točen posnetek Salomonovega svetišča, v katerem bodo pokopavali svoje odličnjake...

Tretjo redko kupčijo nudi 3 m v prerezu širok jeklen podzemeljski prador sredi Londona. V letih 1866—1890 so drveli skozenj vlaki podzemeljske železnice. A pesek v bližini reke Temze je bil kaj slabo oporišče za tračnice. Železniška družba je naposled preložila progo, da bi preprečila nesreče. Predor je svoječasno stal 200 milijonov dinarjev in lastniki bi sedaj radi dobili vsaj del teh izdatkov. V svojih oglasih pišejo, da bi bil predor zelo primeren za veliko podzemeljsko garažo ali tudi za gojitev gob (šampijonov), ki jih v velikem številu potrebujejo londonske restavracije. Vendar tudi v tem primeru ni bilo do sedaj nobenega zanimanja za nakup.

## K francoski vladni krizi

Laval, minister dela v Tardieujevi vladi, ki je sestavil novo francosko vlado.

## Presajene zgradbe

Mistress Kate Adams, ki stanuje v nekem londonskem predmestju, je obogatela na nenavaden način. Prodajala je od kraja starine in je največ zaslužila z bogatimi ameriškimi izletniki, ki so se zanimali predvsem za zgodovinske zgradbe. Stare opatije, gradovi, krčme in celo kmečke hiše se zdijo Američanom vsake cene vredne, da so le v zvezi s kakšnimi zgodovinskimi imeni. Gospa Adams z velikim dobičkom prodaja takšne starine. Američani jih prepeljujejo v Novi svet v razdrtem stanju, vsako opeko in vsak kamen zaznamujejo s številkami, potem pa zgradijo tako presajeno zgradbo doma na novo. Zdaj pričakuje Adamsova kupcev za hišico v Heresfordshireu, v kateri se je rodila dojilja kraljice Elizabete, za štiri kmečke hiše v Gloucesterski grofiji, v katerih je baje živel več let Shakespeare, in za star zidan svinjak, ki je nad 400 let služil župnikom na deželi. Prepisi uradnih potrdil in fotografije so že odšle v Ameriko, a kupci se bodo gotovo kmalu oglasili.

## Panika v rumunskem kinu

V rumunskem mestecu Georovesti je neki potujoči kino prošli teden proizvajal razne filme. Predstavam je prisostvovalo na stotine kmetov, ki do tistega časa še niso bili videli filma, zato je med predstavo prišlo do panike, kakršna je v zgodovini kinematografa gotovo osamljena. Na plantu so pokazali ogromno lokomotivo, ki je z bliskovito brzino drvela v smeri proti gledalcem. Kmetje so se drveče pošasti tako prestrašili, da so v temi planili pokonci ter se v gneči obupani prerivali, da se otmejo izpod grozečih koles železnega orjaka. Brez glave so se vsuli proti izhodom ter pri tem polomili vse klopi in ograje, 12 ljudi pa je bilo v gneči resno poškodovanih. Kmetje si tudi kasneje niso dali dopovedati, da ni bilo nikake nevarnosti in da jih podjetnik ni hotel povoziti. V silni jezi so silili za platno, da vidijo tir in lokomotivo, ker pa tam ni bilo ničesar, so se še bolj razjarili ter napravili kinematografu še več škode. Dogovorili so se, da bodo podjetje v mraku razbili na drobne kosce, potujoči podjetnik pa ni čakal, da uresničijo svojo namero, marveč je pobral vse, kar je bilo še celega, ter zbežal z otetim iz bližine naivnih in podivjanih kmetov.

## Otok naprodaj

Južnoafriška Unija je raznim londonskim tvrdkam poverila prodajo Tulenjskega otoka, ležečega ne daleč od afriške obale. V prospektu opisuje vlada veliko gozdno bogastvo otoka, njegovo zdravo podnebje in razna neodkrita zemeljska bogastva, o katerih pričajo mnogoteri geološki znaki. Vlada ne omenja, da je bil otok do zadnjega časa zatočišče gobavcev, da bi ne ostrašila kupcev. Ker pa ve, da je širšemu krogu interesentov ta okoliščina znana, pravi vlada, da bo zadnjih 160 gobavcev v kratkem prepeljala v zavod v Pretorijo ter pristavlja, da dandanes gobe niso več tako nevarna bolezen, češ, da se je zdravnikom posrečilo odkriti zanesljivo sredstvo proti tej strašni bolezni. Glavno mesto otoka šteje nekaj sto hiš, ki jih bodo pokončali z ognjem, da zatro nevarne kali, ki so morda ostale po prejšnjih prebivalcih.

## Moderna uporaba letal

V Kanadi je požarna in stražna služba nad ogromnimi prašumami poverjena letalcem, ki so se izkazali v ta namen kot najkoristnejši organi ministrstva za gozdove. Letala redno patruljirajo po zraku in zlahka opazijo vsak gozdni požar, ko je šele v začetku, ter opozore oblasti, ker preti nevarnost. Takisto se z letali pripeljejo na lice mesta takoj potrebni gasilci in gasilne priprave. Na ta način so letalci obvarovali ali že v kali zadušili toliko lesnih požarov, da cenijo njih korist na pol milijarde dinarjev. Letala, ki so v službi gozdarstva, so lani preletela 11.600 letalskih ur, kar vsekakor dokazuje pomen in delavnost te uvedbe. Kanadska vlada pa je zdaj letalom poverila še drugo nalogo. Že lani je bilo poslano nekoliko letalcev v severne predele države, da tam preiščejo zemljo, kjer so po poročilih Indijancev velika ležišča bakra. Ta doslej nedotaknjena podzemska bogastva so znana samo Indijancem ter Eskimom. Letos je vlada z istim namenom odpremila odpravo na osmih letalih in vložila v podjetje več ko 50 milijonov dinarjev, kajti po poizvedbah prošlega leta je vlada prejela nepobitne dokaze o nahajališčih bakra.

**Nasprotniki moderne vitke linije**

Rejeni gospod z naočniki je predsednik kluba, čigar vsak član tehta najmanj 2 stota. Mlajše pokolenje te vrste zastopata dva flamska dečka, ki tehtata skupno 520 funtov. Dečko v lesenih cokljah in s torbico na hrbtu je šolarček, ki mu je šele 11 let, ki pa kljub temu »potegne« na tehtnici 270 funtov. Težko verjetno je, da bi ti trije, kakor so prijetni na videz, spravili v modo polno, rejeno linijo.

# KULTURNI PREGLED

## Gledališka afera v Pragi

Lani se je v Parizu zgodilo to-le: Neki mistifikator je dal prepisati Molière-jevega »George Dandina«, povsod znano in igrano klasično komedijo, je izpremenil naslov in imena oseb ter jo predložil pod svojim imenom vodstvu nekega ondotnega gledališča. Čez nekoliko mesecev so mu odgovorili, da je delo popolnoma nerabno, diletantsko, slabo napisano. Strokovnjaki niso slutili, da so obsodili Molière-ja, ponos francoske dramatske literature, in mistifikator je pozneje v listih zmagoslavno poročal o tej (po našem neokusni) preizkušnji pariškega dramaturga.

Zadnje tedne razpravljajo v Pragi o podobni »potegavščini«, ki ima še malo več popra in zaradi katere si precej strokovnjakov briše presenečene oči. Zadeva je takale: Emil Synek je gledališki kritik lista »A—Z«. Spisal je neko igro, o kateri so rekli njegovi prijatelji, da sicer ni gledališko razodetje, da pa se bo dala z uspehom uprizoriti. Synek je izročil rokopis »Partnerja« (tako se je imenovala ta igra) Vinograjskemu gledališču v Pragi, ki rado uprizarja moderne komade. Gledališče (njegov dramaturg je znani dramatik Fr. Langer) je ta poizkus odklonilo, češ, da igra nima niti 50 besed, ki bi spadale na oder.

Tedaj se je Synek domislil intrige, ki je nemara boljša (v gledališkem smislu) nego intrige v njegovem komadu. Dal je prevesti svojo igro v španščino; iz nekega imenika španskih sportnikov je izbral ime Ricardo Gomez ter predložil španski »original« in češki »prevod« Intimnemu gledališču. Igra je bila takoj sprejeta; gledališče jo je pred več nego mesecem dni uprizorilo in kritike so bile presenetljivo ugodne. Gomeza so primerjali s Pirandellom in z drugimi velikimi imeni; neki kritik je celo zapisal, da je že zadnji čas, da je Praga, ki sicer nerada zaostaja, uprizorila delo tega slovečega Španca, čigar drame imajo zlasti v Južni Ameriki silen uspeh in ki je največje ime mlade španske književnosti.

O, nesrečna španska vas! Za božič se je oglasil Synek z več kot senzacijonalnim razkritjem: da igra »Ljubezen v nevarnosti« ni delo Španca Gomeza, ki sploh ni španski pisatelj, temveč da je to zavrnjeno delo — njegovo, spis Čeha Emila Syneka.

Tableau!

O tej mistifikaciji še vedno razpravljajo praški listi; gledališki svet je hudo razburjen in dramaturgom bodo morali postaviti na steno svarilne napise: Pozor pred zavrnjenimi avtorji! »Gomezov« se utegne pojaviti še več; prvi izpit je končan, strokovnjaki so dobili slab red — Syneki triumfirajo... No, formo tega »maščevanja« zavrnjenega avtorja obsojajo vsi resni možje, a kaj hočete: ljudje so ljudje! Gledališki igralci se v pest kar grohotajo kritikom in njihovemu poznavanju španske književnosti, drugi pa se smejejo na račun gledaliških krogov, češ, to je torej razkričana »gledališka kriza«. Stari profesorji pa se trkajo na prsi in pravijo: Ali ne velja še vedno stara modrost: »Nemo propheto in patria!«...

—a.

## Repertoarji

**LJUBLJANSKA DRAMA**

Začetek ob 20.

Torek, 27.: Zaprto.
Sreda, 28.: Trije vaški svetniki. C.
Četrtek, 29.: Serija A-00001. B.

**LJUBLJANSKA OPERA**

Začetek ob 20.

Torek, 27.: Zaprto.
Sreda, 28.: Evgenij Onjegin. Gostovanje baritonista Borisa Popova. D.
Četrtek, 29.: La Mascotte. B.

**MARIBORSKO GLEDALIŠČE**

Začetek ob 20.

Torek, 27.: Zaprto.
Sreda, 28.: Prodana nevesta. Izven. Gostovanje gosp. Marija Šimenca.

# SOKOL

## Skupščina Sokola v Škofji Loki

Ob polnoštevilni udeležbi častniškega in podčastniškega zbora škofjeloške garnizije in ostalega članstva do 200 oseb je otvoril v sredo zvečer skupščino zaslužni starosta br. Dolenc. Tajnik br. Berčič prečita savezno poslanico in ugotavlja, da je bilo društveno delovanje v preteklem letu vsestransko živahno, vzpodbudno in razgibano. Društveno članstvo je naraslo na 371 bratov in sester in znaša prirastek 155 članov. Pijetetno počasti skupščina spomin preminule s. Kristine Fleševe. V daljšem programatičnem nagovoru poudarja tajnik složno in lepo sodelovanje oficirskega in podoficirskega zbora z ostalim članstvom v srečo in moč Jugoslavije. Tekom leta je bila ustanovljena četa v Retečah z 41 člani. Pri njej prospevajo telovadba, dramatika in pevski zbor, ki ga ima tudi Škofja Loka pod vodstvom br. Adamiča. Društvo stopa v 25letnico obstoja.

Mesto obolelega blagajnika br. Dolenca Fr. ml. poda poročilo matrikar br. Celjar Jože. Načelo skrajnega varčevanja in gospodarske štedljivosti se bo moralo uveljaviti v vseh smereh. Po natančnem objašnjenju obračuna in proračuna predlaga šol. upravitelj br. Rojc Jakob glasom revizijskega zapisnika absolutorij. Za tehniški odbor poroča načelnik br. Rudolf Horvat. Graja indolenco večine dijaštva. Vsi društveni oddelki telovadbe, razen članic so zadovoljivi. Članov telovadcev je nad 90, moškega in ženskega naraščaja vsakih do 25; dece vsake po 50, a članic samo 14. Društvo je z uspehom sodelovalo na župnih in saveznih tekmah. Javni nastop je uspel, plavalna tekma tudi. Želje načelnika: društveni prednjački tečaj, večje število starejših telovadcev, kader dobrih vaditeljev, porast članic in več vzdržnosti pri omamnih sredstvih. Prosvetar br. Debeljak Vojteh navaja uspeli češkoslovaško-jugoslovenski večer, koroški večer in 14 predavanj doma in v Retečah. Posebno zahvalo izreka Zvezi kulturnih društev, ki je z vso uslužnostjo umevala težnje prosvetnega odbora. Knjižnica šteje 2499 izvodov — porast za 179 knjig. Čita se mnogo premalo. Za smuški odsek poroča br. Thaler Rado. 83 smučarjev je prav lepa in zavidljiva skupina. Vaditelja br. dr. Prešern in Sicherl pripravljata sportnike za župno smuško tekmo. Zdravnik br. dr. Jože Rant izjavlja, da je članstvo popolnoma zdravo in ni prav nobenih znakov bolezni, kar najbolje potrjuje koristnost telovadbe. Br. Berčič pove, da je nogometni odsek v 16 tekmah le 4 podlegel. Odsek šteje 42 članov.

Upravni odbor v svojem poročilu posebej izreka zahvalo dolgoletnemu oskrbniku br. Hermanu Francu, ki mu priredi članstvo dolgotrajen aplavz. Pri slučajnostih apelira br. Potočnik na ureditev prostornejše telovadnice, ker je v porastu telovadečega članstva drami, orkestru in pevskemu zboru delovanje onemogočeno. Po 10. uri je bila skupščina zaključena.

**Sokolsko društvo Koroška Bela-Javornik.** Prošlo nedeljo se je vršila glavna skupščina. Starešina brat inž. Šušteršič je pozdravil navzoče, prečital savezno poslanico in prešel na dnevni red. Iz poročila tajnika je razvidno, da šteje društvo 119 članov in članic; društvena imovina s premičninami, stavbo in zemljiščem znaša 350.000 Din, dolgovi pa 70.000 Din. Dramski odsek je imel 10 gledaliških predstav, ki so lepo uspele. Vršilo se je tudi predavanje brata Špicarja iz Radovljice o temi »Sokol v praktičnem življenju«. Telovadba se je vršila redno; skupno je vpisanih 18 telovadcev, 5 telovadk, 3 naraščajnice, 12 moškega naraščaja, 31 moške in 24 žen. dece. Društvo je sodelovalo pri vseh javnih nastopih bližnjih društev, pri žup. tekmah na Jesenicah pa si je priborila društvena vrsta v nižjem oddelku I. mesto, posamezniki pa prva tri mesta v tem oddelku. Društvo se je udeležilo s svojo vrsto tekem v nižjem oddelku na vsesok. zletu v Beogradu z zadovoljivim uspehom. Nova uprava je naslednja: starešina: brat inženjer Mirko Šušteršič, kot podstarešina: Herbert Kren: tajnik: Boris Šega, prosvetar: Lesič Franc: načelnik: Franc Bakar; nam. nač.: Oto Gerdej; načelnica: sestra Mici Pibernik; kot člani uprave pa: bratje: Pohar, Kučina, Svetlin, Praprotnik, Oitzl, Aceto, Skrinjar ter sestri: Lušinova in Mislejeva; kot namestnika br. Pogačnik in Kalan; kot revizorja br. Korenini in Kreuzer in kot nam. rev. br. Fatur.

**Stališče Zveze slovanskega Sokolstva glede Bolgarov.** Bolgarska telovadna organizacija »Junak« se je po ČOS obrnila na Zvezo slovanskega Sokolstva s prijavo za vstop. Zahtevala je, naj se ji pusti dosedanji naslov, ki ni sokolski. Zadnja seja odbora ZSS je na predlog podnačelnika ČOS br. Age Helera sklenila, da od navedene zahteve ne odstopi, zvezi in njenim župam pa se bodo v obširni spomenici tolmačili vsi pogoji za sprejem v ZSS. Zadnji čas se je namreč pojavila med Junaki smer, ki Sokolstvu ni baš prijazna ter iščejo zveze z raznimi internacionalnimi organizacijami.

**Nova sokolska župa se bo v kratkem** ustanovila v Varaždinu, ki bo obsegala sreze Varaždin, Čakovec, Prelog, Ludbreg, Ivanec in Novi Marof ter vsa tamkajšnja društva in odseke, ki so dosedaj pripadali mariborski župi, skupno 25.

# Sport

*TSK Slovan.* Redni občni zbor bo v soboto 21. februarja v matični sobi gostilne Sokol. Zaradi tega bo sestanek vseh članov v petek 6. februarja ob 20. v omenjenih prostorih, da se sestavi kandidatna listva za novi odbor, moštva, oprema itd. Vsi člani, ki posedujejo klubovo opremo, naj jo vrnejo do 6. februarja v roke g. Bucika. Redni člani in vsi, ki članarine za lansko leto še niso poravnali, naj to nemudoma store, ker sicer na občnem zboru ne bodo imeli glasovalne pravice.

*ŽSK Hermes.* Danes ob 20. sestanek vseh igralcev nogometne sekcije v »Reininghausu«. Volitev sekcijskega odbora. Udeležba obvezna za vse igralce. Istočasno se sprejemajo novi člani.

*ASK Primorje* (centralni odbor). Tajništvo obvešča vse gg. odbornike centralnega odbora, da bo seja istega danes 27. t. m. ob 20. v restavraciji hotela Miklič. Prosimo gg. odbornike, da vzamejo to objavo kot vabilo na znanje.

# Radio

## Izvleček iz programov

**Torek, 27. januarja.**

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Vrtenje zemlje okoli osi. — 19: Mladinska ura — 19.30: Nemščina. — 20: Koncert na flavto s klavirjem. — 20.45: Koncert radio - orkestra. — Napoved časa in poročila.

**Sreda, 28. januarja.**

LJUBLJANA: Opoldanski program odpade. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Inž. Kasal: Historija razvoja mestnih zgradb. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Glas in prvi početki govora. — 20.30: Slovenska narodna pesem in njen slog. — 21: Koncert radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.25: Plošče. — 12.45: Koncert radio - orkestra. — 16: Plošče. — 17: Violinski koncert. — 20: Klavirski koncert. — 20.30: Operne arije. — 21.10: Koncert radio - septeta. — 21.30: Poročila. — ZAGREB 12.35: Plošče. — 18: Popoldanski koncert. — 20.10: Prenos zvočnega filma. — 21: Prenos koncerta iz Londona. — PRAGA 19.30: Koncert godbe na pihala. — 20.30: Koncert narodnih pesmi. — 21: Simfoničen koncert orkestra. — BRNO 19.30: Sluhoigra. — 20.30: Prenos pevskega koncerta iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Orkestralen koncert lahke glasbe. — 19.55: Plošče. — 20.15: Sluhoigra. — 21: Orkestralen koncert španske glasbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Koncert operetne glasbe. — 13.10: Plošče. — 15.15: Koncert orkestra. — 19.35: Lahka glasba. — 20.35: Koncert dunajskih filharmonikov: Mozartove skladbe. — 22.30: Godba za ples. — BERLIN 19.20: Plesni večer. — 21.10: Mešan program. — 21.40: Igor Stravinski: Oktet. — Godba za ples. — KONIGSBERG 16.30: Koncert lahke glasbe. — 19.30: Vedra glasba in ples. — 21.10: Kabaret pred 30 leti. — 22.30: Plesna godba iz Berlina. — MUHLACKER 17: Prenos koncerta iz Kölna. — 19.45: Orkestralen koncert. — 20.30: Literaren večer. — 21.15: Koncert godalnega kvarteta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert na kitare. — 20: Spevoigra. — Orkestralen koncert. — RIM 17: Vokalen in in instrumentalen koncert. — 20.45: Prenos opere iz gledališča.

Zane Grey

# Do zadnjega moža

Roman

»Vi ste — Jorthovo — dekle,« je rekel s slabotnim, začuđenim glasom.

»Da, Jorthova Ellen sem,« je odgovorila. »Ali niste vi Bill Isbel?«

»Vse, kar je še ostalo od Billa Isbela. A hvala Bogu, da me je nekdo našel — čeprav samo Jorthova hči.«

Ellen je pokleknila k njemu; na prvi pogled je uganila, kako je z njim.

»Žalostno, Isbel — nikakega upanja ni,« je rekla tiho. »Ni vam več dolgo živeti. Ne morem vam pomagati. Bog ve, da bi rada vse storila za vas, če bi mogla.«

»Konec!« je vzkliknil in njegove oči so se zagledale preko nje v daljavo. »In prav za prav — sem vesel . . . A nekaj lahko storite zame. Ali mi obljubite?«

»Da, seveda. Kar povejte.« Vzdignila je njegovo prašno glavo in si jo položila na kolena. Roke so se ji tresle, ko mu je gladila vlažne lase z oznojenega čela.

»Nekaj imam — na vesti,« je zašepetal. »Kradel sem živino! Svojemu očetu in Blaisdellu sem jo — jemal — in jo prodajal Daggsu . . . Vse lopovščine niso bile samo na strani Jorthovcev... Hočem — da moj brat Jean — to zve.«

»Izkušala mu bom sporočiti,« je globoko začudena šepnila Ellen.

»Vsi smo bili malo prida družčina — razen Jeana,« je nadaljeval Isbel. »Tudi naš stari ni bil pošten... Moj Bog, kolikanj je sovražil Jortha! Jortha, ki je bil — vaš oče... Ho, zdaj sta bot.«

»Kako — zakaj?« je zamrmrala Ellen.

»Vaš oče je ubil našega starega... V poslednjem trenutku — nas je hotel stari — rešiti. Poslal je Jorthu sporočilo — da se mu postavi — mož proti možu — in s tem naj bi bilo boja konec. Srečala sta se sredi ceste... A eden izmed onih v prodajalni je ustrelil našega starega — s puško — in vaš oče ga je nato s samokresom — do mrtvega.«

»In potem, Isbel,« je s porogljivo trpkoto nehote dodala Ellen, »potem je vaš brat umoril mojega očeta!«

»Kaj govorite?« je šepnil Bill. »Kaj pomeni to? Če tako mislite, so vas krivo poučili. Jean bi bil vašega očeta lahko ubil, pa ga ni hotel. Vsi smo se mu čudili.«

»A!... In kdo je tedaj ubil mojega očeta?« se je izvilo Elleni; njen lastni glas ji je kakor kladivo razbijal na ušesa.

»Blue. Šel je v prodajalno — sam in užugal vso toplo. On je ustrelil — vašega očeta — in Jacksona Jortha.«

»In Jean Isbel ni ubil nobenega Jortha!« je nekam čudno rekla Ellen.

»Ne,« je resno odvrnil Isbel. »Jeanu je bil ta boj — gotovo najtežji. On ni nikoli živel v tem kraju. In moja sestra pravi — da je bil v vas zaljubljen — ali je res?«

Pekoče solze so ji počasi zalivale oči in glava ji je klonila vse globlje in globlje na prsi.

»Da — res je.«

»Ho, to pojasnjuje marsikaj. Smola, smola!... Lahko bi bilo drugače — življenje dobi zmerom drugačen obraz, kadar je — treba umreti... Oh, če bi mogel še enkrat začeti od kraja!... Moji ubogi otroci — tako majhni še, pa sirote — uničeni za vse svoje življenje! In vse to zaman... Bog nam odpusti!...«

Nato ga je jelo daviti. Šepetaje je poprosil vode. Ellen je položila njegovo glavo na tla, vstala, vzela njegov sombrero in tako naglo stekla po bregu nizdol, da se je kar prašilo za njo. Ko je dospela v odprti kanjon, k potoku, ki je tekel med grmovjem, je napolnila sombrero z vodo in se odpravila nazaj. Zdaj je morala počasi in oprezno stopati — in šele zdaj, ko se ni mogla zmotiti z burnim telesnim gibanjem, šele zdaj je silni pomen tistih besed iz ust umirajočega Billa pretresel njeno notranje bitje in izpremenil ves dihajoči svet na okoli, svet zlatne luči, višnjevega neba in šelestečega gozda.

Niti kapljice dragocene vode ni razlila. Niti enkrat ni nápak postavila noge. A čar, ki jo je uklepal, je bil tolikšen, da sama ni vedela, kako se je vzpela na strmi breg, dokler je ni pes pozdravil z glasnim lajanjem. Nato je pokleknila, tisoč čuvstev ji je plalo v prsih — pokleknila je, da bi utešila pekočo žejo tega umirajočega sovražnika, čigar besede so bile izpremenile njeno slabost v moč, sovraštvo v ljubezen in mračni pekel obupa v neizrekljivo srečo. A prišla je bila prepozno. Bill Isbel je bil mrtev.

### 13. poglavje.

Jean Isbel, z volčjakom Sheppom na vrvici, je sledil najbolj nevarnega člana Jorthove tolpe, streljača Queena. Temne kaplje krvi na kamenju in razločni sledovi jahaškega škornja s koničasto peto za grmi, ki so obetali kaj varstva, so zaznamovali pot ranjenega, počasi tavajočega begunca. Zato je Jean Isbel krotil svojega psa in s premišljeno, oprezno previdnostjo pravega Indijca nadaljeval svojo pot. Zvest navadam ljudi svojega kova, je bil Queen ponaredil Bluejev zgled, z isto krasno nesramnostjo in ohramljajočo nenadnostjo kakor on. V poslednjem nočnem taborišču Ibselove čete se je bil prikazal, kakor da ga je vrag prinesel. Jean ga je prvi zagledal, ravno še za časa, da je kakor panter planil v senco. A Queenova prva svinčenka mu je vendarle obtičala v ramenu. Fredericks in Gordon sta morala prestati vso strahoto smrtnonosne salve. Razstreljena, opotekajoča se in padajoča sta imela v poslednjem izplamenenju svoje življenske moči še toliko prisotnosti duha, da sta izdrla vsak svoj samokres, ugnala Queenov revolver in ga omahujoče zapodila v gozdno temo.


MI KUPIMO ZA VAS 2240-a

snopič Karl May: Winnetou

Izrežite ta inserat, napišite svoj naslov čitljivo in s tem dobite v katerikoli knjigarni brezplačno poizkusni snopič „Winnetou". (Knjige „Winnetou" bodo obsegale 12 zvezkov, ki izhajajo mesečno po 160 strani skupno torej 1800-2000 strani in bodo v vsakem zvezku imele več slik). Po pošti pošljite izrezani oglas kot tiskovino (znamka 25 par) na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, na kar dobite snopič po pošti. V snopiču prečitajte ugodnosti za naročnike!

Ime in priimek: _____

kraj (ulica) _____

pošta _____



**V Krapinskih toplicah**

vis-a-vis kopališču, **naprodaj takoj celo POSLOPJE.** Hotel, kavarniška ‚vracija, v pritličju 3 veliki lokali z vsemi pritiklinami, v 1. nadstropju 10 velikih parketiranih sob z vsem hotelskim komfortom, gospodarska poslopja za domače potrebe, klet, hlevi, 3 vrtovi za zelenjad, napeljana razsvetljava, vodovod, kanalizacija, glavni center vsega kopališča. Kupcu je treba 100.000 Din gotovine ali najemnina za več let po 48.000 Din. —

Ponudbe do 20. februarja na lastnika **Franja Jurkovića, Zagreb, Krajiška 25.** 2192



# Razpis.

**MESTNO NAČELSTVO LJUBLJANSKO razpisuje oddajo**

**tesarskih del za napravo nasoljevalnih celic v mestni klavnici ljubljanski.**

Načrti in pogoji so na vpogled med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, soba št. 5 od 27. januarja 1931 dalje, kjer se dobe tudi načrti, razpisi in proračuni.

Pravilno sestavljene in kolkovane ponudbe s kolkom za Din 100.— je vložiti v zapečatenem ovoju z napisom:

**»Ponudba za tesarska dela za napravo nasoljevalnih celic v mestni klavnici«** pri mestnem gradbenem uradu, soba št. 5, najkasneje do 31. januarja 1931 do 11. dopoldne. 2293

**Mestno načelstvo v Ljubljani,**

dne 24. januarja 1931.



Potrti globoke žalosti, vdani v voljo božjo, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljubljena hčerka

**SONJA ČOP**

**učenka I. razreda**

v 7. letu svojega mladega življenja, po kratki, mučni bolezni dne 24. januarja ob 13. mirno v Gospodu zaspala.

Prepeljali smo jo v Ljubljano, kjer smo jo 26. t. m. položili k večnemu počitku.

Banjaluka, dne 24. januarja 1931. 2294

**Žalujoča družina artil. podpolkovnika Valentina Čopa.**



**Zahvala**

Globoko pretreseni po prerani smrti nam nad vse dragega

**ZORISLAVA**

smo prejeli toliko izrazov sožalja, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Zato izrekamo s tem našo najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so ga za časa njegove težke bolezni obiskovali, ki so ga poslednjič obiskali na mrtvaškem odru, vsem darovalcem cvetja in vencev in vsem, ki so ga s svojo prisotnostjo v tolikem številu spremili k večnemu počitku.

Posebno zahvalo izrekamo častiti duhovščini, JNAD Jadranu, tukajšnjemu Sokolu za velikodušen dar in ganljivo petje ter za pretresljive govore pokojnikovih šolskih kolegov Odona Vuge in g. Alujeviča.

Dev. Mar. v Polju, 21. januarja 1931. 2287

Žalujoči družini

**CZURDA — STURM.**



Globoko užaloščeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljuba mama, stara mama, sestra, teta, gospa

**ANA HOLOBAR**

**roj. Herman**

**posestnica v Vrbju**

dne 26. prosinca 1931 ob 4. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 59. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki blage pokojnice se prenesejo iz hiše žalosti v Celju, za Kresijo št. 4a, na okoliško pokopališče dne 28. januarja ob 16. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice za pokojnico se bodo brale v župni cerkvi sv. Danijela v Celju in v župni cerkvi v Žalcu dne 29. januarja t. l.

Celje, Vrbje, Zagreb, Bistričak, dne 26. januarja 1931. 2297

Žalujoče rodbine:

**Holobar, Gilderman, Dolžan.**



Vsemogočnemu je dopadlo pozvati v pretekli noči našo prisrčno ljubljeno hčerko in sestrico

**VERICO**

v starosti 7 let med nebeške krilatce.

Pogreb se bo vršil v torek, 27. januarja ob ¾ 4 iz Ciglarjeve ulice št. 6 (Udmat) k Sv. Križu.

Udmat, 26. jan. 1931.

Žalujoči: **Ivan in Marija Jurca,** starši — **IVO, VLADKO,** bratca — **MIRA, DRAGICA,** sestrici.

2296



Občina Ljubljana
Mestni porebni zavod

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, svak, stric, tast, gospod

**Anton Ravnikar**

**poštni upokojenec**

dne 26. t. m. po daljšem, mukepolnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek dne 27. januarja 1931 ob ½ 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanski nasip 16, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1931. 2291

**MARIJA, soproga — ANA, hčerka — ANTON, VINKO, sinova in ostali sorodniki.**



# Zahvala

Žalujoči nad izgubo našega predobrega očeta, starega očeta, tasta itd., gospoda

**dr. Edvarda Šavnika**

izrekamo vsem, ki so sočustvovali z njim v njega dolgi, težki bolezni in mu izkazovali svoje prijateljstvo, nam preostalim pa v težkih urah njega smrti bili v pomoč in tolažbo, tem potom svojo globoko občuteno, presrčno zahvalo.

Ni nam mogoče navajati vsakega, kateremu velja naša zahvala, imenoma. Izrečena pa bodi tem potom vsem, prav vsem.

Ne moremo pa, da bi ne omenili še posebej naše iskrene zahvale veleč. mestni duhovščini, veleč. g. vikarju dr. Joži Pogačniku za dušno pomoč, gg. zdravnikom, osobito g. dr. St. de Gleriji za njega res prijateljsko, požrtvovalno pomoč. Nadalje se še iskreno zahvaljujemo za zadnje spremstvo gg. sreskemu načelniku in celokupnemu uradništvu, g. županu in obč. odboru, zastopniku zdrav. oddelka banske uprave inspektorju g. dr. E. Mayrju, zastopniku Zdravniške zbornice g. prof. dr. A. Zalokarju, šefzdravniku drž. železnic dr. Jos. Tičarju, šefzdravniku OUZD dr. I. Zajcu, prof. zboru gimnazije in dijaštvu, učiteljstvu, učenkam dekl. osnovne šole, Gor. sokolski župi in sokolskim društvom iz Kranja, Škofje Loke, Tržiča in Stražišča, Kranjski gasilski župi, gasilnim društvom iz Kranja in okolice, Dijaški kuhinji, starešinam in članstvu akad. društva Triglava, vsem zastopnikom ostalih korporacij, vsem številnim prijateljem, meščanstvu, delavstvu, železničarjem in okoličanom.

Iskrena naša zahvala vsem, ki so obsuli krsto blagopokojnika s cvetjem ali v njega smislu naklonili darove Dijaški kuhinji, Kranjski godbi in pevskima zboroma Narodne čitalnice in gimnazije, in še posebej gg. govornikom, ki so se ob odprtem grobu v vznešenih besedah poslovili od našega preblagega očeta.

Vsem in vsakemu naša iskrena hvala!

V Kranju, dne 26. januarja 1931.

**Žalujoči ostali**

**Bolečine in zbadanja**

**v kosteh — sklepih, mišicah — ledjih — zobeh — glavi**

**ODPRAVI TAKOJ ALGA za masažo**

**Masirajte se zvečer, že zjutraj vstanete kakor prerojeni.**

**ALGA se dobiva povsod, 1 steklenica 16 Din.**

Po pošti razpošilja laboratorij »ALGA« Sušak. 4 steklenice 77 Din, 14 steklenic 205 Din, 8 steklenic 131 Din, 25 steklenic 320 Din. 95



**HOTEL-RESTAVRACIJA-KAVARNA-**

z 10 nanovo opremljenih sob v Primorju naprodaj. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 2206



Pozor! Pozor!

**NAZNANJAM** cenjenim odjemalcem, da sem preselila svoj lokal s Kongresnega trga na **Stari trg št. 11 a** kjer bom tudi naprej skrbela, da bodo moji odjemalci zadovoljivo postreženi.

**AMALIJA ZORČIČ, STARI TRG ŠTEV. 11 a**

2133

Pozor! Pozor!

**CENE MALIM OGLASOM:**

*Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492*

# Mali oglasi

**Kdor hoče** *da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora!* **2 Din**

**CENE MALIM OGLASOM:**

*Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.*

## Naslovi malih oglasov

in druge informacije, tičoče se oglasov, se dobijo tudi v podružnici »JUTRA« v

**Trbovljah**

v hiši g. dr. Baumgartnerja.

Male oglase in inserate naročajte v naši podružnici.

## Službo dobi

**Pisarniško moč**
praktikantinjo, absolvent. trg šole, z znanjem slov. in nemščine, sprejmem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe s sliko pod »Trgovina« na oglasni oddelek »Jutra«. 3396—1

**Dekle**
lepega vedenja, snažna, pridna in poštena, ki zna nekoliko kuhati in opravljati vsa hišna dela, nad 24 let staro, sprejmem s 1. februarjem. Naslov: Rezi Klemen, trgovina, Hudajama, pošta Laško. 3394—1

**Kletarskega delavca**
ki se razume na dela v vinski kleti, sprejme vinska trgovina v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3265-1

**Krojačica moškega perila**
sposobna, ki zna dobro likati, dobi takoj mesto v Dalmaciji. Nameščenje dobro in sigurno. Nujne ponudbe s pogoji na oglasni oddelek »Jutra« pod »Split«. 3536-1

**Praktikanta (ico)**
veščega slov. in nem. korespondence, stenografije in strojepisja, po možnosti knjigovodstva, sprejmem takoj. Ponudbe pod »Avtobranža 25« na oglasni oddelek »Jutra«. 3525-1

**2 kolarska vajenca**
sprejme Fajfar, izdelovalnica avtokaroserij, Trnovska ulica 25. 3606-1

**Dobro veziljo**
za monograme takoj sprejme trgovina Hed. Sare v Šelenburgovi ulici štev. 5. 3604-1

**Kuharico**
samostojno, sredstva starejši, sprejmem k 2 osebama v centru Ljubljane. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Proti dobri plači«. 3609-1

**Perfektno kuharico**
zmožno nekaj kavcije, išče boljša gostilna v trgu na Dolenjskem za takoj. Ponudbe z navedbo plače in pogojev na oglasni oddelek »Jutra« pod »Perfektna kuharica«. 3602-1

**Dobro kuharico**
ki bi pomagala opravljati tudi druga dela, pošteno in zdravo, z dobrimi spričevali išče slovenska družina treh oseb. Nastop čimprej. Pismene ponudbe na naslov: Josipina Uczessanek, Zagreb, Zvonimirova ul. 104, »Vila Josipa«. 3584-1

**Mesto hišnika**
razpisuje Sokolsko društvo Dol. Logatec. Imeti mora osebno pravico za gostilno. Zelo prikladno za vpokojenca. Natančne podatke daje gospodar Sokola De Glerija Anton v Dolnjem Logatcu. 3592-1

**Kuharico ali spretno dekle**
pošteno in lepega vedenja vajeno tudi drugih domačih del, v starosti 25—36 let, sprejme večja hiša v Ljubljani. Nastop 1. februarja. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3324-1

**Izurjeno entlerico in učenko za pletenje**
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3653-1

**Čevljar. vajenca**
sprejme takoj Jakob Furlan, Podpeč, pošta Preserje 3623-1

**Pek. vajenca**
(prednost ki so se že učili) sprejme takoj Josip Videnšek, pekarna, Kranj. 3652-1

**Delovodjo**
event. družabnika za večje ključavničarsko podjetje sprejmem. Reflektiram na starejše strokovnjake v stavbnem in strojnem ključavničarstvu ter avtogenem varjenju izvežbane. Ključavničarstvo Temerl, Maribor, Volkmerjeva ulica 6 3668-1

## Trgovski potniki

**Fiksum in provizijo**
dobe v manufakturi verzirani potniki, za obisk privatnih strank v Ljubljani okolici in celi Dravski banovini. Nastop takoj. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Fiksum in provizija«. 1359-5

**Zmožnega potnika**
kavcije, pošten, ki zna fotografirati pokrajine in ima lasten aparat, sprejmem takoj s fiksno plačo in provizijo. Ponudbe pod šifro »Fotoamater« na oglasni oddelek »Jutra«. 3523-5

**Potnika**
dobro vpeljanega pri stavbnih firmah in železninarskih trgovinah, za prodajo stavbnega materijala iščemo za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Potujem po vsej Sloveniji«. 3624-5

**Potnika**
sprejme stara, renomirana firma za kuhanje žganja, sadnih sokov, tvornica likerjev itd. — Ponudbe za oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »V stroki zmožen in vpeljan«. 3618-5

## Zaslužek

**Ako hočete delati**
in z lahko domačo obrtjo zaslužiti na lastnem domu 7 Din na uro, tedaj vstopite v našo zadrugo! Pouk je brezplačen. Vpisnina 10 Din. Obširna navodila radi pošljemo, ako je priložena znamka za odgovor. Zadruga jugoslovenskih pletača, Osijek. 88-3

**Perica**
gre prat na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 3642-3

## Pouk

Oblastveno koncesijonirana
**šoferska šola**
**Gojko Pipenbacher**
Ljubljana, Gosposvetska 12. — Zahtevajte informacije. 205-4

**Čamernikova šoferska šola**
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-Auto). Prva oblast. koncesijonirana. — Prospekt zastonj. Pišite ponji 251

Oblastveno koncesijonirana
**šoferska šola A. Gaberščik**
bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. Prične dne 1. februarja. 3625-4

**Učitelja (ico)**
za poučevanje nemščine iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »60«. 3619-4

## Prodam

Pozor! Pozor!
**V Kranju**
Kokriško predmestje št. 50 je sledeče naprodaj: 2 tovor. avtomobila znamke »Chevrolet«, štiricilindrska, zelo dobro ohranjena, tudi na obroke; 5 konj s popolno opremo; 5 različnih voz; slamoreznica; 7 različnih sani in mnogo različnih sani, pripadajočih k špediciji. 3311-6

**Biljard**
tvrdke Seifert Söhne, ki se da obrniti, poceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3532-6

**Živo apno**
naprodaj. Naročila in prodaja na Dolenjski cesti 6. 3519-6

**Puhasto perje**
čisto, čuhano, kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg, čisto, čohato, kg po 48 Din Din in čisti puh kg po Din 250. — Razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 262

**Stavbeniki!**
Prodam večjo količino čiste savske mivke in pojljubno sejan gramoz. Dobava po železnici takoj ali po zahtevi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 3589-6

**Otroška posteljica**
bela, zelo dobro ohranjena naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 3629-6

**Krožna žaga**
naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 3632-6

**Več transmisij**
skobelni stroj, tračno žago, 2 dinamo motorja, vrata, okna, glinaste peči in razno orodje proda stavbna družba »Gradidom«, Ljubljana, Sredina 15. 3626-6

**Otroški voziček**
drap barve, na peresih, v zelo dobrem stanju prodam za 650 Din. Pojzve se v gostilni »Zvezda«, Celovška cesta 72. 3647-6

## Službe išči

**Trgovski pomočnik**
mlajši, manufakturne stroke, vešč nemškega, srbohrvatskega in madžarskega jezika, išče mesta, proti plači po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 3330-2

**Mlada gospodična**
Nemka, z nemško srednješolsko maturo, išče mesta k manjšim otrokom, ali kot asistentinja zdravnika ali kaj primernega. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Perfekt«. 3293-2

**Lesni manipulant**
zmožen knjigovodstva, korespondence in več jezikov, išče službo za takoj. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sem strokovnjak«. 3262-2

**Manufakturist**
mlad, vojaščine prost, dober izložbeni aranžer, dober prodajalec, želi službo takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Trbovljah pod šifro: »Agilen«. 3533-2

**Mesto gospodinje**
išče 30 let stara in ne polastni krivdi ločena gospa k samostojnemu gospodu. Reflektira le na boljša mesta. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Dobra gospodinja 93«. 3593-2

**Mesto gospodinje**
išče starejša, boljša vdova, izvrstna kuharica, redoljubna, izvežbana v vseh gospodinjskih delih. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Samostojna 51«. 3599-2

**Prodajalka**
pridna in zanesljiva išče kjerkoli službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobra prodajalka 1«. 3597-2

**Prodajalka**
vešča mešane in manufakturne stroke, želi kjerkoli mesto. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 3600-2

**Prodajalka**
izurjena v trgovini mešanega blaga, želi v svrho nadaljne izobrazbe sedanje mesto premeniti. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Marljiva in poštena«. 3663-2

**Gospodinjstvo**
tudi kot gospodarica v boljšem gospodinjstvu prevzame izvrstna, gosposka kuharica, ki je po več let vodila pezzione na revieri in ki govori nemško, hrvatsko in madjarsko. Ne oporečne preteklosti. Reflektira le na boljšo hišo. Ponudbe prosi pod značko »Feiner Haushalt« na ogl. oddelek »Jutra«. 3607-2

**Vzgojiteljica**
absolvirana vrtnarica, z znanjem slovenskega, nemškega in deloma francoskega jezika ter klavirja, išče mesta k otrokom. — Cenjene dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ljubiteljica dece« 3628-2

**Vrtnar. pomočnik**
z dveletno prakso in dobrimi spričevali, išče mesta. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 3630-2

**Brivski pomočnik**
išče službo v svrho prakticiranja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3638-2

**Akademik**
išče postranski zaslužek. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Jurist« 3282-2

**Brivski pomočnik**
mlad, vešč moške stroke in dober bubi štucer, želi kjerkoli namestitev. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3643-2

**Kletar**
zmožen kavcije, išče službo v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 3657-2

**Damski frizer**
dober onduler, vešč vodne in trajne ondulacije, dela tudi v moški stroki, želi takojšnjega nameščenja. — Naslov: Frizerski pomočnik salon »Floriany«, Split, Mihovilov trg. 3660-2

**Boljši delavec**
išče službo v kaki trgovini ali gre za slugo. Zmožen je tudi kavcije. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3656-2

## Radio

**Radio-aparat**
sedemcevni, s priključkom na električno omrežje in kompletno aparaturo, najpripravnejši za javne lokale (šole, gostilne) naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tele-radio« 3605-9

## Motorna vozila

**Avto Fiat 501**
generalno popravljen, s 4 novimi pnevmatikami in originalnim kovčkom, novo lakiran, prodam. Ogleda se ga lahko ob nedeljah v Zeljarski ulici 9. 3435-10

**Dixi B. M. V. avto**
dobro ohranjeno dvosedežno limuzino, event. tudi Honomak, najraje poltovorni, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro ohranjen 30«. 3631-10

**Avto Fiat 514**
štirisedežen poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3669-10

## Kupim

**Decimalno tehtnico**
z uteži kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Tehtnica«. 3645-7

**Kočijo**
masivno, ne pretežko, brez strehe, v dobrem stanju kupim. Cenjene ponudbe z navedbo cene na naslov: M. Bulić, Vukovje, Savska banovina. 3662-7

## Kapital

**Kot družabnik**
(sodelujoč) s 25.000 Din pristopim. Cenj. ponudbe pod »Sodelujoč« na oglas. oddelek »Jutra«. 3641-16

**Kdo bi posodil**
za 6 mesecev 20.000 Din na sigurno mesto, proti intabulaciji na posestvo. Vrnem 25.000 Din. Rabim za takup vina. — Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Gostilničar«. 3635-16

**35.000—40.000 Din**
za rentabilno-edinstveno podjetje — kot posojilo ali delež tihega družabništva se išče. Reflektira se samo na osebe, ki na odplačilo lahko čakajo 2 leti. Pismene ponudbe pod »Sigurno in rentabilno« na oglasni oddelek »Jutra«. 3422—16

**Kdo posodi 1000 Din**
proti visokim obrestim do 1. julija. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »V stiski«. 3603-16

## Posestva

**Parcelo**
1000 m² — idealna lega v mestu prodam po nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2912-20

**Leseno hišico**
majhno, v dobrem stanju, ki se lahko prestavi na drugo mesto, prodam za 5500 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 3585-20

**Novozgrajeno hišo**
z elektriko, vodovodom in vrtom z betonsko ograjo prodam po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3614-20

**Človekoljubno damo**
prosi obupana mladenka s fiksnimi prejemki za 5800 Din posojila. — Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Mesečno odplačevanje«. 3598-20

**Veliko trg. hišo**
pritlično z velikim trgovskim lokalom s skladišči, 5 sobami, gospodar. poslopjem, primernim vrtom za zelenjavo in njivo, ob železnici, na prometnem kraju večje župnije v Ptujskem srezu takoj prodam ali pa dam v najem. Na hiši je trgovska koncesija. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Velika« 3586-20

**Hišo z gostilno**
na periferiji Ljubljane prodam. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Gostilničar«. 3634-20

**Hišo v Mariboru**
na Aleksandrovi cesti Počehovo št. 331, s pekarno in trgovino prodam za Din 110.000. — Martin Lubej, Slivnica 9 ob Mariboru. 3667-20

## Vrednote

**Vsakovrstno zlato**
kupuje po najvišjih cenah
**Černe — juvelir**
Ljubljana, Wolfova ulica 3. 88

## Pohištvo

**Spalne oprave**
nove, hrastove, orehove, politirane, solidno izdelane, ceno proda Ferdo Primožič, mizarstvo in parkete, Trnovski pristan 4, Ljubljana. 3521-12

**Starinsko omaro**
(Schreibkomode) lepo vloženo prodam v Pražakovi ul. št. 10/II. desno. 3649-12

**Otroško posteljo**
velike postelje, omare, kredenco in drugo pohištvo prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 3658-12

## Lokali

**Pekarno**
v večjem industrijskem kraju radi družinskih razmer takoj prodam. Prevzame se lahko že 1. febr. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 3246-19

**Trgovino**
z mešanim blagom, delikatesami in trafiko prodam takoj. — Trgovina ima 2 krasna lokala, veliko klet in je na izvrstni točki. Naprodaj radi družinskih razmer. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod značko »Dobro vpeljana 54«. 3154-19

**Gostilno**
s stanovanjem, v mestu na Gorenjskem — Kranju, Tržiču ali kje drugje prevzamem na račun. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 3595-19

**Lep lokal**
za trgovino, skladišče ali pisarno. 16×6.20 m, parketiran, svetel, vodovod in elektrika, oddam s 1. februarjem. Ogled od 13.—15. Hotel Tratnik. 3420—19

**Trgovski lokal**
z nad 70 let staro špecerijo oddam takoj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Prometna točka«. 3608-19

**Trgovino**
z mešanim blagom kupim ali vzamem v najem. Cenj. ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod šifro »Dober promet 53«. 3153-19

**Trgovino**
mešanega blaga, staro in dobro vpeljano, na zelo prometnem kraju oddam v najem. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Nad 100 let«. 3661-19

## V najem

**Posestvo**
ali samo en del istega, na prometnem kraju vzamem v najem, za razširitev drevesnice. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Gospodarski razvoj«. 3063-17

**Mesnico**
staro vpeljano, vsled družinskih razmer oddam s 1. febr. t. l. resnemu reflektantu v najem. Morda pa bi se po dogovoru vzeti v najem zraven mesnice tudi še gostilno. Vprašanja na Matildo Stanetz, Breg pri Ptuju. 3398—17

## Pridelki

**Sladko goveje seno**
4000—5000 kg po dogovoru proda Jakob Čelarec, Vrbnika 164. 3612-33

## Les

**Mecesnovega lesa**
svežega, okroglega, prvovrstnega, v dolžini 4—5 m in 20—30 cm debelega en vagon kupi Pečnik Drago, Brežice. 3596-15

**Pozor lesni trgovci!**
Blizu Velenja v Savinjski dolini prodam 15—25 cralov prvovrstnega bukovega gozda po ugodni ceni. Naslove je pustiti v podružnici »Jutra« v Celju pod »Rukovina«. 3670-15

## Stanovanja

**Solnčno stanovanje**
oddam v II. nadst., 3 sobe, kuhinja in pritikline ter vinska klet, s 1. februarjem v Mostah. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3548-21

**Stanovanje**
2—3 sob, kopalnice in pritiklin, v centru mesta iščem za takoj. Plačam dobro. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dve osebi«. 3525-21

**Stanovanje**
3—4 sob in pritiklin, v centru mesta iščem za maj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Udobno«. 3640-21

## Sobe

**Mesečno sobo**
v centru mesta oddam s 1. februarjem solidnemu in stalnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 2888-23

**Sobo**
elegantno in krasno, v centru mesta oddam stalnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 3562-23

**Lepo in čisto sobo**
s posebnim vhodom oddam na Gosposvetski cesti 12/I 3475-23

**Opremljeno sobo**
s posebnim vhodom oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3445—23

**Sobo**
parketirano, lepo opremljeno, z elektriko in posebnim vhodom, kompl. spalnico takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 3617-23

**Gospodično**
sprejmem na stanovanje v Novem Vodmatu, Ribniška ulica 1. 3613-23

**Prazno sobo**
po možnosti s štedilnikom išče samska oseba. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 3616-23

**Opremljeno sobo**
v bližini tehnične šole, po zmerni ceni išče s 1. febr. miren gospod. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Miren 6«. 3627-23

**Sobo**
lepo opremljeno, blizu pošte oddam boljšemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3633-23

**Opremljeno sobo**
z električno razsvetljavo in hrano takoj oddam v Gosposki ulici št. 10/I. 3636-23

**Opremljeno sobo**
zračno, na željo s perilom in zajtrkom, v neposredni bližini centra takoj oddam 2 solidnima gospodoma. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3646-23

**Lepo sobo**
s hrano ali brez nje in z razgledom na ulico — na željo tudi s kopalnico
**oddam v Kamniku.**
Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sutna«. 3654-23

**Prazno sobo**
oddam v Rožni ulici št. 3 3650-23

**Majhen kabinet**
svetel in solnčen oddam takoj ali s 1. februarjem v Valjavčevi ulici štev. 19 — Kolezija. 3659-23

**Gospodični**
oddam sobo s separiranim vhodom. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 3673-23

## Dopisi

**Častniku**
ki me je pozdravil 25. t. m. »Ideal« kličem na svidenje: Sv. Sava, Tabor. 3615-24

**»Vesela pomlad«**
Dvignite pismo. 3610-24

**Anica**
Bolno srce — hrepeni —. Čakam — zaman — vzrok? Vroče poljube Ivan. 3353-24

**Gdč. sestrici**
ki sta bili v nedeljo pri »Slepem Janezu«, naj pošljeta naslov na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Želim znanja«. 3622-24

**Lepo vreme**
Prosim, dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra« 3648-24

**Blondinko**
v nedeljo ob 7. zvečer, v družbi gospoda v kavarni »Zvezda«, prosi vis a vis, ki je pozneje malo presedel, za cenj. naslov na oglas. oddelek »Jutra« pod »Darling«. 3644-24

## Ženitve

**Posestnik**
z dobro idočo obrtjo na deželi, 44 let star vdovec, se želi poročiti z gospodično ali vdovo, staro od 35—40 let, ki ima nekaj premoženja. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod »Posestnik na deželi« 3611-25

**Orožnik**
želi poročiti 20—28 let staro gospodično, neomadeževane preteklosti. Kmetska dekleta, ali šivilje imajo prednost. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Lepi dom«. 3601-25

**Posestnik hotela**
želi znanja z inteligentno gospodično ali vdovo brez otrok, plemenitega značaja, staro 35—48 let, ki je razumna gospodinja ter ima večjo gotovino. Ponudbe po možnosti s sliko, ki se vrne, na oglasni oddelek »Jutra« pod »Boljše življenje«. Diskrecija častna zadeva. 3370-25

## Glasbila

**Pianino**
čra, ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3516-26

**Harmonij**
s krasnim in močnim glasom, primeren za društvo, cerkev, salon ali slično, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3594-26

**Klavirji!**
Tovarna klavirjev SEILER v Nemčiji, ustanovljena leta 1840., izdeluje prvovrstne instrumente, neprekosljive v glasu in izdelavi. Zastopstvo R. WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska c. 5. 3515-26

## Živali

**Psa volčjaka**
inteligentnega, lepega in mladega prodam. Pisati na naslov: Ivan Triglav, Celje poštno ležeče. 3665-27

## Stroji

**Elektromotor**
24 Kv, vrtilni tok, naprodaj. Na ogled v skladišču spedicije Rajko Turk, Ljubljana. 1193-29

**Pletilni stroj**
8/60, rabljen, z dobrim delokrogom proda Vollmajer, gostilna Jern, Sv. Križ ob Dravi. 3057-29

## Obrt

**Avgust Kobilca**
tapet. in dekorater
Ljubljana, Dunajska c. 25 vhod iz Dvořakove št. 3, dvorišče se priporoča za specialna tapetniška dela. 3335-30

**Če nujno rabiš sliko**
za legitimacijo, jo dobiš v 10 minutah pri Joško Šmucu industr. in umet. fotografu v Ljubljani, Wolfova ul. 12

**Pozor, dame!**
Za vse ondulacije, lasna dela, barvanje in masiranje se priporoča frizer za dame in gospode Engelbert Franchetti, Ljubljana, Dunajska cesta 20 — nasproti kavarne Evropa. 399-30

**Foto Holynski**
ustreže vsakemu z dobrim delom in nizkimi cenami. Ljubljana, Dunajska c. 1, Podružnica v Mostah. 3630-30

## Razno

za la trd. premog suha drva ali koks kličite tel 2056 oz. naročite v Wolfovi 1 pri Dom. Čebin

**RADIO KATALOG**
knjigo, obsegajočo 148 strani (oktav) z brezkonkurenčno izbero najmodernejših radio-, gramofon- in fotoaparatov, velikansko izbero lestencev in ostalega elektro - materijala, kakor tudi z zanesljivo tabelo za osvetljenje dobite **brezplačno** dokler traja zaloga
Kastner & Öhler Zagreb.

**IZVANREDNA PRILIKA!**
Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe — in potujuče osobe stane samo Din 390.— Razpošiljam po poštnenom povzetju.

**Lesena patent postelja**, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

Potem imam veliko zalogo čisto čohanog perja kg po D 48.—, druga vrst kg po D 38.—, čisto belo gosje kg po D 130.—, in čisti puh kg po D 250.— Razpošiljam po poštnem povzetju. Modroci punjeni z volnom staneju samo Din 750.—
L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 82.

**Telefon 2059**
**Premog suha drva**
Pogačnik, Bohoričeva 3.

**Veseličnim prireditvam**
izposojujem dekoracijska lavorjeva drevesa ter nabavljam cvetje nageljnov. Društvenim prednaročilom znižane cene. — Ivan Jemec, vrtnarstvo v Mariboru. 1231-6

**PRODA SE**
**VELIKA, MASIVNA**
**JEDILNICA**
iz trdega lesa, dobro ohranjena, obstoječa iz: velike kredence, male kredence, omare za knjige, raztezne mize, 6 stolov, 2 kompl. zaves in lestenca.
Ogleda se lahko v nedeljo med 11. in 1. uro na Resljevi cesti št. 9, II. nadstr., levo. 2290

**Cenjenim damam**
naznanjam, da izvršujem trajno kodranje las z najnovejšim aparatom. — Konice las se ne cepijo in ne izgubijo barve. — Izvršba toka traja samo 8 do 10 minut. — Za obisk se priporoča
**CIRIL VAŠEL** 415
SPECIALNO STRIŽENJE IN FRIZIRANJE BUBIFRIZUR.
Turjaški trg štev. 2. LJUBLJANA Novi trg.

**INSERIRAJTE V „JUTRU“**

## Zahvala

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega ljubljenega soproga in očeta, gospoda

**Leo Kràl**

konc. zobotehnika

se tem potom vsem prav prisrčno zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo vsem darovalcem krasnega cvetja ter končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega blagega pokojnika v tako častnem številu spremili k večnemu počitku.

Ljubljana, 26. januarja 1931. 2295

**Žalujoči ostali**

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljeni soprog, oče, brat, stric, zet in svak, gospod

**Josip Pleša**

strojevodja drž. žel. v pokoju

dne 25. t. m. po daljšem, mukepolnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 27. januarja 1931 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Dermotova ulica 14, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 25. januarja 1931. 2282

**Žalujoči ostali.**

G. Th. Rotman:

## Osel gospoda Kozamurnika

53

Prišla je jesen in za jesenjo zima, kakor vsako leto. Osel se je bil že nekoliko poboljšal in dobro se mu je godilo. Nekega jutra se je peljal gospod Kozamurnik na grič ob reki, da bi gledal ljudi, kako se drsajo. Stoječ na vozičku, je z višine skozi dalnogled opazoval drsalce.

**KLAVIRJI**
Preden kupite KLAVIR, si oglejte moje bogato zalogo prvovrstnih KLAVIRJEV. — Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo — Strokovnjaško popravilo in čisto uglaševanje. — Najcenejša izposojevalnica. 297
***Warbinek, Ljubljana,***
Gregorčičeva štev. 5. Rimska c. št. 2.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.